

Udenrigspolitisk Redegørelse | 2021

Indholdsfortegnelse

Disposition	8
Indledning	9
Del I:	14
Naalakkersuisuts tværgående udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik	14
1 Departementet for Udenrigsanliggendes sagsområder	15
1.1 Departementet for Udenrigsanliggendes rådgivende rolle	15
1.2 Departementet for Udenrigsanliggender i Nuuk.....	15
1.3 Grønlands Repræsentation i København	15
1.4 Grønlands Repræsentation i Bruxelles	18
1.5 Grønlands Repræsentation i Washington D.C.....	19
1.6 Grønlands Repræsentation i Reykjavik.....	19
1.7 Public Diplomacy	20
1.8 Deltagelse ved internationale konferencer og besøg fra udlandet.....	21
2 Rigtets fælles udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik	22
2.1 Rigmøder	22
2.2 Samarbejdet med det danske Udenrigsministerium.....	22
2.3 Administrativt Forum	22
2.4 Samarbejde med Udenrigsministeriets Borgerservice og den Internationale Operationsstab	22
2.5 COVID-19 pandemien	23
2.6 Analysearbejde som led i forberedelse til næste Forsvarsforlig	23
2.7 Samarbejdet med det danske Forsvarsministerium.....	24
3 Det Arktiske samarbejde	26
3.1 Arktisk Råd	26
3.2 Oprindelige folks sekretariat (IPS)	26
3.3 Arbejdsgruppen vedrørende bæredygtig udvikling (SDWG).....	26
3.4 Arctic Circle.....	27
3.5 Arctic Circle Assembly.....	27
3.6 Kongerigets Kontinentalsokkelprojekt	27
4 Det Vestnordiske samarbejde	29
4.1 Vestnordisk Råds årsmøde	29
5 Det europæiske samarbejde – EU	30
5.1 Fiskeripartnerskabsaftalen	30
5.2 Fællesdeklarationen	31

5.3 OLT-Grønlandsbeslutningen / DOAG.....	31
5.4 Policy dialogmøder under uddannelsesområdet	31
5.5 OLT-delen i OLT Grønlandsbeslutningen.....	32
5.6 Samarbejdet imellem de Oversøiske Lande og Territorier i OCTA.....	33
5.7 Brexit.....	34
5.8 Programsamarbejder med EU	34
5.9 EU's Arktiske politik	35
5.10 Forordning om forbud mod handel med sælprodukter i EU.....	35
5.11 Kimberley Processens Certificerings Ordning (KPCS)	37
5.12 Arctic Futures Symposium.....	37
5.13 Øvrige besøg og møder	37
6 Samarbejde med USA og Canada	38
6.1 Samarbejdet med USA.....	38
6.1.1 Joint Committee	39
6.1.2. Permanent Committee	39
6.1.3. Aftale vedr. Pituffik.....	40
6.1.4. Civile midler	41
6.1.5. USA's konsulat åbnes.....	41
6.1.6. Møde med daværende udenrigsminister for USA, Mike Pompeo	42
6.1.7. Synlighed/opdyrkelsen af relevante partnerskaber	42
6.1.8. Grønland på kortet i den Amerikanske hovedstad.....	42
6.1.9. Harvard Kennedy Center's Arctic Initiative	43
6.1.10. Kommercielle potentialer	43
6.2 Samarbejdet med Alaska	43
6.3 Samarbejdet med Canada	43
7 Samarbejdet med Island	44
7.1 Covid-19 og Island	44
7.2 Synlighed og deltagelse i relevante arrangementer.....	45
7.2.1 Rapporten "Greenland and Iceland in the New Arctic"	45
8 Samarbejde med asiatiske og andre lande	47
8.1 Samarbejdet med Rusland.....	47
8.2 Samarbejdet med Japan	47
8.3 Samarbejdet med Kina	47
9 Det globale samarbejde — FN.....	49

9.1 FN's Menneskerettighedsråd	49
9.2 Afrapporteringer vedrørende overholdelsen af FN-konventioner.....	49
9.3 Ekspertmekanisme for oprindelige folks Rettigheder	49
9.4 Opfølgning på FN's Verdenskonference om oprindelige folk 2014	50
9.5 FN's Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender.....	50
9.6 FN's specialrapportør for oprindelige folks anliggender	50
10 Udenrigshandelspolitik	52
10.1 Multilaterale aftaler – World Trade Organisation WTO.....	52
Del II:.....	53
Naalakkersuisuts Internationale Ressortarbejde	53
11 Formandens Departement	54
11.1 Den årlige nytårsreception på repræsentationen i København, januar 2020.....	54
11.2 Rigsmøde i København, januar 2020	54
11.3 Markedsføring af olie i Houston, februar 2021	54
11.4 Virtuel rigsmøde i Nuuk, juni 2020	54
11.5 Møde med Statsminister Mette Frederiksen i København, august 2020	54
11.6 Møde med Alaskas guvernør, Mike Dunleavy, August 2020.....	54
11.7 Aftale om udbud for Pituffik, oktober 2020	55
11.8 Nordisk Råd – oktober 2020	55
11.9 Møde med statsministeren, november 2020.....	55
11.10 Digitaliseringsstyrelsen	55
12 Departementet for Sundhed	57
12.1 Samarbejdet mellem sundhedsvæsenet i Island og Grønland.....	57
12.2 Arjeplog-aftalen.....	57
12.3 Mærkning af lægemidler i de nordiske lande.....	57
12.4 CEDAW rapportering	57
13 Landslægeembedet	58
13.1 Nordcan	58
13.2 WHO	58
13.3 Nordisk gruppe forsundhedspersonale.....	58
13.4 Øvrige aktiviteter	58
14 Departementet for Boliger og Infrastruktur	59
14.1 Nye lufthavne	59
14.2 Luftrum over Grønland.....	59

15 Departementet for Finanser	60
15.1 Opdatering på de internationale fagfællebedømmelser (peer reviews) som nævnt i UPR 2019 & 2020	60
15.2 Skat af digitale services m.v.....	60
15.3 Udveksling af CRS & FATCA-informationer.....	61
15.4 Brexit – Mulig effekt på eksporten - Aftalememorandum med UK om fiskerisamarbejde	62
16 Departementet for Råstoffer	63
16.1 Udviklingen på råstofområdet.....	63
16.2 Grønlands Mineralstrategi.....	64
16.3 Markedsføring og data	64
16.4 Deltagelse i internationale fora	65
16.5 Samarbejde med US State Department	65
17 Departementet For Fiskeri, Fangst og Landbrug.....	66
17.1 NAFO.....	66
17.2 NEAFC	66
17.3 NASCO.....	67
17.4 EU-Grønland Fiskeripartnerskabsaftale og tilhørende protokol	67
17.5 Fælles Islandsk-Grønlandsk Fiskerikommission	68
17.6 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2021 mellem Grønland og Færøerne	68
17.7 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2021 mellem Grønland og Rusland	69
17.8 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2021 mellem Grønland og Norge	69
17.9 Aftalememorandum med det Forenede Kongerige og Nordirland	69
17.10 North Atlantic Fisheries Ministers Conference	70
17.11 Nordisk Ministerråd.....	70
17.12 NA-FIG.....	70
17.13 International fiskeriaftale i den arktiske højsø.....	71
17.14 North Atlantic Marine Mammal Commission (NAMMCO).....	71
17.15 Den Internationale Hvalfangstkommission (IWC)	72
17.16 Convention on International Trade in Endangered Species (CITES).....	72
17.17 The International Union for Conservation of Nature (IUCN)	73
17.18 Joint Commission on Narwhal and Beluga (JCNB).....	73
17.19 Oslo-konventionen om isbjørne	74
17.20 Joint Commission on Polar Bear (JCPB)	75
17.21 IUCN Polar Bear Specialist Gruppe (PBSG)	75
17.22 Ny Nordisk Mad (NNM)	75

17.23 CBird	76
18 Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked	77
18.1 Forbedrede rammebetingelser	77
18.2 Adgang til finansiering	77
18.3 Markedsføring og handelsfremstød	77
18.4 Covid-19 Hjælpepakker	78
18.5 Turisme	78
18.6 Is & Vand.....	78
18.7 Grønlands Eksportråd.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
18.8 Uran	79
18.9 Departementet for Arbejdsmarked.....	79
18.10 Udvikling på arbejdsmarkedsområdet	80
18.11 Covid-19's effekt på arbejdsmarkedsområdet	80
18.12 Ny fast-track ordning.....	80
18.13 ILO-udvalg.....	80
18.14 Ministerrådet for Arbejdsliv, MR-A	80
19 Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet.....	81
19.1 FN's handicapkomité	81
20 Departementet For Forskning Og Miljø	82
20.1 Tiltrædelse af konventioner	82
20.2 Forskning	82
20.3 International Arktisk Hub	82
20.4 Miljø, natur og klima	83
20.5 Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF) – Biodiversitetsarbejdsgruppen.....	83
20.6 Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) – Programmet for overvågning af grænseoverskridende forurening.....	84
20.7 Protection of the Arctic Marine Environment (PAME) – Beskyttelse af det arktiske havmiljø.....	84
20.8 International biodiversitet.....	84
20.9 Konventionen om Biologisk Mangfoldighed/Convention of Biological Diversity (CBD).....	85
20.10 Forhandlinger under FN vedr. beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet uden for national jurisdiktion.....	85
20.11 RAMSAR konventionen (beskyttelse af vådområder)	86
20.12 Oslo-Paris konventionen (OSPAR)	87
20.13 Konventionen om International Handel med Udryddelsestruede Vilde Dyr og Planter (CITES).....	87
20.14 Samarbejde med Canada om Pikialasorsuaq/Nordvandet	87

20.15 Bidrag fra grønlandske unge til nye globale biodiversitetsmål	88
20.16 Samarbejde med USA om naturforvaltning	88
20.17 Nordisk Ministerråd.....	88
20.18 IMO	89
20.19 Energi.....	89
20.20 Nukissiorfiit.....	90
21 Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke	91
21.1 Partnerskabsaftalen mellem Den Europæiske Union og Grønland.....	91
21.2 GUX	91
21.3 Kultur og Kirke	91

Disposition

Naalakkersuisut udgiver årligt en Udenrigspolitisk Redegørelse. Med den Udenrigspolitiske Redegørelse gør Naalakkersuisut status på den samlede indsats på centrale områder og trækker desuden perspektiver til udviklingen inden for den nærmeste fremtid.

Redegørelsen er i to dele: Del I behandler de centrale emner af udenrigspolitisk karakter. Del II omhandler de udenrigspolitiske aspekter af ressortområderne, hvis aktiviteter, fortsat i stigende grad påvirkes og defineres af globaliseringen.

Redaktion afsluttet juli 2021.

Indledning

Grønland er Arktis.

Geografien og klimaet i vores land er grundforudsætningen for vores liv. Det er således denne grundlæggende forudsætning som definerer det grønlandske folks tilværelse og samfund, og derved vores relation til omverdenen.

Vigtigheden af behovet for deltagelse i det udenrigspolitiske samarbejde blev videre aktualiseret af pandemien. Pandemien er en international krise, som har ramt alle verdens lande, inklusiv vores land, og hvor løsninger på krisen ligeledes er funderet internationalt. Der er en stigende interesse for Arktis og dermed også vores land, en interesse som er fortsat voksende, til trods for Covid-pandemien. Pandemien er dog fortsat en realitet, og har udfordret det diplomatiske arbejde i såvel 2020 som 2021.

Vi er skal være meget bevidste om denne interesse i Arktis, og det er her vigtigt at sikre vort lands reelle indflydelse, vores reelle synlighed og interesser internationalt. Vi kan ikke fortsætte med at lade andre træffe beslutninger hen over hovedet på os, hvorfor det er afgørende, at vort land er en aktiv aktør i såvel forsvars- og sikkerhedspolitik relateret til vores land samt i den bredere internationale politik.

Vi skal videre fastholde og udbygge samarbejde med de lande som vi primært agerer overfor. Den grønlandske udenrigstjeneste etablerer en stadig større kontaktflade, og styrker fortsat indsatsen ift. de muligheder og udfordringer vi står overfor. Ved at udvikle vores naturlige samarbejde med andre lande, vil udenrigsområdet være med til at sikre Grønlands politiske og økonomiske udvikling. Her ønsker Naalakkersuisut en særlig fokus på de handelsmæssige forbindelser og behovet for formelle aftaler i denne forbindelse.

Grønland skal være en selvstændig, engageret og markant spiller til internationale møder, fora og konferencer, for at vores egne synspunkter indgår i de beslutninger, der tages.

Grønland underskrev i 1996 på vegne af den Danske regering deklaration for oprettelsen af Arktisk Råd.

I mellemtiden har vi fået Selvstyreloven samt et voksende ønske om beslutninger om Grønland træffes i Grønland. Derfor er det vigtigt for Naalakkersuisut som den arktiske del af riget, ikke kun at deltage i arbejdet men både at opbygge egne relationer og erfaringer med at være delegationsleder i Arktisk Råd.

Vi kan ikke længere uddelegere taler og underskrifter på vores vegne.

Det Grønlandske folk er et arktisk folk.

I det arktiske samarbejde er såvel Arctic Circle Assembly, som samarbejdet inden for Arktisk Råd, fortsat vigtige og afgørende arenaer for vores land. Det er vigtigt for Naalakkersuisut at deltage i Arktisk Råds arbejde, af den simple grund, at vores land er placeret i Arktis, at vi er det arktiske land i det Danske rige, og at vi, det grønlandske folk, er et arktisk folk.

Det er det grønlandske folk samt vores land, miljø og samfund som er i spil. Desværre har dette ikke været afspejlet i vores indflydelse, herunder i Arktisk Råd, såvel på det formelle som på det reelle plan. Det skal derfor være grønlandske politikere og embedsmænd, som tegner vores arktiske politik. Alt andet vil være udtryk for et demokratisk underskud.

Det er et ufravigeligt faktum, og det er derfor naturligt at Grønland underskriver ministerdeklarationer samt er delegationsledere i det arktiske samarbejde. Den nylige udvikling går noget af vejen i denne sammenhæng, og er

således positivt, men det er ikke nok. En opgradering af vores indflydelse i den arktiske politik skal dog sideløbende gennemføres gennem en administrativ opnormering af det arktiske politikområde, herunder gennem oprettelsen af en egentlig afdeling for Arktis og Klima i Departementet for Udenrigsanliggender.

Således vil Naalakkersuisut også arbejde for at udarbejde en Klimastrategi for Grønland i det fremadrettede arbejde, samt analysere og vurdere mulighederne for Grønlands mulige tilslutning til Paris-aftalen under UNFCCC.

Det er godt at se den nye amerikanske administrations fokus på Arktis og på klimaområdet, og engagementet i en bæredygtig udvikling. Denne positive udvikling forudsætter et tæt samarbejde mellem stater og folk i regionen.

Vi byder også det nye russiske formandskab i Arktisk Råd velkomment. Rusland fremhæver fire prioriteter under deres formandsskab: Mennesket i Arktis, herunder oprindelige folk, Miljøbeskyttelse, herunder klimaændringer, Socioøkonomisk udvikling samt Styrkelse af Arktisk Råd. Alt i alt er det prioriteter som er meget lig vores prioriteter, hvorfor det tegner godt med det russiske formandsskab, særligt med tanke på den observerede fokus på de arktiske samfund og et stærkere Arktisk Råd.

Der er således tydelige ændringer på vej i det arktiske samarbejde, idet det tegner til et mere konstruktivt samarbejde i de kommende år. Der er videre tegn på optøning af forholdet mellem de to store magter i det arktiske samarbejde - en udvikling som vi hilser velkommen fra Grønlands side.

Jeg vurderer dog, at der skal afsøges et forum hvor sikkerhedspolitik kan diskuteres, om end det skal ske i andre internationale fora end Arktisk

Råd. Arktisk Råd er et internationalt forum som de sidste 25 år har været medvirkende til at sikre det fredelige samarbejde mellem landene i Arktis. Der er således fortsat mange emner, som vi fortsat bør og skal samarbejde om i Arktisk Råd. Man skal dog samtidig være opmærksom på de ændringer vi ser omkring sikkerhedssituationen i Arktis. Grønland ønsker her fokus på demilitarisering fremfor militarisering i Arktis, herunder at søge civile løsninger på sikkerhedspolitiske udfordringer.

Men der er et reelt behov for at diskutere de stadig mere komplicerede problemer af sikkerhedspolitisk karakter i Arktis. Det rette forum for denne diskussion i 2008 var Ilulissat. Naalakkersuisut vil således fortsat tilbyde værtskabet for internationale dialoger om fred og sikkerhed i Arktis.

Samarbejde med USA

USA genåbnede endeligt konsulatet i Nuuk den 10. juni 2020. Grønland bød USA velkommen i vores hovedstad, og åbningen er en kærkommen udvikling som vil hjælpe USA og Grønland til bedre at forstå hinanden. Vi er naboer på samme kontinent og har fælles interesser. Det er ganske naturligt at USA har valgt at genetablere deres konsulat efter knapt 67 år siden daværende konsulat lukkede.

Naalakkersuisut ser således frem til at øge samarbejdet inden for investering, handel og uddannelse, herunder gennem projektsamarbejder. Vi ønsker USA som en handelspartner, og ser frem til at indgå de nødvendige aftaler til at sikre handels- og investeringsklima mellem vores lande.

Servicekontraktforhandlingerne

Forhandlingerne om servicekontrakten på Pituffik/Thule Air Base blev endeligt afsluttet på et virtuelt højniveaumøde den 28. oktober 2020. Der var opnået enighed om fire dokumenter, som tilsammen udgør et resultat af årelange forhandlinger mellem USA, Danmark og Grønland.

”Common Plan”, Grønland – USA

Et af dokumenterne i oktober-aftalen var en underskrevet aftale om en plan for et videre bilateralt samarbejde mellem Grønland og USA. I denne aftale indgår styrkelse af det bilaterale handels- og investeringssamarbejde, herunder at skabe en formel økonomisk-politisk Dialog, for at fremme større handel, investeringer og et mere konkurrencedygtigt forretnings- og investeringsmiljø. USA og Grønland arbejder fortsat sammen for at løse eventuelle eksisterende lovgivningsmæssige og toldmæssige barrierer, for at øge markedsadgangen for grønlandske varer og virksomheder. USA vil videre anvende U.S. Export-Import Bank (det amerikanske eksportkreditråd) og U.S. International Development Finance Corporation (den amerikanske udviklingsbank), for at øge det kommercielle samarbejde mellem amerikanske og grønlandske virksomheder.

Grønland og USA vil videre gennemføre et bilateralt samarbejde, herunder på en række overtagne områder, således råstoffer, energi, turisme og uddannelse. Aftalen er derfor også, at betragte som en formalisering af det civile samarbejde som blev udmeldt i foråret 2020.

Aftalen åbner således op for nye muligheder, herunder at sikre opbygningen af en reel økonomisk relation mellem vores land og Nordamerika. Her vil særligt direkte skibsforbindelser åbne op for samarbejdet, for mere handel og med nye partnerskaber. Løsningen af servicekontraktspørgsmålet var

således at betragte som en grundpræmis for en ny igangsættelse af samarbejdet mellem Grønland og USA.

Samarbejdet med Island

Naalakkersuisut ønsker, gennem repræsentationen i Reykjavik, at vedligeholde og udvikle det eksisterende samarbejde med Island, samt styrke de politiske og handelsmæssige forbindelser. Det er her ambitionen at dette skal ske blandt andet gennem en formel handelsaftale.

Naalakkersuisut forventer videre, at der snart igangsættes en bred dialog på grundlag af de seneste års erfaringer, herunder den islandske rapport ”Greenland and Iceland in the New Arctic”.

Ny repræsentation i Østasien

De handelsmæssige forbindelser udvides fortsat på de asiatiske hovedeksportmarkeder, således Kina og Japan. Det er her vigtigt at sikre en stadig dialog og forståelse om vores land, og med forventningen om en fortsat voksende eksport i Østasien, og dermed et stadigt større grønlandsk behov for samarbejde og synlighed i Østasien, etableres nu Grønlands første diplomatiske repræsentation i Asien. Med baggrund i beslutningen i Inatsisartut på efterårssamlingen 2020, åbnes således den længe ventede repræsentation i Beijing her i efteråret 2021.

Samarbejdet med EU

Naalakkersuisut prioriterer samarbejdet med EU meget højt, således som en vigtig strategisk og handelsmæssig partner. Naalakkersuisut har i det forløbne år, gennem repræsentationerne i Bruxelles, arbejdet for at sikre en god fortsættelse af vores aftaleforhold med EU. Det

var her målet at sikre de nødvendige midler til uddannelsesområdet, med mulig tilføjelse af nye mindre samarbejdsområder, i EU's 7-årige budgetperiode fra 2021-27. Der afventer nogle få processer før målet er endeligt, og der har så klart været udfordringer i den komplicerede budgetproces, men vi er positive og tilfredse med de opnåede resultater indtil videre.

Fremtidens repræsentationer

Naalakkersuisut søger at sikre at sikre en optimering af repræsentationer, så de afspejler vores udenrigspolitiske fokus.

Det er ikke kun vigtigt at sikre en enkelt fælles indgang til Grønland i EU, men også at vurdere hvor nye tilstedeværelser kan være nødvendige.

Handelsaftale med Storbritannien

Storbritannien er en vigtig importør af grønlandske fiskeprodukter. Grønlandske fiskeriprodukter havde før Brexit toldfri adgang til markederne i Storbritannien. Dette har i årtier været basis for den grønlandske eksport til Storbritannien. Der har siden 2018 været uformelle konsultationer vedrørende den fremtidige handelsrelation, og det seneste år været formelle møder mellem Grønland og Storbritannien. Den seneste udvikling er, at UK har meddelt, at regeringen er i gang med at udarbejde mandat til igangsættelse af en formel forhandlingsproces, som forhåbentlig vil føre til en aftale omkring handelsforholdet mellem Storbritannien og Grønland, således den første formelle handelsaftale mellem vores land og et andet land. Det er nu ambitionen at der i 2021-2022 skal færdiggøres en konstruktion som sikrer adgang til det britiske marked. Departementet for Udenrigsanliggender arbejder i processen tæt med Departementet for Finanser.

Det er en lærerig proces som kommer til at bane vejen for aftaler med andre lande. Det er her

ambitionen at der skal indgås handelsaftaler med vores naboer og hovedmarkeder, her tænkt som Island, USA, Canada, Kina og Japan. Videre er det ambitionen at den nuværende relation med EU, fremtidigt afløses af en egentlig handelsaftale. For at styrke varetagelsen af vores handelsinteresser, vil vi i Departement for Udenrigsanliggender, Erhverv, Handel og Klima oprette et dedikeret Internationalt Handelskontor. Markedet har ændret sig og vi må tilpasse os. Samtidig opstår nye handelsmuligheder. I den sammenhæng, er det bydende nødvendigt, at vi får overtaget fødevarer- og veterinærområderne for at kunne handle mere direkte med vore handelspartnere.

Denne Udenrigspolitiske redegørelse, behandler er i høj grad en rapport over det forgange års aktiviteter. Det betyder, at flere afsnit i denne redegørelse ikke er udtryk for Naalakkersuisuts politik, men derimod det tidligere Naalakkersuisuts. I det fremadrettede arbejde, vil politikken dog blive sat af det nye Naalakkersuisut. Det er således ingen hemmelighed, at det nye Naalakkersuisut vil sætte en stopper for fremtidig udnyttelse af uran i Grønland, samt et stop for fremtidig olieeftersøgnings- og udnyttelsesaktiviteter

Med disse ord ser jeg og Naalakkersuisut frem til en god og nødvendig debat, dette som en del af processen der former vores udenrigspolitik. Vi skal sikre vores interesser udadtil og stå sammen som nation om vores udenrigspolitiske mål.

Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender,
Erhverv, Handel og Klima
Pele Broberg
Nuuk, juli 2021

Del I:

Naalackersuisuts tværgående udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik

1 Departementet for Udenrigsanliggendes sagsområder

Departementet for Udenrigsanliggender, herunder repræsentationerne i Bruxelles, Washington D.C. og Reykjavik, arbejder for at fremme Grønlands interesser og værdier i forhold til vores samarbejdspartnere og omverdenen. Departementet for Udenrigsanliggender har som målsætning at sikre stabilitet, faglighed og professionalisme i samarbejdet med omverdenen.

Departementet for Udenrigsanliggender varetager den overordnede koordinering, kontakt og rådgivning indenfor Naalakkersuisuts udenrigsrelationer. Departementet for Udenrigsanliggendes vigtigste arbejdsområder kan samles i nedenstående overskrifter:

- Arktisk samarbejde
- EU
- FN
- Nordisk samarbejde
- Oprindelige folk
- Bilateralt samarbejde
- Udenrigs- og sikkerhedspolitik
- Udenrigshandelspolitik
- Territorium og havret
- Protokol

1.1 Departementet for Udenrigsanliggendes rådgivende rolle

Departementet for Udenrigsanliggender rådgiver og bistår omkring internationale forhold under de forskellige departementers ressortområder efter anmodning fra de respektive departementer. Rådgivningen kan f.eks. vedrøre arbejdsgange i forskellige internationale fora, international jura eller konkret fagligt input til en given sag.

1.2 Departementet for Udenrigsanliggender i Nuuk

Departementet for Udenrigsanliggendes arbejde omfatter forholdet til andre lande, herunder, arktisk og nordisk samarbejde, internationale organisationer, samarbejdsfora og aktører i øvrigt, der påvirker Grønland. Departementet for Udenrigsanliggender samarbejder med det danske udenrigsministerium i sager som har Grønlands interesse. Samarbejdet skal sikre Grønlands maksimale deltagelse, ageren og indflydelse i en globaliseret verden.

Departementet for Udenrigsanliggender er ansvarlig for at udvikle, koordinere og varetage Naalakkersuisuts udenrigspolitiske interesser. Departementet varetager desuden koordinering og kontakten inden for Naalakkersuisuts udenrigsrelationer og rådgiver Naalakkersuisut i sager om sikkerheds- og forsvarspolitik.

Departementet for Udenrigsanliggender har 14 ansatte i Nuuk, 4 i Bruxelles, 3 i Washington D.C. samt 2 i Reykjavik, og inden årets udgang 2 i Beijing. Derudover er der ansat praktikanter i hhv. Reykjavik, Bruxelles, Washington D.C. og Nuuk. I København er der 12 ansatte under departementet.

1.3 Grønlands Repræsentation i København

Grønlands Repræsentation i København har sammen med Færøernes Repræsentation og Islands Ambassade til huse i Nordatlantens Brygge. Nordatlantens Brygge er fællesejet af Grønland, Island, Færøerne og Danmark.

Grønlands Repræsentation fik i 2020 godkendt en strategi for det videre arbejde for Repræsentationen. Heri anføres det bl.a. at *Grønlands Repræsentation i København arbejder for Grønland, på en række forskellige områder, som skal styrke arbejdet mod selvstændighed og øget økonomisk vækst.*

Repræsentationen har følgende målsætninger:

- At bidrage til møder som selvstyrets repræsentant i Danmark.
- At rådgive og informere om samarbejde med omverdenen.
- At være en aktiv og åben formidler af vores organisation, kultur, særlige egenskaber og unikke sprog.
- At sikre størst mulig indflydelse af vores interesser.
- At være en værdsat rådgiver og samarbejdspartner overfor de danske myndigheder, de grønlandske medlemmer af Folketinget, de grønlandske huse i Danmark og de udenlandske ambassader og repræsentationer i Danmark, universiteter, civilsamfundsorganisationer, institutioner og foreninger.
- At være én indfaldsvinkel for ansættelse i Grønland.
- At rådgive omkring grønlandske ansættelsesforhold i Danmark.
- Er myndighed i relation til grønlandske sikkerhedsgodkendelser.
- At have kontor og mødefaciliteter til brug for Naalakkersuisut, de ansatte i Selvstyret på tjenesterejse eller midlertidig placering i København.

- Sikre at have kandidatstuderende ansat på repræsentationen

Fællesudgifterne afholdes i henhold til en bevilling under Departementet for Handel og Udenrigsanliggender. Ressourceforbruget vedrørende faglig sagsbehandling for departementer/styrelser i Nuuk afholdes af de ansvarlige departementer/styrelser. I forbindelse med ressortomlægning i Grønlands Selvstyre i april 2021 er Grønlands Repræsentation overgået fra Formandens Departement til Departementet for Handel og Udenrigsanliggender.

Repræsentationen varetager især kontakt til det diplomatiske korps i København, herunder i form af afholdelse af informationsmøder, briefinger og seminarer med fokus på Grønland. I samarbejde med den færøske Repræsentation afholdes et tilbagevendende årligt arrangement for omkring 100 danske ambassadører ude i verden samt ledelsen i Udenrigsministeriet, hvor Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender formidler Naalakkersuisuts politik. Grundet corona-pandemien var arrangementet i 2020 aflyst. Årligt arrangeres formandens nytårsreception for repræsentanter fra kongehuset, regeringen, ambassadørkorpset samt ledelsen i de selvstyrejede selskaber. Desuden hilses der på samarbejdspartnerne og kulturelle relationer.. Nytårsreceptionen i 2021 var på grund af corona-pandemien aflyst.

Repræsentationen briefer ligeledes danske og internationale grupper om grønlandske forhold, herunder samfundsudvikling og de sikkerhedspolitiske aspekter, set fra Grønland. Under corona-pandemien har disse briefinger foregået over video. Disse aktiviteter bidrager til en større bevågenhed og et større internationalt fokus fra omverdenen på Grønland. Kontakten til ambassadørkollegiet i Danmark varetages gennem dialog, briefinger, seminarer, konferencer og receptioner. I det følgende er der

beskrivelse af nogle af de aktiviteter som Repræsentationen arrangerer eller deltager i.

I samarbejde med den slovenske ambassadør bidrog Repræsentation til en visning af dokumentarfilmen "The Last Ice Hunters" ved filmfestivalen Nordatlantiske filmdage i marts 2020 på Nordatlantens Brygge. Ved samme festival deltog Repræsentationen i en debat i forlængelse af dokumentarfilmen "Håbets Ø".

Repræsentationschefen holder tale forud for visningen af filmen "The Last Ice Hunters" ved Nordatlantiske Filmdage, marts 2020

Daværende Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender Steen Lynge mødtes i juli 2020 i København med USA's udenrigsminister Mike Pompeo i juli 2020. Under besøget briefede Steen Lynge Repræsentationen om Naalakkersuisuts udenrigspolitiske prioriteter.

Repræsentationschefen har på vegne af Naalakkersuisut deltaget i møder med USA's Minister for Luftvåbenet og med USA's arktiske Koordinator i efteråret 2020. Ved møderne med Ministeren og Koordinatoren formidler Repræsentationschefen Naalakkersuisuts politik og prioriteter.

US Department of the Air Force

I november 2020 deltog Repræsentationschefen sammen med en repræsentant fra formandens departement ved et OLT-webinar med territorierne Aruba og Mayotte, om socialøkonomiske virksomheder.

I maj 2021 briefede Repræsentationen over 40 ambassadører om Inatsisartut-valget i april 2021. Briefingen omhandlede valgtemaerne, valgresultatet og den nye Naalakkersuisut-koalition. Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv, Handel og Klima, Pele Broberg, havde forud for briefingen sendt en videohilsen, som blev viderebragt.

Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv, Handel og Klima, Pele Broberg, præsenterer sig selv overfor ambassadørkollegiet, maj 2021

Pele Broberg, Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv, Handel og Klima, kom til København i maj 2021. Pele Broberg mødtes med den amerikanske udenrigsminister

Anthony Blinken.

1.4 Grønlands Repræsentation i Bruxelles

Repræsentationen har kontor i samme bygning som Danmarks faste Repræsentation ved den Europæiske Union, Danmarks Ambassade i Belgien og Færøernes Mission til EU. Grønlands Repræsentation i Bruxelles varetager Grønlands interesser og synlighed ved EU's institutioner, og ved lejlighed, ved eventuelle relevante events i Europa. Hovedopgaven er at rådgive Naalakkersuisut i relation til Grønlands aftalemæssige relationer til EU.

Desuden går en stor del af arbejdet for repræsentationen med at varetage Grønlands medlemskab og interesser i de Oversøiske Lande og Territoriers organisation, OCTA (Overseas Countries and Territories Association to the EU).

Personalet på Grønlands Repræsentation består af en repræsentationschef og en fuldmægtig/specialkonsulent med titel af ambassadesekretær. Begge udsendte på repræsentationen har diplomatisk status. Der er ligeledes 2 lokalansatte, en sekretær og en ny EU program koordinater. Desuden har der siden 2002 været ansat en fast praktikant. Praktikantordningen er sådan indrettet, at der hvert halve år ansættes en ny praktikant. Det er et krav, at alle praktikanter skal have bestået bachelorgraden på universitetet og have mulighed for at få meritoverført deres praktikophold på deres kandidatstudie.

Grønlands Repræsentation i Bruxelles er aktiv på Facebook med kontoen "Bruxellesimi Kalaallit

Nunaata Sinniisoqarfia." Siden indeholder korte nyhedstekster om repræsentationens arbejde, herunder besøg, synligheden i Bruxelles og nyheder om begivenheder i EU/Bruxelles, ofte med relevans for Grønlands aftaler med EU. Desuden udsendes af og til et nyhedsbrev, "BXLimit" med lidt mere uddybende nyhedsartikler. Slutteligt er repræsentationen også på Twitter, hvor repræsentationen er aktiv med information på engelsk.

Repræsentationen spiller en central rolle i forhold til at påvirke beslutningstagere og gennemføre forhandlinger, herunder midtvejsevalueringer for Grønland, således at fornyelse af Grønlands aftalekompleks med EU sikres til størst mulig gavn for Grønland. De primære aftaler som repræsentationen er inde over er; den politiske fællesdeklaration imellem EU, Grønland og Danmark (opdateres i 2020); OLT-ordningen og EU-Grønland Partnerskabsaftalen, som begge udløb i 2020 og vil blive erstattet af en sammenskrevet OLT/Grønlands-rådsbeslutning, samt fiskeripartnerskabsaftalen.

I forhold til Brexit, løfter Repræsentationen, sammen med Departementet for Udenrigsanliggender, opgaven med at forsøge at sikre, at Grønlands interesser over for EU's institutioner samt UK, tilgodeses i de kommende år. Konkret arbejdes der på at Grønland og UK skal forhandle en kommende handelsaftale på plads.

Arktis er igen kommet lidt højere på dagsordenen i EU og Bruxelles. EU's arktiske politik fra 2016 er på nuværende tidspunkt i gang med at blive opdateret. En nyere version forventes at blive præsenteret i efteråret 2021. En opdatering er aktuell set i lyset af at der opstår nye muligheder og udfordringer i Arktis og at EU siden 2016 f.eks. har lanceret en ny ambitiøs klimapolitik: Den Grønne Pagt (The EU Green Deal). EU's interesse er først og fremmest at bidrage til at Arktis forbliver et fredeligt område hvor konflikter løses

via dialog. Repræsentationens arbejde involverer EU – Arktis området.

1.5 Grønlands Repræsentation i Washington D.C.

Grønlands Repræsentation i Washington D.C. blev officielt indviet i september 2014. Repræsentation i Washington D.C. har ligesom i Bruxelles sine egne lokaler i tilknytning til den danske ambassade.

De grønlandske repræsentationer på de danske diplomatiske repræsentationer er reguleret i selvstyrelovens paragraf 15. Rent teknisk er de grønlandske repræsentanter udsendt af Udenrigsministeriet overfor de pågældende lande, men ifølge paragraf 15 arbejder de grønlandske repræsentanter selvstændigt på de områder som er fuldt ud hjemtaget af Grønland. På de områder og emner, hvor det er den danske stat som har kompetencen, f.eks. hvad angår forsvars- og sikkerhedspolitik, skal Grønland inddrages når det har relevans for Grønland.

Repræsentationen fungerer ud fra instrukser fra Udenrigsafdelingen i Nuuk på konkrete sager. Til dagligt fungerer repræsentationen baseret på de målsætninger og ønsker som er nedfældet i udenrigspolitisk strategi og finanslovsteksten for repræsentationen. Repræsentationen varetager Grønlands interesser og derfor alle departementers interesser og skal til stadighed opkræve informationer, støtte og instrukser fra de forskellige departementer alt efter respektive ansvarsområder som bliver berørt, såvel som fra Departementet for Udenrigsanliggender.

Indtil udgangen af 2016 var Repræsentationen bemandet af én udsendt medarbejder, Repræsentationschefen. Med ansættelsen af en sagsbehandler fra januar 2017, voksede repræsentationen til samme størrelse som

Repræsentationen i Bruxelles med en repræsentationschef og en ambassadesekretær. Begge udsendte har diplomatisk status. Der er fra efteråret 2017 og fremadrettet i Washington D.C. også blevet indført en fast praktikantordning, ligesom tilfældet er i Bruxelles, og i 2019 blev der ansat en lokal sekretær.

Den arktiske dagsorden i USA gennemgår en stigende interesse og betydning, og det er i Grønlands interesse at være fast repræsenteret i det nordamerikanske kontinent med henblik på, at udbrede og varetage de grønlandske synspunkter og interesser. Ikke kun på det politiske plan, men også på de kommercielle, økonomiske, kulturelle og forskningsmæssige sektorer er vigtige at opdyrke for at gøre Grønland, og de muligheder der eksisterer i Grønland, synlige overfor amerikanske beslutningstagere og det amerikanske marked.

Repræsentationschefen i Washington D.C. blev i slutningen af 2015 formelt også akkrediteret til Canada, hvorfor repræsentationen dækker hele Nordamerika. Repræsentation i Washington, D.C. er med til at etablere et bredere forhold til både USA og Canada og derved etablere konkrete netværk omkring politiske, handels-, uddannelsesmæssige gensidige fordele.

1.6 Grønlands Repræsentation i Reykjavik

Grønlands Repræsentation i Reykjavik blev officielt indviet den 20. oktober 2018. Repræsentation i Reykjavik har i modsætning til de andre repræsentationer sine egne lokaler, uden tilknytning til den danske ambassade. Dette giver en mærkbar og større selvstændig politisk profil.

Repræsentationen arbejder ud fra instrukser fra Departementet for Udenrigsanliggender i Nuuk på konkrete sager. Til dagligt fungerer

repræsentationen baseret på de målsætninger og ønsker som er nedfældet i den grønlandsk-islandske fælleserklæring Joint Declaration fra 2013, samt i den udenrigspolitiske strategi og finanslovsteksten for repræsentationen. Repræsentationen varetager Grønlands interesser og kan anmode om informationer, søge støtte og instrukser fra de forskellige departementer alt efter de respektive ansvarsområder.

I starten og frem til 1. februar 2019 var Repræsentationen bemandet af én udsendt medarbejder, repræsentationschefen som har diplomatisk status. Der er nu også en lokalansat sekretær og en praktikantordning i lighed med de andre repræsentationer.

Åbningen af repræsentationen i Reykjavik i 2018 vil på længere sigt bidrage til at realisere Naalakkersuisuts prioriteringer for udviklingen af Grønland, herunder vedligeholdelse af de eksisterende samarbejder med Island og videreudvikling og styrkelse af de politiske og handelsmæssige forbindelser og synliggøre de muligheder der eksisterer i Grønland, både over for de islandske myndigheder og det islandske marked generelt.

Grønlands repræsentation i Reykjavik står, ligesom den Færøske repræsentation, opført både under den danske ambassade og optræder selvstændigt på den islandske protokols diplomatiske liste, dette betyder ligeledes at der er en lang række officielle og repræsentative politiske opgaver.

Repræsentationen bistår endvidere departementerne løbende i sager, hvor vores tilstedeværelse i Reykjavik kan være af gavn, heriblandt samarbejdet om fiskeri, veterinær, transport, miljø, uddannelse, forskning, energi, sundhed, kultur og turisme. Hertil deltager

repræsentationen i en lang række møder med det islandske udenrigsministerium og andre ambassaders arrangementer m.v.

Repræsentationen forventes ligeledes at bistå med handels- og eksporttekniske spørgsmål for både det grønlandske og islandske erhvervsliv. Arktisk Råd, Nordisk Ministerråd og Vestnordisk Råd står ligeledes højt på dagsordenen på Island, og repræsentationen har sammen med Naalakkersuisut prioriteret disse møder løbende og vil fortsat gøre dette i den kommende tid.

1.7 Public Diplomacy

Public Diplomacy, også kaldet "soft power", har vist sig at være stigende nødvendig i takt med at offentligheden primært orienterer sig, og danner meninger, på baggrund af informationer videregivet gennem forskellige medier. Public Diplomacy anvendes primært af Departementet for Udenrigsanliggender til at orientere om Grønlands internationale aktiviteter og grønlandske synspunkter i sager primært af international karakter.

Departementet for Udenrigsanliggendes Public Diplomacy indsats har som udgangspunkt to hovedformål. For det første, at øge Grønlands indflydelse gennem påvirkning af interessenter. For det andet har Public Diplomacy indsatsen til formål løbende at styrke Grønlands internationale omdømme. Om Grønland fremstår i et positivt lys udadtil kan have betydning bl.a. for Grønlands anseelse og indflydelse internationalt, herunder på eksport, turisme og investeringstiltrækning.

Departementet for Udenrigsanliggender har en twitterprofil @GreenlandMFA hvor Public Diplomacy indsatsen i største omfang udføres. Her deles budskaber og billeder enten fra aktiviteter, som Naalakkersuisoq med ansvar for Udenrigsanliggender, Departementet for

Udenrigsanliggendes ansatte, eller i nogle tilfælde andre i Selvstyret, deltager ved. Departementet har ligeledes en Facebook profil, [@Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik](#) med samme formål, som også kan findes under [@GreenlandMFA](#).

Derudover deles relevante informationer fra andre kilder. Repræsentationen i Washington D.C. har etableret den selvstændige Twitter-konto [@Greenland in USA&CDA](#) til varetagelse af Grønlands Public Diplomacy indsats i USA og Canada. Repræsentationen i Bruxelles har ligeledes etableret Twitter-kontoen [@GreenlandEU](#) og bruger Facebook kontoen [@Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia](#). Senest har Grønlands Repræsentation i Reykjavik oprettet Twitter kontoen [@GreenlandRepRVK](#) og Facebook kontoen [Reykjavikimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia](#).

Foruden Twitter profilen har Departementet for Udenrigsanliggender en underside under [Naalakkersuisuts hjemmeside](#), [www.naalakkersuisut.gl](#) og anvender nyhedsfunktionen til vigtige nyheder på området. Departementet for Udenrigsanliggender udgiver bl.a. en Udenrigspolitisk Redegørelse og en Nordisk Redegørelse for alle år, på dansk og grønlandsk og en international håndbog over alle Grønlands internationale aftaler, som alle er at finde på [Departementet for Udenrigsanliggendes hjemmeside](#).

Endeligt har både Grønlands repræsentationer i Bruxelles, Washington D.C. og Reykjavik, samt Departementet for Udenrigsanliggendes kontor i Nuuk, etableret en praktikantordning, hvor studerende lærer om Naalakkersuisuts udenrigspolitiske virke.

1.8 Deltagelse ved internationale konferencer og besøg fra udlandet

Deltagelse ved internationale konferencer er en mulighed for at præsentere Grønlands politik og grønlandske prioriteter samt tegne Grønland internationalt. Ikke mindst er det en chance for at skabe opmærksomhed omkring de muligheder der eksisterer i vort land, både som turist-, erhvervs- og investeringsdestination samt samarbejdspartner.

Grundet COVID-19 har besøge fra udlandet og fysisk deltagelse ved internationale konferencer dog været minimale.

2 Udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik

2.1 Rigsmøder

Rigsmøderne mellem Statsministeren, Lagmanden og Formanden for Naalakkersuisut afholdes årligt efter tur i de tre rigsdele. Det seneste rigsmøde fandt sted i Juni 2021. Fra Grønland deltog Formanden for Naalakkersuisut samt Naalakkersuisoq Pele Broberg til et udvidet møde.

På embedsmandsplan afholdes tilsvarende bilaterale møder mellem Statsministeriets departementschef, departementschefen i Formandens Departement samt departementschefen i Lagmandens kontor.

2.2 Samarbejdet med det danske Udenrigsministerium

Der er et samarbejde mellem det danske Udenrigsministerium og Departementet for Udenrigsanliggender, inden for en række grønlandsrelaterede sagsområder.

Udenrigsministeriet og Departementet for Udenrigsanliggender deltager derudover ofte ved de samme internationale arrangementer med relevans for Grønland og Arktis.

Korrespondancen foregår særligt med Udenrigsministeriets afdeling for Arktis og Nordamerika (ANA), som koordinerer udenrigssager med relevans for Grønland i Udenrigsministeriet.

Ledelsen i Departementet for Udenrigsanliggender og Udenrigsministeriets ledelse har løbende dialog om sikkerheds- og udenrigspolitiske sager af relevans for Grønland. Dette er primært på overordnet plan i tillæg til den løbende dialog på embedsmandsniveau samt som forberedelse til, og opfølgning på, møder

mellem de ansvarlige ministre på hhv. dansk og grønlandsk side.

2.3 Administrativt Forum

Udsendte medarbejdere på Grønlands repræsentationer i udlandet, udstationeres i henhold til aftale mellem Grønlands Selvstyre og det danske udenrigsministerium.

Omkostningerne ved udstationeringen afholdes af Grønlands Selvstyre i overensstemmelse med principperne i Udenrigsministeriets specialattachéordning.

Der afholdes faste årlige møder i Administrativt Forum, hvor spørgsmål af administrativ karakter, herunder samarbejde på repræsentationerne, samt spørgsmål om fortolkningen af den administrative samarbejdsaftale drøftes. Medlemmer af Administrativt Forum er Departementschefen i Departementet for Udenrigsanliggender og Udenrigsministeriets Direktør for Organisation og Borgerservice (COO). Møderne afholdes skiftevis i Danmark og i Grønland.

Den administrative samarbejdsaftale er til revision hos parterne.

2.4 Samarbejde med Udenrigsministeriets Borgerservice og den Internationale Operationsstab

Det danske udenrigsministeriums Borgerservice bistår alle danske statsborgere i individuelle problemsituationer opstået under rejse i udlandet, som for eksempel sygdom, dødsfald, fængsling, mistet pas mv. Dette sker normalt via Kongeriget's Ambassader, der etablerer kontakt til pårørende, sygehus, advokat m.v. Det danske udenrigsministerium kan ikke bistå rejsende økonomisk og "hjemrejse på ambassadens regning" er ikke muligt uden garanti for betaling fra familie eller bank.

Det er de danske myndigheder som er fuldt ansvarlige for konsulær bistand, også til grønlandske borgere på rejse.

Der har i de seneste år været løbende dialog med Udenrigsministeriets Borgerservice, som i dag har ca. 30 medarbejdere. I katastrofesituationer sammenkaldes den Internationale Operationsstab (IOS) i København af Udenrigsministeriets Borgerservice med repræsentanter for en række myndigheder, rejsebranchen og forsikringsbranchen for at sikre at den relevante information formidles hurtigt og ensartet. Der er etableret et call-center som pårørende kan kontakte, hvis man har et familiemedlem i et katastrofeområde.

Den Internationale Operationsstab består af offentlige myndigheder inklusive Udenrigsministeriet, Statsministeriet, Forsvarsministeriet, Beredskabsstyrelsen, Politiet samt private aktører herunder repræsentanter for rejse- og forsikringsbranchen.

Som opfølgning på terrorangrebene som fandt sted 22. marts 2016 i Bruxelles, har Selvstyret og Udenrigsministeriet valgt yderligere at formalisere samarbejdet om kriseberedskab. Grønlands Repræsentation i København er i dag fast tilknyttet den Internationale Operative Stab som medlemmer, og al information vedrørende krisesituationer i udlandet formidles af Repræsentationen i København til Formandens Departement og Departementet for Udenrigsanliggender i Nuuk.

Det er Departementet for Udenrigsanliggender som er ansvarlig for opfølgning, politisk orientering, samt orientering af den grønlandske offentlighed i tæt samarbejde med Tusagassiivik i Formandens Departement. Ved krisesituationer formidles der, om nødvendigt, information døgnet rundt.

Ifm. COVID-19 pandemien er Naalakkersuisut også løbende blevet orienteret om arbejdet i IOS.

2.5 COVID-19 pandemien

Aflysning og udskydelse af internationale aktiviteter

Flere internationale aktiviteter og arrangementer blev enten helt aflyst eller udskudt til senere tidspunkter. Dette gør sig gældende på alle områder, herunder i Arktisk Råd regi, FN regi, bilaterale internationale møder og i EU regi. Afhængig af ændringer i pandemien kan det betyde at en række internationale aktiviteter kommer til at foregå til efteråret eller i 2022.

Aktiviteter under COVID-19 pandemien

Departementet for Udenrigsanliggender er kontaktpunktet til Udenrigsministeriet ift. rejsevejledninger fra udlandet til Danmark samt besvarelse af henvendelser fra grønlandske borgere ang. muligheder for at komme fra udlandet til Danmark og videre til Grønland.

Departementet for Udenrigsanliggender har ligeledes behandlet anmodninger fra andre lande vedrørende deres statsborgere i Grønland. Departementet for Udenrigsanliggender har desuden deltaget i det nordiske samarbejde om at få nordiske borgere hjem.

2.6 Analysearbejde som led i forberedelse til næste Forsvarsforlig

Som led i forberedelsen af det næste forsvarsforlig skal analysegruppen udarbejde en faglig analyse af den udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation samt identificere de udfordringer og konsekvenser, som den kan

medføre for Kongeriget og Forsvaret. Grønland og Færøerne deltager på lige fod på de nordatlantiske og arktisk relaterede emner, men har observatørstatus på de resterende. Fra Grønland deltager Departementet for Udenrigsanliggender.

Det bemærkes, at det næste forsvarsforlig, jf. tillægsaftalen af januar 2019, vil have Wales-målsætningen som forudsætning (2% BNP målet). Analysegruppen skal i videst muligt omfang bygge videre på eksisterende analyser og rapporter, ligesom aktuelle udenlandske analyser vil kunne inddrages. Analysegruppen vil desuden skulle bidrage til at højne opmærksomheden i offentligheden på den udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation.

Analysen skal være afsluttet primo 2022, med henblik på at kunne indgå i forberedelsen af det næste forsvarsforlig. I forbindelse med afrapporteringen vil analysen blive gjort offentlig tilgængelig.

2.7 Samarbejdet med det danske Forsvarsministerium

Departementet for Udenrigsanliggender er overordnet ansvarlig for at rådgive Naalakkersuisut vedrørende sikkerheds- og forsvarspolitiske sager af relevans for Grønland. Departementet for Udenrigsanliggender er også ressortmyndighed i forhold til det danske forsvars opgaveløsning i Grønland generelt. Herudover er der mange direkte samarbejdsrelationer mellem grønlandske myndigheder og Forsvarsministeriet, særligt vedrørende beredskab, Search and Rescue, fiskeriovervågning mv., som varetages af Selvstyrets individuelle departementer.

Arktisk Kommando

Der er et samarbejde mellem Departementet for Udenrigsanliggender og Arktisk Kommando i

Nuuk. Arktisk Kommando er en værnfælleskommando direkte underlagt Forsvarschefen i Danmark. Arktisk Kommando har kommandoen over alle militære styrker i Grønland og på Færøerne, samt over et mindre støtteelement i Danmark. Forsvarsministeriet har desuden en forbindelsesofficer placeret ved Thule Air Base. På centrale steder langs Grønlands kyst råder Arktisk Kommando over militære landingsbaner og basefaciliteter til forsvarets fly og slædepatruljen Sirius.. Arktisk Kommando har ansvaret for en række civilt orienterede opgaver. F.eks. koordinerer Arktisk Kommando indsatsen, i forbindelse med eftersøgning i havet omkring Grønland såsom Joint Maritime Rescue Coordination Centre (JMRCC). Andre opgaver, som Arktisk Kommando koordinerer, er fiskeriinspektionen til søs i Grønland, havmiljøovervågning og assistance til forureningsbekæmpelse samt den praktiske gennemførelse af søopmålingen i Grønland. På vegne af Politimesteren i Grønland udøver Slædepatruljen Sirius, politimyndighed i nationalparken i Nord- og Nordøstgrønland. Arktisk Kommando varetager således grundlæggende samme opgaver som den Islandske kystvagt.

Arktisk Kapacitetspakke

Folketinget afsætter 1,5 mia. kr. til de nye kapaciteter til Forsvaret. Finansieringen af de nye kapaciteter sker med udgangspunkt i tillægsaftalen til forsvarsforliget fra januar 2019, der tilvejebragte yderligere 1,5 mia. kr. til forsvaret i 2023. Forsvarsforligskredsen bestående af regeringen og Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance indgik en rammeaftale om at styrke Forsvarets kapaciteter i Arktis og Nordatlanten, der udmønter de 1,5 mia. kr. fra tillægsaftalen fra 2019. Partierne ønsker, at

den styrkede indsats i Arktis og Nordatlanten skal give militær nytte. Udmøntningen af aftalen, for så vidt angår Grønland, skal forhandles med Naalakkersuisut.

Principaftale vedr. Kangerlussuaq Lufthavn

Grundet meddelingen til Joint committee fra Naalakkersuisut i 2018, om Kangerlussuaq's ophør som civil lufthavn, opstod behovet for en aftale fra Dansk side.

Daværende Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur, Karl Frederik Danielsen, daværende Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Ane Lone Bagger, og Forsvarsminister Trine Bramsen indgik den 18. september 2019 en principaftale om Forsvarets brug af Kangerlussuaq Lufthavn efter 2023, hvor de nye lufthavne i Grønland står færdige. Med henblik på fortsat at kunne løse Forsvarets opgaver i det arktiske område er der behov for, at Forsvarets fly fortsat kan anvende Kangerlussuaq lufthavn. Naalakkersuisut og regeringen blev på den baggrund blevet enige om, at Forsvaret fortsat skal kunne være til stede og anvende lufthavnen i Kangerlussuaq, og at lufthavnen fortsat skal kunne anvendes af civile fly under almindeligt gældende vilkår. Endvidere er der enighed om, at det grønlandske ejerskab til lufthavnen ikke ændres, og der er igangsat et fælles arbejde med henblik på at udarbejde en model for, hvordan lufthavnen kan stilles til rådighed for Forsvaret. Analysearbejdet pågår stadig.

Hvorvidt denne principaftale stadig skal gælde, har Naalakkersuisut endnu ikke taget stilling til, men hvor det må forventes at det i tråd med ønsket om demilitarisering ikke umiddelbart oprettes en ny "Pituffik" lignende militærbase fra dansk side.

3 Det Arktiske samarbejde

3.1 Arktisk Råd

Arktisk Råd er et rådgivende forum bestående af de 8 Arktiske stater; USA, Canada, Island, Norge, Sverige, Finland, Rusland og Kongeriget Danmark, herunder Grønland og Færøerne. Arktisk Råd anses på nuværende tidspunkt som en af de vigtigste internationale forum for arktiske anliggender.

Derudover har Arktisk Råd en række observatører, som kan observere Arktisk Råds åbne møder og bidrage til Rådets arbejde gennem arbejdsgrupperne. Grønland er Head of Delegation på vegne af Kongeriget i arbejdsgrupperne *Conservation of the Arctic Flora and Fauna (CAFF)* og *Sustainable Development Working Group (SDWG)*. Arktisk Råds formandskab roterer mellem de 8 arktiske stater. Kongeriget Danmark havde formandskabet i 2009-2011 og har således formandskabet igen i 2025-2027. På nuværende tidspunkt varetages formandskabet af Island, som efterfølges af Rusland i 2021.

Senior Arctic Officials (SAO), består af embedsmænd fra alle arktiske lande og varetager koordineringen af Arktisk Råds arbejde med mandat fra ministermøderne som foregår hvert 2. år.

Departementet for Udenrigsanliggender varetager rollen som SAO og deltager normalt ved alle SAO-møder på omkring 2-4 årlige møder.

Islandsk formandskab i Arktisk Råd 2019-2021

Island overtog formandskabet ved ministermødet i Rovaniemi, Finland den 7. maj 2019 og har formandskabet indtil det næste ministermøde i maj 2021. Det islandske formandskab har

følgende fire prioriteter under deres formandskab; arktisk havmiljø, klima og grønne energiløsninger, befolkning og samfund i Arktis, og et stærkere Arktisk Råd. De fire prioriteter sætter rammerne for Islands formandskab.

Der blev afholdt særlige sessioner med fokus på det marine samarbejde i efteråret 2020, hvor oplæg og diskussioner om håndteringen af det marine område, herunder miljø, biodiversitet etc. blev diskuteret. Diskussionerne vil forventeligt fortsætte med fokus på Arktis' marine område.

3.2. Oprindelige folks sekretariat (IPS)

Oprindelige Folks Sekretariat (IPS) understøtter de oprindelige folks repræsentanters (Permanent Participants) deltagelse i Arktisk Råd, herunder Inuit Circumpolar Council (ICC). Sekretariatet er placeret under Arktisk Råds sekretariat i Tromsø, dog med selvstændig bestyrelse og finansieres delvist af Danmark. Den nuværende sekretariatschef er Anna Degteva, som tilhører det russiske oprindelige folk Veps.

3.3 Arbejdsgruppen vedrørende bæredygtig udvikling (SDWG)

Grønlands Selvstyre, ved Departementet for Udenrigsanliggender, deltagelser i Arbejdsgruppen for Bæredygtig Udvikling (SDWG), som Head of Delegation for Kongeriget. SDWG har til formål at fremme bæredygtig udvikling i Arktis bl.a. gennem samarbejde på sundhedsområdet, samt udvikling af redskaber til fælles forståelse af bæredygtig økonomisk, social, kulturel og miljømæssig udvikling i det arktiske område og af arktiske samfund med respekt for oprindelige folks rettigheder. Det er således befolkningen i Arktis som er i fokus i SDWG, hvor medinddragelse og involvering af de oprindelige arktiske befolkninger i

samfundsudviklingen er højt prioriteret. Siden udbrud af COVID-19 pandemien er langt de fleste møder i SDWG foregået virtuelt. Dette gælder også arbejdet i de underliggende projekter. Grønland deltager pt. som som co-lead (delt projektleder) på to projekter, nemlig "One Arctic, One Health" som er et samarbejdende netværk bestående af interessenter der arbejder med koblingen mellem dyr, menneske, miljø og sundhed, og "Local 2 Global" som har fokus på mental sundhed. To ekspertarbejdsgrupper bistår og understøtter SDWG, herunder dets projekter. Det ene vedr. sundhed, Arctic Human Health Expert Group (AHHEG) og det andet vedr. sociale, økonomiske og kulturelle forhold (Social, Economic and Cultural Expert Group, SECEG). I hver af de to ekspertarbejdsgrupper sidder der grønlandsk udpegede eksperter.

3.4 Arctic Circle

Arctic Circle Assembly (ACA) er et islandsk initiativ som er startet af den tidligere islandske præsident Ólafur Ragnar Grímsson og er ét af de største netværk af international dialog og samarbejde om Arktis fremtid. Det er en åben platform med deltagelse fra bl.a. regeringer, organisationer, virksomheder, universiteter, tænketanke, miljøorganisationer, oprindelige folk og andre interesserede i udvikling i Arktis.

Fordelen ved ACA er bl.a. at den ikke er bundet af faste politiske rammer og protokoller, men at alle – herunder ikke-selvstændige lande, territorier og repræsentanter kan sidde sammen med topministre og andre repræsentanter fra hele verden, og debattere på lige fod, enten i plenum eller i andre fora.

Naalakkersuisut og mange grønlandske interessenter har deltaget ved tidligere ACA'er, og der er ligeledes deltagelse ved ACA, i 2019 var der endnu engang rekordhøj deltagelse fra

Grønland. De øvrige grønlandske deltagere på ACA spænder vidt med repræsentanter fra områder som forskning, uddannelse, transport, industri, fonde m.fl.

ACA 2019 havde over 2000 deltagere fra mere end 60 forskellige lande. ACA vurderes derfor at have høj relevans for Naalakkersuisut og Grønland. Alle de relevante grønlandske taler og sessioner kan findes online på www.arcticcircle.org

3.5 Arctic Circle Assembly

Naalakkersuisut har deltaget til en række plenarsessioner over en årrække. Plenarsessionen finder sted på den største scene og har flest tilhørere. Pga. af den generelle Covid-19 situation blev det seneste Arctic Circle Assembly afholdt i Reykjavik 2019. Arctic Circle Forums i Berlin, Tokyo og Nuuk er alle blevet udskudt til et senere tidspunkt.

3.6 Kontinentalsokkelprojektet

Kontinentalsokkelprojektet giver mulighed for at få krav på havbunden udenfor 200 sømil fra Grønlands kyst, såfremt man kan bevise at havbunden geologisk hænger sammen med havbunden indenfor 200 sømil.

Kongeriget har på vegne af Grønland indleveret 3 delsubmissioner (krav) på havområder nord, nordøst og syd for Grønland (3 krav).

En submission er en aflevering af videnskabeligt datamateriale, på grundlag af geologisk data indsamlet på havbunden, der skal dokumentere at kontinentalsoklen geologisk strækker sig ud over 200 sømil.

Submissioner er således baseret på en videnskabelig bevisførelse, som indgives til FN's Kommission for Kontinentalsoklens Grænser (the Commission on the Limits of the Continental

Shelf, "CLCS") i henhold til den procedure, der er fastlagt i FN's Havretskonvention. Sokkelkommissionens eksperter, som kommer fra en række FN-medlemslande, gennemfører en uvildig vurdering af det videnskabelige datamateriale, og kommer på baggrund af dokumentationen med en anbefaling om hvorledes kontinentalsoklens ydergrænse skal drages.

Departementet for Udenrigsanliggender varetog sammen med det daværende Departement for Erhverv og Energi, i sin tid, Grønlands deltagelse i dette arbejde. Der var derfor deltagelse fra både Departementet for Udenrigsanliggender samt Departementet for Erhverv og Energi ved præsentationen af de tre del-submissioner for Grønland medio august 2016 i FN's hovedkvarter i New York.

Her præsenterede en embedsmandsdelegation fra Grønland og Danmark delsubmissionerne for Sokkelkommissionen, som skal behandle Grønlands krav på udvidet kontinentalsokkel, afgivet af Kongeriget.

I dag varetages Grønlands deltagelse i kontinentalsokkelprojektet af Departementet for Udenrigsanliggender.

En omfattende mængde submissioner fra en række andre stater afventer behandling af Sokkelkommissionen, og det er derfor vanskeligt at forudsige, hvornår behandlingen af Kongerigets krav går i gang. Selve behandlingen vil kunne vare flere år.

Sokkelkommissionen tager ikke stilling til overlappende krav, hvorfor det efter behandlingen i Sokkelkommissionen vil være op til de enkelte kyststater med overlappende krav, at forhandle afgrænsningsaftaler.

Der afholdes årligt en Arctic Ocean Workshop samt bilaterale og trilaterale møder for de fem arktiske kyststater (A5) på embedsmandsniveau.

Her præsenteres og diskuteres forskellige aspekter af landenes submissioner samt de juridiske og geologiske fortolkninger af kravene til submissionerne.

Den seneste og 11. Arctic Ocean Workshop blev afholdt den. 3.-5. december 2019 i Colorado Springs, med deltagelse fra Departementet for Udenrigsanliggender, og næste workshop forventes afholdt i Norge i december 2021 dette er dog usikkert grundet COVID-19 pandemien.

4 Det Vestnordiske samarbejde

Grønland deltager aktivt i Vestnordisk Råds samarbejde. Vestnordisk Råd er et parlamentarisk samarbejde mellem Grønland, Færøerne og Island som er tæt knyttet til samarbejdet i Nordisk Råd. Formandskabet i Vestnordisk Råd går på skift mellem de tre lande med hver en formandskabsperiode på 1 år. En samarbejdsaftale mellem Vestnordisk Råd og de vestnordiske regeringer, skaber den overordnet ramme for det indbyrdes samarbejde. Det Vestnordiske Råd har til formål at arbejde for de Vestnordiske interesser bl.a. ved at vogte Nordatlantens ressourcer, og kultur, og hjælpe til med at udvikle vestnordiske interesser gennem Islands regering, Grønlands Naalakkersuisut og Færøernes Landsstyre (de vestnordiske regeringer), ikke mindst ved alvorlige problemer angående ressourceforvaltning, forurening mv.

4.1 Vestnordisk Råds årsmøde

Vestnordisk Råd afholdt sit årsmøde 6. november 2020 som en videokonference under Islandsk formandskab. På årsmødet vedtog Rådet en rekommandation (1/2020), der opfordrer både de vestnordiske samarbejdsministre og ministre for arktiske anliggender til at øge samarbejdet. Vestnordisk Råds præsidium fulgte på sit møde den 11. marts op på denne rekommandation med en opfordring til de vestnordiske samarbejdsministre om at de i forbindelse med de nordiske samarbejdsministres møde i juni 2021 på Ålandsøerne holdt et vestnordisk ministermøde. På dette møde kunne de vestnordiske ministre i fællesskab gennemgå rådets rekommandationer og diskutere regeringernes årlige redegørelse om landenes opfølgning af Rådets rekommandationer og landenes samarbejde. Naalakkersuisut har endnu ikke forholdt sig til rekommandation 1/2020 da

denne og de øvrige rekommandationer først forventes behandlet af Inatsisartut under efterårssamlingen 2021.

Under årsmødet i november 2020 erklærede Rådet også sin støtte til Færøerne og Grønland i forhold til at ansøge om associeret medlemskab af Verdenssundhedsorganisationen, WHO.

Vestnordisk Råd vedtog desuden at fokusere på unge menneskers vilkår i vestnordens kyst- og landdistrikter i det kommende år, hvilket også vil være emnet for Rådets temakonference i 2021 som afholdes i Qaqortoq den 23.-24. juni 2021.

Næste årsmøde i Vestnordisk Råd forventes afholdt på Færøerne, Suðuroy den 31. august- 1. september 2021 under færøske formandskab.

5 Det europæiske samarbejde – EU

Grønland har siden sin udmeldelse af de Europæiske Fællesskaber i 1985, indgået i en række aftalemæssige relationer til EU. Derudover er der sket en betydelig udvikling af samarbejdet med EU og en kompetenceudvikling af medarbejdere, både på Grønlands Repræsentation i Bruxelles og i Selvstyrets centraladministration. Samarbejdet har over årene udviklet sig fra et fiskeripartnerskab, til en associering til EU med udenrigspolitiske og programmeringsmæssige fordele, budgetstøtte til uddannelsesområdet og ikke mindst afledte aftaler som følge af et stadigt mere udviklet og flerfacetteret partnerskab med EU.

Grønlands aftalemæssige relationer til EU består af:

- En protokol til EU-traktaten om Grønlands udmeldelse af EU
- En fiskeripartnerskabsaftale med tilhørende fiskeriprotokol
- En politisk fællesdeklaration
- Deltagelse i EU's Northern Periphery and Arctic Programme
- En rådsbeslutning om deltagelse i EU's Kimberleyproces, om eksport af rådiamanter
- En rådsbeslutning om veterinær kontrol
- Letter of Intent – hensigtserklæring - på råstofområdet
- En rådsbeslutning om de oversøiske lande og territoriers associering til EU herunder adgang til EU-programmer samt

toldfrihedsaftale (kumulation) omkring specifikke fiskeprodukter

- En rådsbeslutning om partnerskab med fokus på uddannelse
- Overstående to EU-samarbejds-rammer lægges sammen i en OLT/Grønlands-rådsbeslutning, som vil gælde fra 2021 til 2027.

Med et samlet årligt bidrag til landskassen fra EU's institutioner på ca. 330 millioner DKK, er EU den største eksterne bidragsyder til landskassen. Midlerne er ikke helt som bloktilskuddet fra den danske stat, idet en stor del af midlerne fra EU er betaling for fiskerettigheder i Grønlands farvand. Udover disse elementer i forholdet, er EU en vigtig samarbejdspartner for Grønland. Dette er både i relation til adgangen til EU-programmer, og i relation til øvrige relevante sagsområder, som ikke direkte modtager budgetstøtte. Grønlands inkludering i EU-traktatens Kapitel 4 om OLT-områderne åbner op for en række samarbejdsmuligheder, herunder toldfrihed, lånemuligheder fra den Europæiske Investeringsbank (EIB), m.fl. af vores aftaler og juridiske rammer for samarbejde med EU følger EU's 7-årige budget og bliver i disse år fornyet til at skulle gælde fra 2021 til 2027.

5.1 Fiskeripartnerskabsaftalen

Grønlands Repræsentation i Bruxelles bistår Departementet for Fiskeri og Fangst (APN) i forbindelse med fiskeripartnerskabsaftalen mellem Grønland og EU. Grønland og EU har forhandlet en ny Bæredygtig Fiskeripartnerskabsaftale, med tilhørende protokol som trådte i kraft i april 2021.

For yderligere information om fiskeripartnerskabsaftalen henvises til afsnit 17.4.

5.2 Fællesdeklarationen

Den 19. marts 2015 underskrev daværende formand for Naalakkersuisut Kim Kielsen, daværende Europa-Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker og daværende statsminister Helle Thorning-Schmidt, fællesdeklarationen for samarbejde mellem Grønland og Danmark med Europa-Kommissionen. Deklarationen har til hensigt at skabe et overordnet politisk overblik over samtlige aftalemæssige forpligtelser som påhviler parterne og nedfælder hensigten om udvikling af samarbejdet. Implementering af partnerskabsaftalen og fiskeripartnerskabsaftalen og videre dialog om muligt samarbejde på råstofområdet, samt mulige investeringer i Grønland, er ligeledes samarbejdsområder som nævnes i fællesdeklarationen.

Grønlands Repræsentation i Bruxelles er på grønlandsk side tovholder på diskussionen og udformningen af en eventuel ny opdateret version af fællesdeklarationen mellem EU, Grønland og Danmark. Dog kan nye mere komplicerede beslutningsprocesser i EU være en forhindring for, at en ny deklARATION vedtages. Det kan oplyses, at den eksisterende deklARATION ikke har en udløbsdato, og derfor er der ikke nødvendigvis et tvingende behov for en ny deklARATION.

5.3 OLT-Grønlandsbeslutningen / DOAG

Rådsafgørelsen om associeringen af de oversøiske territorier med Den Europæiske Union, herunder forbindelser mellem Den Europæiske Union på den ene side og Grønland og Kongeriget Danmark på den anden side ("associeringsafgørelsen") / OLT-Grønlandsbeslutningen / DOAG

Den tidligere Grønlandsbeslutning/Partnerskabsaftalen/Grønlandsinstrument, sikrede Grønland en konstant

indtægt fra EU i en 7-årig periode, hvis samlede beløb gik op imod 1,6 mia. DKK til gennemførelse af uddannelsespolitikken i Grønland. Beløbet som Grønland modtog årligt under samarbejdet svingede typisk mellem 200 og 230 mio.kr. Uddannelse var området for samarbejde mellem EU og Grønland.

Med den kommende nye sammenskrevne OLT-Grønlandsbeslutning for perioden 2021 – 2027 vil det bilaterale samarbejde imellem EU og Grønland højst sandsynligt fortsat fokusere sig på uddannelse, med tilføjelse af et andet mindre samarbejde, der endnu ikke er fastlagt. Baggrunden for, at dette nye område som udgangspunkt holdes som et mindre område i samarbejdet er, at midlerne hertil vil blive kanaliseret fra uddannelsessamarbejdet, og derved ikke være nye midler.

Implementering og dermed samarbejdet med EU under DOAG'en, bliver på uddannelsesområdet varetaget af Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke. På eventuelle andre områder under de respektive ansvarlige enheder - i samarbejde med Departementet for Finanser og Skatter, Departementet for Udenrigsanliggender, Erhverv, Handel og Klima, herunder Grønlands Repræsentation, samt Danmarks faste Repræsentation ved EU.

5.4 Policy dialogmøder under uddannelsesområdet

Helt konkret afholdes der to årlige møder mellem samarbejdspartnerne på embedsmandsplan, de såkaldte policy dialogues - skiftevis i Bruxelles og Grønland.

I marts 2021 blev det andet halvårslige tekniske policy dialogue-møde afholdt virtuelt grundet covid-19 pandemien. De seneste relevante uddannelses-resultater, makro-økonomiske udviklinger, o.lign. blev drøftet, samt arbejdet

vedrørende kommende formulering af programmeringen blev drøftet.

Under policy dialogue-møderne deltager Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke som lead-ressortansvarligt departement for implementeringen af uddannelsessamarbejdet, Departementet for Finanser (bidrager med det økonomiske overblik for udviklingen i Grønland og den finansielle del af samarbejdet), Departementet for Erhverv (udbud- og indkøbspolitik – relevant når EU overfører støttemidler til tredjelande), samt Grønlands Repræsentation i Bruxelles på vegne af Departementet for Udenrigsanliggender, Erhverv, Handel og Klima, bidrager med at give overblikket og sammenhængende i det samlede samarbejde mellem EU og Grønland. Derudover deltager Danmark, som oftest med én repræsentant fra Udenrigsministeriet eller fra Danmarks faste repræsentation i EU.

Kommunernes deltagelse i policy-dialogue-møderne er kommet til indenfor de seneste par år, og bliver oplevet som et klart positivt element og bidrager med konkrete detaljerede oplysninger omkring uddannelsesindsatserne rundt omkring i Grønland. Det giver Europa-Kommissionen et mere nuanceret, reelt og håndgribeligt indtryk af de faktiske praktiske udfordrende forhold i relation til særligt folkeskolen i kommunerne i Grønland.

5.5 OLT-delen i OLT Grønlandsbeslutningen

OLT-delen i den kommende OLT/Grønlandsbeslutningen stadfæster associeringen mellem EU og de 13 oversøiske lande og territorier, herunder Grønland. Associeringen søger at fremme OLT-medlemmernes økonomiske og sociale udvikling og fastholde de nære økonomiske forbindelser

mellem OLT og EU som helhed. OLT-medlemmerne har en forfatningsmæssig tilknytning til tre EU-medlemslande: Holland, Frankrig og Danmark. Inden UK's udtrædelse af EU dækkede rådsafgørelsen også de britiske OLT'ere for perioden 2021 – 2027. OLT-medlemmerne har vidtrækkende selvstyre og er ikke en del af EU's toldområde eller indre marked og står generelt uden for EU-lovgivningen. Dog har OLT'ernes handelsprodukter fri adgang ind i EU's indre marked. OLT-medlemmerne er ikke udviklingslande, men karakteriseres ved at have en række særlige udfordringer som følge af at være meget små økonomier, befolkninger og administrationer og er isoleret geografisk i forhold til EU. OLT-indbyggere regnes som statsborgere i et EU-medlemsland, og derved EU-borgere, men deres lande og territorier er ikke EU-territorium, hvorved EU-lovgivning ikke nødvendigvis gælder i disse områder, med mindre OLT'en selv har bestemt dette.

I associeringsaftalen er der fokus på områder af fælles interesse, bl.a. klimaændringer, grøn vækst, biodiversitet, forskning og innovation. På handelsområdet stadfæster aftalen told- og kvotefrihed ved OLT'ernes adgang til det indre marked.

I OLT-Grønlandsbeslutningen lægges der op til at der skal tildeles et samlet beløb på 500 millioner EUR (i løbende priser) til associeringen med OLT'erne for hele aftalens perioden (2021 – 2027). Af dette beløb foreslås 225 millioner EUR allokeret til Grønland, 225 millioner EUR til deling blandt de andre OLT'er. Derudover står en interregional finansieringsramme på 15 millioner EUR til rådighed for alle OLT'erne, herunder Grønland. Endvidere er der afsat et beløb på 22 millioner EUR til teknisk bistand i overensstemmelse med den nye afgang samt et ikke-tildelt beløb på 13 millioner EUR, der til

dels kan aktiveres ved nød- og katastrofesituationer.

Grønlands OLT-status gør ligeledes, at OLT-borgere har ret til fri bevægelighed indenfor EU's territorium ligesom EU-borgere.

Som følge af Brexit, mistede de britiske oversøiske territorier deres OLT-status. Det fremtidige samarbejde imellem de tidligere UK-OLT'erne og EU-OLT'erne, forventes at kunne fortsætte under en fremtidig MoU imellem OCTA og UK OLT'ernes sammenslutning UKOTA. På nuværende tidspunkt forhandler partnerne stadig om en endelig MoU. Når partnerne er klar med et udkast de er enige om vil der blive afholdt en ekstraordinær OLT-Ministerkonference hvor de britiske territorier formelt skal forlade OCTA på ordentlig og passende vis, hvorefter en MoU vil kunne underskrives.

5.6 Samarbejdet imellem de Oversøiske Lande og Territorier i OCTA

OCTA blev stiftet af de oversøiske lande og territorier som en non-profit organisation i Belgien i 2002. OCTA koordinerer blandt andet sine medlemmers synspunkter og tager et fælles standpunkt i relation til forhold, der vedrører partnerskabet med Kommissionen og medlemsstaterne. Medlemmerne er OLT'erne tilknyttet en af EU-medlemslandene Frankrig, Holland og Danmark (og tidligere også UK).

OCTA's højeste besluttende organ er ministerkonferencen, der består af repræsentanter for hvert OCTA-medlems regering. Ministerkonferencen er en årlig begivenhed, hvor de politiske prioriteringer for sammenslutningen fastslås gennem en årlig Political Declaration og Administrative Resolutions. På ministerkonferencen vælges et formandskab, der er det næsthøjeste

beslutningsniveau i OCTA. I øjeblikket har Ny Kaledonien formandskabet, og Grønland er næstformand. Formanden leder processen omkring en ny Political Declaration og Administrative Resolutions, og repræsenterer organisationen politisk udadtil.

Under formandskabet, og i den daglige ledelse af OCTA, findes forretningsudvalget, Executive Committee, ExCo, der består af 9 medlemmer, herunder Aruba (Formand) Wallis and Fortuna (Næstformand), Fransk Polynesien, Cayman Islands, Curaçao, Ny Kaledonien, Sint Maarten, Turks and Caicos Islands og Grønland.

Forretningsudvalget mødes 10-12 gange om året i fortrinsvist, Bruxelles. Udvalgets rolle er at omsætte de politiske prioriteringer fastlagt af ministerkonferencen til handling. Grønland er næstformand og kasserer i OCTA, hvilket varetages af repræsentationen i Bruxelles. Arbejdet i OCTA optager en betydelig del af repræsentationens samlede arbejde. Der er ligeledes diverse arbejdsgrupper under OCTA, men disse har i noget tid været inaktive, som følge af fokus på MFF-processen i EU, samt fokus på Brexit og dets virkninger.

OCTA står for at der afholdes konferencer, seminarer og workshops og producerer også rapporter som er relevante for alle OLT-medlemmerne. I december 2019 var Grønlands Repræsentation i samarbejde med OCTA f.eks. ansvarlig for afholdelse af en workshop vedrørende OLT'ernes adgang til EU-programmer. Der var 5 grønlandske deltagere ved workshoppen.

Grønland betaler årligt et kontingent for at være en del af OCTA. Ved OLT Ministermødet i 2020 blev det fastholdt, at Grønland betaler et årligt kontingent på EUR 4.500 - ca. 33.500 DKK i alt – betalingen kommer fra repræsentationens hovedkonto.

5.7 Brexit

Det Forenede Kongerige, Storbritannien, og Nordirland (UK) stemte den 23. juni 2016 for at forlade den Europæiske Union. Med UK's udtræden af EU i 2021, opstod behovet for en bilateral handelsaftale mellem UK og Grønland.

Efter langstrakte forhandlinger mellem EU og UK's forhandlere, forlod UK formelt EU den 31. januar 2020 efter et sidste år, som fungerede som et overgangs-år. Her var EU-lovgivning stadig gældende i UK, men politisk var UK ude af EU. I det nævnte år, forhandlede EU og UK om en aftale, der skulle danne rammerne for deres fremtidige forhold efter 1. januar 2021.

Den 24. december blev EU og UK enige om en omfattende handelsaftale med fuld told- og kvotefrihed for alle sektorer. Det betyder, at der i dag og i den umiddelbare fremtid ikke kommer told og importkvoter på varer, som EU og UK sælger til hinanden. Dog gælder told og kvotefrihed kun for produkter som har oprindelse enten i EU eller i UK. Det vil for eksempel sige, at danske fiskefabrikker ikke længere kan opkøbe grønlandske fisk og sælge dem toldfrit til UK. UK bliver fremover heller ikke underlagt EU-Domstolens afgørelser.

Mellem 10 og 15% af Grønlands eksport går til UK, og det er særligt kogte pillede rejer og torsk, der handles.

De midlertidige toldfriheds-bestemmelser som UK har indført med toldkvoter har desværre i en række situationer ramt forbi grønlandske fiskeprodukter. Det er dog muligvis fundet veje for nogle af vore selskaber til at omstille deres produktion og handel af kogte og pillede rejer således, at de har kunne anvende de toldfrie toldkoder og kvoter.

I november 2020 afleverede Grønland et udkast til en permanent bilateral handelsaftale med UK. Det er indikationer på, at UK har taget godt imod aftaleudkastet og vil se det som udgangspunktet for kommende forhandlinger i mellem UK og Grønland om en permanent bilateral handelsaftale. Der har været løbende uformelle drøftelser, herunder tekniske drøftelser, i mellem UK og Grønland i 2021.

Seneste udvikling i juni 2021 har været, at UK indledningsvist mundtligt har meddelt Naalakkersuisut, at UK's regering nu er i gang at få deres mandat på plads til igangsættelse af en formel forhandlingsproces vedrørende en bilateral handelsaftale med Grønland. Udgangspunktet vil være handelsaftale-udkastet, som Grønland sendte til UK i 2020. Aftaleudkastet bygger på de principper og rammer for handelsforholdet mellem UK og Grønland, som var gældende før Brexit.

Som følge af meldingen fra UK, afventer Naalakkersuisut nu en formel skriftlig henvendelse fra UK's regering, når regeringens mandatproces er afsluttet. Meldingen fra UK er absolut positiv, og giver forhåbninger om, at det vil være muligt at indgå en bilateral handelsaftale mellem Grønland og UK inden udgangen af 2021.

5.8 Programsamarbejder med EU

Grønland har adgang til at søge om midler til projekter igennem adskillige EU finansieringsmekanismer. Disse inkluderer:

- Northern Periphery and Arctic Programme (NPA)
- Den Europæiske Investeringsbank (EIB)
- Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI)
- COSME
- Horizon 2020
- BEST 2.0+

- Erasmus +
- Erasmus+ Sport
- European Solidarity Corps
- Creative Europe

Flere af programmerne følger EU's 7-årige budget og opdateres for perioden 2021 – 2027.

Ovennævnte programmer vil få nye betegnelser, og deres rammer er endnu ikke blevet forhandlet på plads internt i EU. Det forventes ikke, at Grønlands adgang til disse programmer ændrer sig, idet Grønland stadig vil have status af oversøisk land og territorium til EU.

5.9 EU's Arktiske politik

I 2016 præsenterede den Europæiske Unions (EU) højtstående Repræsentant for Udenrigsanliggender og Sikkerhedspolitik en fælles meddelelse om, en integreret EU-politik om Arktis. Politiken fastlår at EU har en strategisk interesse i at spille en central rolle i Arktis og vil bidrage til sikkerhed, stabilitet, bæredygtighed og velstand i regionen.

Selvom politikken stadig er aktuel, er der sket en del udvikling, både i Arktis og i EU, hvilket betyder at eksisterende politikker skal opdateres så de harmonerer med udviklingen.

På den baggrund igangsatte Europa-Kommissionen og EU's udenrigstjeneste (EEAS) den 20. juli 2020 en offentlig høring om EU's fremtidige arktiske politik. Josep Borell, Højtstående Repræsentant/Næstformand og Virginijus Sinkevičius, Europa-Kommissær med ansvar for Miljø, Hav og Fiskeri udtalte, ifm. lanceringen af den offentlige høring, at EU er meget opmærksom på at den arktiske region er et hotspot i international politik.

Dette pga. klimaforandringerne og den gradvis øgende geopolitiske vigtighed af Arktis. En opdatering er aktuel set i lyset af at der opstår

nye muligheder og udfordringer i Arktis og at EU siden 2016 f.eks. har lanceret en ny ambitiøs klimapolitik: Den Grønne Pagt (The Green Deal). EU's interesse er først og fremmest at bidrage til at Arktis forbliver et fredeligt område hvor konflikter løses via dialog.

Ift. den fremadrettede proces er det planen at en endelig ny politik vil være færdig i sidste kvartal af 2021. Ligesom i 2016 vil EU's højtstående Repræsentant for Udenrigsanliggender og Sikkerhedspolitik præsentere en ny fælles meddelelse (politik) til Europa-Parlamentet og Rådet. Der vil dermed ikke være en godkendelsesproces i EU Rådet eller i Europa-Parlamentet, men derimod udtalelser fra disse EU-institutioner.

Danmark forventes som medlemsland i EU at være en del af EU's arktiske politik.

5.10 Forordning om forbud mod handel med sælprodukter i EU

Europa-Kommissionen fremsatte ved skrivelsen "COM (2012) 45 Final" af 6. februar 2015, sit forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om ændring af forordning (EF) nr. 1007/2009 om handel med sælprodukter. Forslaget blev vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet, med flertal efter almindelig lovgivningsprocedure den 1. oktober 2015, efter et halvt års intensivt administrativt og politisk forsøg på at gøre revideringen så lidt skadelig for Grønland som mulig.

Sælforordningen, som oprindeligt blev vedtaget i 2009, forbyder handel med sælprodukter af hensyn til europæiske borgeres bekymringer ved sælfangst. Import og handel med bl.a. sælprodukter fra Inuitsamfund er dog fortsat undtaget.

I EU er der generelt ikke forbrugertillid til lovligheden af Inuit-sælprodukter og netop det

forhold er en af årsagerne til den stramning der blev vedtaget den 6. oktober 2015, da EU vedtog forordning 2015/1775, herunder artikel 5a om informationspligten.

Kommissionen ønskede med den reviderede forordning at bringe EU's lovgivning i overensstemmelse med WTO-afgørelsen fra 2014, og dermed opfylde EU's og medlemsstaternes internationale forpligtelser.

Europa-Kommissionen gennemførte i løbet af 2019 en form for midtvejsevaluering af sælforordningen og dens virke og effekt. En af de nu færdige rapporter har medtaget input fra Recognised Bodies (RB - Certificerende myndigheder), heriblandt Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, samt EU-medlemsstater.

Som opfølgning på rapporterne indkaldte Kommissionen til et fælles møde i Bruxelles den 21. januar 2020 for EU-medlemsstaterne og RB'erne fra Grønland, Nunavut og North West Territories, NWT, fra Canada. Til mødet var Grønland repræsenteret ved Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, KNAPK, Great Greenland A/S, foruden Grønlands Repræsentation i Bruxelles. Budskabet fra de ovennævnte deltagere var, at EU grundlæggende har ødelagt markedet for sælskind stammende fra Inuit. Forklaringen er, at de fleste EU-borgerne ikke kender til Inuit-undtagelsen og tror, at handel med al sælskind er forbudt. Budskabet blev bl.a. præsenteret ved demonstrering af statistikker, der viser, hvor meget handlen med sælskind er gået ned siden EU's importforbud af sælskind i 2009 (nr. 1007/2009).

Under mødet gentog Kommissionen, at de ikke havde mandat til at søge loven ændret. En ændring ville kræve, at Europa-Parlamentet blev påvirket via mobilisering af EU-borgere og medlemsstaters ministre. Kommissionen tilbød,

at oplyse om Inuit-undtagelsens eksistens og sikre, at toldmyndighederne i EU-medlemslandene er opmærksomme på undtagelsen. Et muligt positivt resultat af mødet er, at de deltagende EU-medlemsstaters repræsentanter blev informeret om den bæredygtige grønlandske sælfangst og vil rapportere hjem til deres hovedstæder omkring dette. Under dette budskab var bl.a., at det er mere bæredygtigt at fange og spise sæler lokalt i Arktis, end det er at importere kød fra Europa til Grønland.

I dagene 21. – 23. januar var der, udover fokus på EU-sælforordningen, også fokus på pelsindustrien i Europa. The European Fur Community med København Fur i spidsen afholdte således et lobby event i Europa-Parlamentet. Eventet gik ud på at oplyse om fordelene ved at bruge pels og skind som beklædning ud fra bl.a. et klimaperspektiv og i tråd med EU's grønne pagt (EU Green Deal).

Efter disse dage i Bruxelles, vil kontakten imellem de ansvarlige myndigheder fra Grønland, Nunavut og NWT, herunder indsatsen med at påvirke Europa-Kommissionen fortsætte. Og de tre RB'ere vil overveje hvorledes Europa-Kommissionen kan modtage alle de korrekte og relevante oplysninger fra RB'erne i relation til EU-sælforordningen.

Det er vigtigt for Naalakkersuisut at sikre det kun er Inuit der indhandler sælskind i Grønland, for at undgå at underminere tilliden og dermed markedet for sælskindsindhandling i Grønland. En ordning der er vigtig, ikke kun for at sikre det traditionelle fangererhverv, men også for at kunne målrette eventuelle moderniseringer indenfor erhvervet.

5.11 Kimberley Processens Certificerings Ordning (KPCS)

Kimberley Processen er et internationalt samarbejde mellem stater, diamantindustrien samt 34 NGO'er, og har til formål at standse handlen med konflikt-diamanter. Kimberley samarbejdet varetages af Departementet for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked, hvor repræsentationen fra tid til anden deltager i møderne under EU, på vegne af departementet. Grønland har siden 2008 undersøgt mulighederne for at blive omfattet af Kimberley Processen og Kimberley Processens Certificerings Ordning gennem EU's deltagelse. Rådet vedtog den 20. februar 2014 en beslutning, der gør det muligt for Grønland at deltage i Kimberley Processens certificeringsordning for uslebne diamanter, gennem et samarbejde med EU. Ordningen forudsætter at al import og eksport af uslebne diamanter bliver kontrolleret og for eksportens vedkommende, certificeret af EU-myndigheder i henhold til bestemmelserne i EU-for-ordningen om international handel med uslebne diamanter. EU fulgte Rådets beslutning op med en ændring af forordning 2368/2002, der fastsætter at Grønland deltager i Kimberley Processens Certificerings-Ordning gennem EU.

Afdelingen for Erhverv i Departementet for Udenrigsanliggender, Erhverv, Handel og Klima implementerer regelsættet i Grønland, bl.a. gennem udstedelse af bekendtgørelse.

5.12 Arctic Futures Symposium

Den årlige Arktis-konference i Bruxelles, Arctic Futures Symposium, 2020 blev afholdt virtuelt den 30. November – 2. december 2020. Årets overordnede tema var Resilient Arctic Communities.

Der var deltagelse fra Grønland i to af sessionerne. Den første var Arctic Policies: Iceland, Greenland, the Faroe Islands and Denmark hvor Mira Kleist, tidligere Special Rådgiver i Departementet for Udenrigsanliggender deltog som repræsentant for Grønland og præsenterede synspunkter fra Grønland omkring opdateringen af arktiske politikker. Den anden session med grønlandsk deltagelse var Arctic Community Needs and Preparedness, hvor Julie Rademacher, Kommunikationschef i TelePost fremførte sin præsentation med titlen: Connectivity in remote communities during times of crisis.

I tilknytning til Arctic Futures Symposium har der siden 2018 været arrangeret en filmaften med arktiske kortfilm tilknyttet konferencen. Her bliver kortfilm fra de nordiske og arktiske lande vist i Bruxelles. Arctic Short Film Evening 2020 blev aflyst pga. covid-19, men forventes at blive afholdt i forlængelse af næste Arctic Futures Symposium 2021.

Repræsentationen deltager i konsultationerne og forberedelserne hen imod den næste Arctic Futures Symposium og Arctic Short Film 2021, som begge planlægges at køre af stablen i november eller december 2021.

Repræsentationen arbejder på at sikre, at grønlandske repræsentanter kan være oplægsholdere under konferencen og grønlandske filmskabere kan deltage ved Arctic Shorts med deres film. Dette for at sikre at grønlandske synspunkter og perspektiver bliver hørt og at Grønland er synlig.

5.13 Øvrige besøg og møder

Grønlands Repræsentation i Bruxelles har bl.a. til opgave at bistå Naalakkersuisut, Inatsisartut og andre relevante enheder ved eventuelle besøg i Bruxelles. Ligeledes involveres repræsentationen, når EU-enheder og

personligheder besøger Grønland. Formålet med sådanne besøg og møder er, at både de grønlandske og europæiske interessenter får indsigt i eksisterende og mulige samarbejdsområder og bliver opdateret på vigtige sagsområder. Grønlands Repræsentation modtog og håndterede sit sidste formelle besøg i februar 2020, da Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg besøgte Bruxelles før covid-19 spredte sig til Belgien.

I den kommende tid, når COVID-19 krisen er aftaget, bør der sikres gensidige politiske besøg mellem EU og Grønland – samt på embedsmandsniveau, fra grønlandske NGO'ere, academia og fra den private sektor. Det er af høj prioritet, at Grønlands Repræsentation får disse besøg i stand, idet besøg i Grønland næsten altid hjælper i det fremadrettede forhold og under forhandlinger.

6 Samarbejde med USA og Canada

Som en del af det nordamerikanske kontinent er et forhold mellem Grønland og USA og Canada naturligt. Forholdet til USA har i tidernes løb primært været i form af amerikanernes militære tilstedeværelse i Grønland. Forsvarsaftalen af 1951 erstattede således aftalen mellem Danmark og USA fra 9. april 1941 omkring samme. Forsvarsaftalen af 1951 blev senest revideret i 2004 med Igaliku-aftalen, og Grønland blev med revisionen inddraget i forholdet mellem USA og Riget, hvor samarbejdet i dag udmøntes via den dansk-grønlandsk-amerikanske Joint Committee. Igaliku-aftalen består af tre aftaler:

1. En aftale om modernisering af forsvarsaftalen af 1951
2. En fælles erklæring om samarbejde vedrørende miljøforhold på Pituffik

3. En aftale om teknisk-økonomisk samarbejde (Joint Committee-samarbejdet)

Grønlands Repræsentation i Washington D.C. skal bidrage til at udvikle og skabe væsentlige politiske og handelsmæssige forbindelser til USA og Canada.

6.1 Samarbejdet med USA

Der er sket meget siden Igaliku-aftalen blev indgået i 2004. Grønland og omverdenen har set markante ændringer og udviklinger, som i sidste ende har en betydelig indflydelse på Grønlands forhold til USA. Selvstyret er blevet indført i 2009, og efterfølgende er ansvaret for råstofområdet blevet hjemtaget. Dertil er der de sidste 10 år produceret enorme mængder af viden omkring klimaændringerne, som har fanget den globale opmærksomhed omkring Arktis og dermed også Grønland. Med isens smeltning er der skabt øget aktivitet i forhold til skibstrafik, turisme, og ikke mindst interesse for efterforskning af mineraler, ligesom der løbende indgås substantielle aftaler mellem de Arktiske stater om fiskeri, Search and Rescue og olieefterforskning. I løbet af meget få år er overlap mellem de grønlandske og amerikanske interessefelter steget markant. Dertil deler USA og Grønland mange grundlæggende elementer såsom: samme kontinent, en fælles inuit-identitet i Alaska og Grønland, de samme vestlige værdier som politisk demokrati med videre. På sigt, er det også et håb, at der kan skabes et samarbejde med USA i fremtiden som er ligeså bredt og økonomisk betydningsfuldt for Grønland, som det er med EU i dag.

I lyset af den geografiske placering af Grønland, Grønlands bidrag til forsvaret af det Nordamerikanske kontinent, og placeringen af

den amerikanske luftbase Thule, anses det som værende passende, at det økonomiske forhold i mellem vore lande også udvikles .

I løbet af det seneste år er interessen for Grønland steget markant i USA, navnlig efter at Præsident Donald J. Trump udviste stor interesse for Grønland i august 2019. Dette skabte også stor reklame og avisoverskrifter ikke blot i USA men rundt omkring i verdenen.

State Department har afsat 82 mio. kr. (12,1 mio. USD) til at styrke deres viden om Grønland, bl.a. vedrørende turismeudvikling, råstofsektoren, uddannelses- og engelskundervisning.

Herudover genåbnede USA officielt et konsulat i Nuuk i 2020, som de ikke har haft siden de lukkede konsulatet i 1953. Dette er også en konkret manifestation af at det bilaterale forhold er voksende og fortsat udvikler sig.

Det sikkerhedspolitiske billede set ud fra et amerikansk synspunkt, identificerer Kina og Rusland som værende de største konkurrenter og trusler for USA's position rundt omkring i verden. Interessen for Grønland skal derfor også vurderes ud fra den vinkel.

Departementet for Udenrigsanliggender vil i de kommende år sammen med Grønlands Repræsentation i Washington D.C. have særligt fokus på udvikling af følgende områder:

- Udbrede vidensniveauet omkring Grønland og muligheder for samarbejde blandt politikere, virksomheder, såvel som den almene befolkning her
- Repræsentationen vil skulle fungere som et servicecenter for grønlandske virksomheder, offentlige og private, der vil ind i USA med projekter, idéer og forretninger
- Etablering af flere aftaler omkring studiepladser og forskningsaftaler

- Forhandling af udvekslingsaftaler mellem uddannelsesinstitutioner i Grønland og USA
- Etablering af særskilte uddannelsesprogramaftaler såsom "Washington Semester Program"
- Etablering af praktikpladsordninger med specifikke og relevante virksomheder i USA
- Genetablering af samarbejdsaftale med USA's National Science Foundation

6.1.1 Joint Committee

Joint Committee som er aftalt i Igaliku-aftalen af 2004 har til opgave at styrke samarbejdet mellem Grønland og USA således, at Grønland opnår en merværdi ved amerikanernes tilstedeværelse i landet. Dette skal sikre at relationerne mellem Grønland og USA ikke alene er baseret på den militære tilstedeværelse.

Det sidste møde i Joint Committee blev afholdt den 7. oktober 2014 i Washington D.C. Årsmødet i Joint Committee skulle normalt være blevet afholdt i efteråret 2015 i Danmark, men der har ikke været møde i Joint Committee siden oktober 2014 på grund af de tidligere verserende retssager og forhandlinger om Thule Air Base servicekontraktudbuddet.

Det er nu aftalt mellem parterne at møderne i komiteen skal genoptages.

Dog ses tydeligt at den mere aktive udenrigspolitik fra Grønland viser, at Grønland er klar til at erstatte Joint-Committee med et mere direkte bilateralt samarbejde, uden behovet for dansk opsyn.

6.1.2. Permanent Committee

Der har været et politisk ønske om at genaktivere møderne i Permanent Committee, der ikke har været afholdt siden 2014 pga. Thule-forhandlingerne. Det blev i efteråret 2017 besluttet at genoptage Permanent Committee, sideløbende med de pågående forhandlinger om

servicekontrakten på Pituffik, med dét forbehold at alle parter er enige om at mandatet ift. de nuværende forhandlinger og hvad der rent faktisk kan drøftes i Permanent Committee møder, det vil sige klare afgrænsninger på de forskellige forhandlingsemner, og at man fra Kongerigets side ikke anser en evt. genaktivering for en "normalisering" af forholdet, for så vidt angår sikring af Grønlands samfundsmæssige gevinster af Base-kontrakten, og at dette fortsat bliver prioriteret separat i forhandlingerne. Efter beslutning herom mellem Grønland, Danmark og USA, blev Permanent Committee afholdt for første gang siden oktober 2014, den 29. januar 2018 i Washington D.C. Siden har der været afholdt et ekstraordinært Permanent Committee møde i Nuuk den 28. august 2018 samt et ordinært møde i Washington D.C. den 25. marts 2019. Grundet COVID-19 situationen blev det næste Permanent Committee møde først afholdt i april 2021. På møderne drøftes en række aktuelle sager omhandlende amerikanernes tilstedeværelse i Thule, samt videre dialog om de mulige emner for investering, som amerikanerne i deres september 2018 hensigtserklæring har udtrykt interesse for.

6.1.3. Aftale vedr. Pituffik

Servicekontrakten vedr. Pituffik/Thule Air Base har været en verserende sag siden kontrakten ophørte med at blive varetaget af det dansk/grønlandske selskab Greenland Contractors tilbage i 2014, hvor kontrakten blev overdraget til det amerikansk ejede selskab Exelis Services, som nu hedder Vectrus Services.

Siden 2014 har der pågået forhandlinger mellem USA, om at sikre at den amerikanske tilstedeværelse kan komme Grønland og det grønlandske samfund mest muligt til gavn i

overenstemmelse med forsvarsaftalen fra 1951 og tilhørende tillægsaftaler.

Grønland kom et skridt nærmere at sikre en bedre aftale om Pituffik med aftalepakken den 28. oktober 2020. Dog må det igen fremhæves at det ikke lykkedes at blive enige om at det selvfølgelig er Grønlandske virksomheder der skal prioriteres, men at danske virksomheder endnu en gang er medtaget som mulige bydere. Derimod fik vi endelig officielt bekræftet at Grønland spiller en nøglerolle for den amerikanske sikkerhed. USA har derfor et ønske om et meget tættere samarbejde med Grønland, bevist ved genåbningen af den amerikanske konsulat i Nuuk.

Og at vi ikke længere blot skal være tilskuere, når talen drejer sig om Grønland, blev tydeligt i forbindelse med dette besøg. Intet om os, uden os.

Fremadrettet ser vi nu frem til at have repræsentationer i Island, Bruxelles, Washington og Beijing. Alt i alt en mere direkte forbindelse til markeder såvel som politiske interesser. Dette betyder ikke at vores langvarige venner på det Japanske og Britiske marked er glemt.

De 4 dokumenter under aftalen indeholder: 1) en diplomatisk note om de nye udbudskriterier, 2) aftale omkring initiativer for samarbejde i Pituffik, og 3) udmelding om forbedret samarbejde, samt 4) en erklæring om udvidelse af de eksisterende samarbejdsområder mellem USA og Grønland, som inkluderer:

- Handel, investeringer og økonomiske forbindelser
- Samarbejde mellem energi- og minesektoren
- Samarbejde indenfor uddannelse
- Samarbejde indenfor turisme
- Samarbejde om naturforvaltning

Med hensyn til de nye udbudskriterier er der gjort en indsats for at sikre at disse er i fuld overensstemmelse med de forpligtelser der er skitseret i de oprindelige aftaler og erklæringer knyttet til Thule Air Base, som skal sikre, at den amerikanske tilstedeværelse vil gavne det grønlandske samfund mest muligt. De nye kriterier specificerer bl.a. at på tidspunktet for afgivelse af tilbud og i løbet af kontraktperioden skal en tilbudsgiver kunne attestere at:

- Selskabet er og forbliver registreret som et dansk eller grønlandsk selskab,
- Mere end 50 procent af tilbyderens egenkapital ejes og vil fortsat være ejet af danske og / eller grønlandske enkeltpersoner eller juridiske enheder,
- En ikke-dansk eller ikke-grønlandsk person eller juridisk enhed ikke har en "afgørende" indflydelse på tilbyderen.

Servicekontrakten vil blive fornyet i de kommende år, hvor de nye udbudskriterier træder i kraft. Den nye aftale er således et positivt skridt i samarbejdet mellem Grønland og USA og forventes at skabe nye og konstruktive muligheder for yderligere samarbejde. Derudover er der også indgået tillægsaftale om initiativer til forbedret samarbejde i og omkring brugen af Pituffik.

6.1.4. Civile midler

I februar 2020 blev det meddelt at en projektstøttepakke til Grønland var blevet godkendt af den amerikanske kongress. Pakken består af 12,1 mio.\$ / 82 mio.kr, som er fordelt på en række underprojekter.

Midlerne er rettet mod civile projekter i Grønland og vil specifikt være fokuseret på den økonomiske udvikling i Grønland herunder

turisme, uddannelse, råstoffer, energi og erhvervsamarbejde.

USA og Grønland vil samarbejde omkring implementeringen af midlerne. På nuværende tidspunkt er en del af midlerne allerede afsat til et 24 måneders projekt, der skal etablere et uddannelsespartnerskab mellem uddannelsesinstitutioner i USA og Ilisimatusarfik såvel som Mineskolen i Sisimiut. Formålet med dette projekt er at udnytte faglig ekspertise i USA, der kan hjælpe både Ilisimatusarfik og andre erhvervsinstitutioner i Grønland med at udvikle deres kapacitet indenfor programmer med fokus på bl.a. bæredygtig turisme, råstoffer og forvaltning af land og fiskeri.

6.1.5. USA's konsulat åbnes

I juni 2020 genåbnede USA deres konsulat i Nuuk, næsten 70 år efter, at de lukkede deres første konsulat tilbage i 1953. Dagen blev markeret med en reception med deltagelse af daværende Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Energi, Steen Lynge, samt daværende amerikanske ambassadør til Kongeriget Danmark, Carla Sands, der deltog virtuelt pga. COVID-19 pandemien. Konsul Sung Choi var vært for receptionen, som fandt sted i konsulatets midlertidige kontorer i Arktisk Kommando. Nuværende Naalakkersuisoq Pele Broberg deltog også som gæst ved denne reception.

Konsulatet reflekterer vigtigheden i et tæt samarbejde mellem USA og Grønland, som både daværende Naalakkersuisoq, Steen Lynge gav udtryk for under sin tale ved receptionen, samt daværende udenrigsminister for USA, Mike Pompeo i en pressemeddelelse.

Med Repræsentationer i hinandens lande, forventes det således at det nye konsulat vil

bidrage til yderligere at styrke det gode samarbejde mellem USA og Grønland.

6.1.6. Møde med daværende udenrigsminister for USA, Mike Pompeo

I juli 2020 mødtes daværende Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Energi, Steen Lyng, med daværende udenrigsminister for USA, Mike Pompeo, sammen med Danmarks udenrigsminister, Jeppe Kofod og minister for Udenrigsanliggender og Kultur på Færøerne, Jenis av Rana.

Mødet fandt sted i København, og var en mulighed for at fremhæve det positive og vigtige samarbejde mellem Grønland og USA, samt de områder hvor der var behov for fælles løsninger. Under mødet hilste Naalakkersuisoq Lyng især åbningen af det amerikanske konsulat i Nuuk velkommen og takkede for USA's assistance i forbindelse med anskaffelsen af COVID-19 testudstyr til Grønland.

Naalakkersuisoq Lyng fremhævede herudover det nye samarbejde om projektstøttepakken og beskrev det som værende et samarbejde, der vil være i stand til at bidrage til den økonomiske og uddannelsesmæssige udvikling i Grønland.

Stabilitet i den arktiske region blev også bragt op under mødet, hvortil Naalakkersuisoq Lyng understregede vigtigheden i at bibeholde regionen som værende et lavspændingsområde. Udenrigsminister Pompeo gentog dette og fremhævede tilmed betydningen af et godt samarbejde med Grønland, især i taget Grønlands betydning i forholdet til USA's nationale sikkerhed i betragtning.

Naalakkersuisoq Lyng fremhævede også sagen vedr. Pituffik servicekontrakten, og nævnte behovet for at nå til enighed om udbudskriterier for kontrakten, der kan være til gavn for

Grønland og det grønlandske folk som værende nøglen til et godt forhold. Vilklårene for servicekontrakten er sidenhen blevet forhandlet på plads.

6.1.7. Synlighed/opdyrkelsen af relevante partnerskaber

En del af repræsentationens arbejde er, at arbejde for at synliggøre Grønland og øge vidensniveauet omkring vores land overfor amerikanske beslutningstagere, det amerikanske marked og den amerikanske befolkning, herunder kontakte og opbygge relationer til den amerikanske administration, tænketanke samt andre udenlandske ambassader og repræsentationer, særligt fra de arktiske lande.

6.1.8. Grønland på kortet i den Amerikanske hovedstad

Greenland Dialogues er overskriften på et samarbejde mellem tænketanken The Woodrow Wilson Centers Polarinitiativ og Repræsentationen omkring en række arrangementer til afholdelse i Washington D.C., med nærmere indhold defineret efter Grønlands ønske med henblik på at give større indsigt og forståelse for Selvstyrets beføjelser, selvstændighedsprocessen og de muligheder der er for samarbejde med — og investeringer i — Grønland. Daværende Naalakkersuisoq for Selvstændighed, Udenrigsanliggender og Landbrug, gav i foråret 2018 officielt Naalakkersuisuts støtte til samarbejdet på et møde med Direktør for Polarinitiativet, Mike Sfraga i Washington D.C. Formatet varierer mellem lukkede rundbordsmøder og offentlige seminarer afhængigt af emne og formål. I september 2019 blev det første store offentlige arrangement omkring US – grønlandsk forskningssamarbejde afholdt. Indholdet blev

udarbejdet i tæt dialog med Mike Sfraga (Wilson Center), Josephine Nymand (Forskningsrådet), Jennifer Mercer (NSF) og Lauren Culler (Dartmouth College). Grundet COVID-19 situationen vil de næste Greenland Dialogue møder først blive afholdt i løbet af 2021.

6.1.9. Harvard Kennedy Center's Arctic Initiative

Harvard Kennedy School, beliggende i Boston, Massachusetts, har udviklet programmet Arctic Initiative. Initiativet har til formål, at skabe nye indsigter og samarbejde der sammenbringer videnskab, teknologi og politiske strategier der henvender sig til de sociale, økonomiske og miljømæssige udfordringer den arktiske region står overfor. Repræsentationen har samarbejdet siden 2017 om at udvikle programmet. Arctic Initiative har indledt et samarbejde med Ilisimatusarfik og Departement for Udenrigsanliggender, hvori en gruppe studerende fra Harvard skulle have været i Nuuk i maj 2020, for at deltage i en Greenland Policy Challenge, der har til formål at give de studerende mulighed for at udarbejde forslag til initiativer indenfor en række politikområder i Grønland, herunder handel, miljø, klima og udenrigspolitik. Pga. COVID-19 blev rejsen dog aflyst, men selve Greenland Policy Challenge fortsatte dog online, og inkluderede deltagere fra både Harvard og Ilisimatusarfik.

6.1.10. Kommercielle potentialer

En del af repræsentationens arbejde er også at styrke kontakter og samarbejde inden for handel med henblik på bl.a. at øge vores samhandel med andre lande, og nedbringe vore handelsmæssige omkostninger. Dette arbejde kan også ses i samme lys som samarbejdet mellem Royal Arctic Line A/S og Eimskip, der i løbet af 2020 åbnede

mere op for Grønlands muligheder for samhandel med det nordamerikanske marked.

6.2 Samarbejdet med Alaska

Grønland og Alaska har en hel del fælles interesser når det kommer til arktiske emner. Både Grønland og Alaska er begge vigtige fiskerinationer, begge med store naturressourcer, rige på fælles traditioner og kultur og det er derfor naturligt, at man arbejder sammen for at forbedre og højne Arktiske interesser på den amerikanske politiske scene. Repræsentationen søger derfor løbende at øge samarbejdet med alaskanske partnere. Der foregår løbende dialog med Alaska om emner og sektorer, som man kan samarbejde om.

6.3 Samarbejdet med Canada

PDAC 2020

Hvert år afholdes en meget stor international mineral messe i Toronto, kort kaldet PDAC (Prospectors and Developers Association of Canada), som man fra grønlandsk side har deltaget i en del år. Fra Naalakkersuisut og erhvervets side deltager man med en større delegation med henblik på, at skabe opmærksomhed omkring mulighederne for mineraludvinding i Grønland, skabe netværk og kontakter med aktører inden for mineverdenen og forhandle aftaler. Der har været stor interesse for Grønland, som også har noget at gøre med, at Grønland har tiltrukket interesse de sidste par år.

7 Samarbejdet med Island

Forholdet mellem Grønland og Island går rigtig mange år tilbage i historien. Vi deler en lang fælles historie, som går helt tilbage til de gamle sagaer om Erik den Røde og Leif den Lykkeliges færd og gang i Sydgrønland og videre til Nordamerika. Grønlandere og islændinge bor og arbejder i hinandens lande, vi har stor interesse for begge landes politiske løsninger og måder at indrette vores samfund på. Vi kan studere på hinandens læresteder og universiteter og kulturlivet foregår ligeledes på tværs af hinandens grænser.

Siden udgangen af 2018 har Grønland haft sin repræsentation i Reykjavik. Derudover har der i mange år eksisteret flere samarbejder på mange områder mellem Grønland og Island. Særligt indenfor det Vestnordiske område har der været flere trilaterale samarbejdsaftaler mellem Grønland, Island og Færøerne.

Island har ligeledes haft deres diplomatiske konsulat i Nuuk siden 2013. Forholdet mellem Grønland og Island har derfor politisk prioritet og med den store gensidige interesse og fællesskab, som alle samarbejdsformerne er et udtryk for, er det bl.a. repræsentationens arbejde at bidrage til at det fortsat trives og styrkes.

Repræsentationen vil på længere sigt bidrage til at realisere Naalakkersuisuts prioriteringer for udviklingen af Grønland, herunder vedligeholdelse af de eksisterende samarbejder med Island og videreudvikling og styrkelse af de politiske og handelsmæssige forbindelser og synliggøre de muligheder der eksisterer i Grønland, både over for de islandske myndigheder og det islandske marked generelt.

Repræsentationen laver en meget væsentlig indsats til den årlige Arctic Circle Assembly – der dog har været aflyst i 2020 pga. Covid-19 situationen. Der henvises i denne sammenhæng til www.arcticcircle.org hvor alle grønlandske deltagere på plenarsessionerne kan genses.

Derudover skulle repræsentationen have bidraget og deltaget i en række møder i Nordisk Ministerråds regi med en række Naalakkersuisut medlemmer samt Vestnordiske møder. Alle fysiske møder har dog været aflyst i det forgangne år.

7.1 Covid-19 og Island

Repræsentationen har i lighed med alle andre oplevet at en lang række planlagte møder, arrangementer og besøg blive aflyst i løbet af 2020 eller i bedste fald udskudt til senere eller næste år.

I flere perioder og måneder har det ikke været muligt at afholde fysiske møder med offentlige myndigheder, institutioner eller erhvervslivet på Island pga. de nationale restriktioner og tiltag mod Covid-19, dette har naturligvis haft betydning for repræsentationens aktiviteter.

Efter aftale med Formanden for Naalakkersuisut og i samarbejde med Arctic Circle sekretariatet blev det ligeledes besluttet, at udskyde det planlagte Arctic Circle Forum i Nuuk til et passende tidspunkt i 2021 eller 2022, alt afhængig af Covid-19 situationen.

Island overtog formandskabet for Arktis Råd ved ministermødet i Rovaniemi, Finland i 2019 og har formandskabet indtil det næste ministermøde, som finder sted 20. maj 2021. Dette er p.t. det eneste fysiske højniveaumøde som forventes at

blive arrangeret indtil videre. Det islandske formandskab har fire prioriteter; *arktisk havmiljø, klima og grønne energiløsninger, befolkning og samfund i Arktis samt et stærkere Arktis Råd.*

Repræsentationen sender løbende status og indberetninger til departementerne og landslægeembedet vedr. de sundhedsmæssige og økonomiske påvirkninger som Covid-19 situationen har på Island. Repræsentationen er ligeledes i løbende kontakt med erhvervslivet og afhjælper med praktiske spørgsmål. Restriktionerne på Island varierer efter de sundhedsfaglige vurderinger som den islandske chefidemiolog anbefaler, og den islandske regering beslutter deres tiltag på denne baggrund. Siden d. 5. nov. 2020 har der været lukket for den kommercielle flytrafik mellem Grønland og Island.

7.2 Synlighed og deltagelse i relevante arrangementer

Siden stort set hele EU og EØS landene lukkede ned første gang i marts 2020 stoppede de fleste fysiske aktiviteter ligeledes på Island.

Repræsentationen nåede dog inden nedlukningen at deltage i en række politiske møder og andre relevante arrangementer og roundtables, og har derudover bidraget med at promovere grønlandske produkter til bl.a. netværksarrangementer. Der var bl.a. også grønlandsk deltagelse til Reykjavik Film Festival i februar 2020 hvor filmen *"Anori"* blev fremvist og hvor instruktørerne Pipaluk K. Jørgensen og Helle Hansen samt skuespiller Nukâka Coster-Waldau deltog i debatarrangement om vilkårene for de lokale filmskabere og muligheder for at deltage internationalt blev debatteret.

I forlængelse heraf blev forpremierer for tv-serien *"Tynd Is"* fremvist i Reykjavik, hvor en lang

række skuespillere, filmfolk og medier deltog. Tv-serien har mange grønlandske skuespillere der alle gør en fremragende præstation og promovning af Grønland.

På grund af Covid-19 situationen har Arctic Circle afholdt en lang række virtuelle events online, repræsentationen har deltaget i en paneldebat i forlængelse af *"Arctic Future Event"* d. 26. november 2020 som omhandlede entreprenørskab og innovation, hvor prisuddelinger til unge entreprenører blev uddelt. Der var flere grønlandske nominerede, men desværre blev de 3 vindere fra forskellige kategorier uddelt til islandske projekter. Den danske og islandske udenrigsminister samt daværende Naalakkersuisoq for Uddannelse og Kultur deltog ligeledes med en videohilsen hvor de hver især fremhævede behovet for mere innovation og entreprenørskab i Arktis.

Der har ligeledes været afholdt 2 online events med rapporten *"Greenland and Iceland in the new Arctic"*, men pga. af udskrivelsen til valg til Inatsisartut har der ikke været officiel grønlandsk deltagelse fra Naalakkersuisut eller på embedsmandsplan til disse to events. Der henvises til en gennemgang af rapporten i afsnittet nedenfor.

7.2.1 Rapporten "Greenland and Iceland in the New Arctic"

Tilbage i april 2019 besluttede den islandske udenrigsminister Gudlaugur T. Tórdarson, at nedsætte en islandsk arbejdsgruppe el. 'Grønlandskomite' som skulle komme med anbefalinger til at styrke samarbejdet mellem Island og Grønland. Arbejdsgruppen skulle også se på det nuværende bilaterale samarbejde.

Den tidligere Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Energi havde et virtuelt møde med den islandske udenrigsminister

Gudlaugur T. Tórdarson d. 20. januar 2021, hvor baggrunden og rapportens anbefalinger blev drøftet. Her blev der bl.a. enighed om at arbejde på at lave et forslag til en fælles præsentation og drøftelse af rapporten til Arctic Circle Assembly senere på året (hvis og såfremt Covid-19 situationen tillader det).

Rapporten er et godt bidrag i forholdet til Island. Mange af anbefalingerne vedrører en række af Naalakkersuisuts ressortområder, forskellige institutioner og organisationer, hvorfor et større analysearbejde og drøftelser forventes at blive igangsat senere med henblik på at koordinere og vurdere hvilke fordele der vil være ved yderligere samarbejde på konkrete områder.

Udover overordnede sektorer som handel, sundhed, fiskeri, infrastruktur, råstofområdet, energi, luftrummet, turisme og Arktis relateret emner generelt, er der en særlig fokus på Østgrønland, da det er Islands nærmeste nabo og i mange år har haft særlige forbindelser dertil.

Rapporten indeholder i alt 99 konkrete anbefalinger, men også 10 sammenskrevet prioriteret anbefalinger, som er både formaliseret politiske aftaler som praktiske anbefalinger.

Én af konklusionerne i rapporten er, at selvom meget af samarbejdet er opstået og består af såkaldt "*good will*" er arbejdet mellem Grønland og Island ikke blevet systematiseret og behandlet nærmere analytisk. Derudover, er meget af samarbejdet bygget op på baggrund af personlige relationer og initiativer, som har været drivkraft for en udvikling mellem Grønland og Island på forskellige områder.

Rapporten præsenterer således en lang række initiativer og anbefalinger for et tættere samarbejde mellem Grønland og Island, bl.a. indenfor det økonomiske, politiske, administrative, forskning, innovation, kultur og sport, samt et tættere samarbejde mellem de to

landes NGOer. Rapporten beskriver ganske frit muligheder og svagheder ved det nuværende samarbejde, og at Grønland og Island samlet kan stå stærkere i det internationale samfund ved at samarbejde på områder som har en fælles interesse og dermed styrke hinanden til begge fordele.

Rapporten er blevet oversat til engelsk og er på i alt 272 sider og kan tilgås via repræsentationens hjemmeside på www.naalakkersuisut.gl

8 Samarbejde med asiatiske og andre lande

Asien er verdens hastigst voksende økonomiske region, og udgør ca. 60 % af verdens befolkning. Potentialerne for at fremme Grønlands interesser specielt i Kina, Japan og Sydkorea er mange, herunder indgåelse af forskellige handelsaftaler som kan bidrage til en øget eksport af grønlandske produkter. Desuden har Grønland i de seneste år oplevet øget asiatisk interesse for arktisk forskningssamarbejde og en stigning i turister fra Asien, særligt Kina.

De tre store østasiatiske lande Kina, Japan og Sydkorea blev alle i 2013 faste observatører i Arktisk Råd og er alle tre aktive deltagere i diverse Arktisk Råd arbejdsgrupper. Alle tre lande har i de seneste år udgivet Arktiske strategier. Til Inatsisartut samlingen efterår 2020 besluttede enstemmig Inatsisartut at der skulle etableres en Repræsentation i Beijing, Kina som skal tjene Grønland ved at fremme Grønlands politiske, økonomiske, kulturelle og handelsmæssige interesser i verdens hurtigst udviklende region, Østasien. Det er et betydningsfuldt skridt for Grønlands stigende udenrigspolitiske engagement.

8.1 Samarbejdet med Rusland

Rusland har vist stor interesse i at øge samarbejdet med Grønland. Den russiske ambassadør i Danmark besøgte Nuuk i efteråret 2019, og siden har der været korrespondance mellem Grønland og Rusland om gensidig besøg når rejserestriktionerne i forbindelse med covid19 igen tillader det.

8.2 Samarbejdet med Japan

Japan har med sine 126 mio. indbyggere og en stor efterspørgsel på kvalitetsprodukter fra havet i mange år været et vigtigt marked for afsætning

af grønlandske produkter. Grønlandske rejer står for ¼ af det totale udbud af koldvandsrejer i Japan, og er dermed et stærkt varemærke i Japan. Royal Greenland har i over 30 år haft salgskontor i Tokyo. Grønlandske virksomheders omsætning på det japanske marked var i 2019 på over 800 mio. kr.

Den forhenværende japanske udenrigsminister Taro Kono, lagde ikke skjul på ønsket om at Japan indgår handelsaftaler med Grønland.

Grundet COVID-19 har der ikke rigtig været aktiviteter med repræsentanter fra Japan.

8.3 Samarbejdet med Kina

Naalakkersuisut vurderer Kina til at være et nøgleland for fremtidige udviklingsmuligheder for Grønlands fiskerierhverv, turisme-, forskningsområdet. Dette skal ses i lyset af, at det kinesiske marked er af stigende betydning for grønlandsk fiskeriekseportvirksomheder, både som slutmarked og som forarbejdningmarked for videreeksport til bl.a. Japan.

Kina er det største marked i verden for fiskeriprodukter og den grønlandske eksport til det kinesiske marked er af stigende betydning. De grønlandske fiskeriproducenter oplyser, at der nu sælges for ca. 1,5 mia. DKK om året til det kinesiske marked, og man vurderer at efterspørgslen vil stige. Med sine 1.4 mia. indbyggere og aktive investeringspolitik er Kina en vigtig samarbejdspartner for udviklingsmuligheder. Naalakkersuisut har således afholdt årlige handelsfremstød i Kina siden 2015, senest i november 2018.

På forskningsområdet underskrev den daværende Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke en hensigtserklæring (Memorandum of Understanding - MoU) med den kinesiske havmyndighed State Oceanic Administration (SOA) i 2016.

Grundet COVID-19 har der ikke rigtig været aktiviteter med repræsentanter fra Kina.

Til Inatsisartut samlingen efterår 2020 besluttede enstemmig Inatsisartut at der skulle etableres en Repræsentation i Beijing, Kina. Det er formålet at Repræsentationen i Beijing, Kina etableres i løbet af 2021.

9 Det globale samarbejde — FN

9.1 FN's Menneskerettighedsråd

FN's Menneskerettighedsråd blev oprettet den 15. marts 2006 og har til opgave at fremme og beskytte menneskerettighederne og de fundamentale frihedsrettigheder og adressere og undersøge krænkelser heraf. Rådet har også ansvar for at fremme uddannelse og viden om menneskerettighederne, yde rådgivning, teknisk bistand og hjælpe til med FNs medlemslandenes kapacitetsopbygning på menneskerettighedsområdet. Rådet bidrager også med anbefalinger til FN's Generalforsamling for at udvikle folkeretten med henblik på den universelle sikring af menneskerettighederne. Det er også Menneskerettighedsrådet, der etablerer mandater for de FN-rapportører, arbejdsgrupper og eksperter, der overvåger og behandler menneskerettighedssituationer verden over.

Endelig er det i Menneskerettighedsrådet, at alle FN's medlemslande, herunder Grønland som en del af Kongeriget Danmark, hvert 4.-5. år fra de øvrige medlemslande modtager anbefalinger vedrørende egen efterlevelse af menneskerettighederne under den såkaldte Universal Periodic Review (UPR). Den sidste bedømmelse af Kongeriget fandt sted i maj 2021. Bedømmelsen som blev afholdt virtuelt skulle have været afholdt i 2020. Grønland deltog både under selve bedømmelsen og i form af udarbejdelse af delrapporten vedr. Grønland som dannede grundlag for bedømmelsen. Under udarbejdelse af rapporten har Nalakkersuisut bestræbt sig på at inddrage det grønlandske civilsamfund, talsmandspersonerne på børn, ældre og handikappede samt Grønlands Råd for Menneskerettigheder sammen med Dansk Institut for Menneskerettigheder. Anbefalingerne

til Grønland fra UPR i 2021 har fokus på bekæmpelsen af vold mod kvinder, seksuelt misbrug af børn og børnefattigdom. Desuden er der en anbefaling om at der etableres en lovgivning om et generelt forbud mod diskrimination.

9.2 Afrapporteringer vedrørende overholdelsen af FN-konventioner

Der afrapporteres og eksamineres løbende til FN over Kongeriget Danmarks overholdelse af en række FN-konventioner. De seneste afrapporteringer og eksaminationer, der fandt sted i 2020 og 2021 omfatter Konventionen om bekæmpelsen af alle former for diskrimination af kvinder (Kvindekongventionen) samt Racediskriminationskonventionen. Kongeriget Danmark har yderligere afleveret den 8. periodiske rapport til FN's Torturkomité under Konventionen mod tortur (CAT) i 2019, hvor Grønland ligeledes har været involveret i processen. Det forventes at selve eksaminationen under CAT vil foregå i efteråret 2021.

9.3 Ekspertmekanisme for oprindelige folks Rettigheder

Formålet med Ekspertmekanismen (EMRIP) er, at etablere en platform hvor regeringer og repræsentanter for oprindelige folk verden over kan arbejde sammen om at udvikle og implementere tiltag til sikring af menneskerettighederne for verdens oprindelige folk. Ekspertmekanismen er placeret direkte under Menneskerettighedsrådet i Geneve og er dermed på samme niveau i FN-systemet som det Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender (UNPFII). FN's Menneskerettighedsråd nåede den 30. september 2016 i mål med, hvad der har været en flerårig proces frem mod revision af mandatet

for EMRIP. Tilbage står et styrket mandat. EMRIP er blevet mere uafhængigt, mere repræsentativt og vil have flere værktøjer til at yde den nødvendige tekniske rådgivning til stater i beskyttelsen af oprindelige folks rettigheder. Bl.a. blev repræsentationen i EMRIP udvidet til at indbefatte eksperter fra hver af de syv sociokulturelle regioner herunder en ekspert fra Arktis. Ekspertmekanismen for Oprindelige Folks Rettigheder afholdte den 13. samling virtuelt i november-december 2020 i form af 4 regionale dialoger om COVID-19's indvirkning på oprindelige folks rettigheder. Den 14. samling er planlagt til at finde sted i Genève, Schweiz, fra 12. til 16. juli 2021.

9.4 Opfølgning på FN's Verdenskonference om oprindelige folk 2014

Den 22.-23. september 2014 deltog daværende Formand for Naalakkersuisut sammen med daværende udenrigsminister Martin Lidegaard i Verdenskonferencen om oprindelige folks rettigheder i New York. Konferencen resulterede i vedtagelsen af et handlingsorienteret slutdokument, som udgør en ramme for det videre arbejde med at styrke implementeringen af oprindelige folks rettigheder med udgangspunkt i FN's Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder. Grønland bidrager løbende sammen med Danmark i opfølgingsarbejdet hvor der særligt har været fokus på ændring af mandatet for EMRIP samt udvikling af nye regler, der skal give oprindelige folks regeringer og repræsentanter en mere passende status i FN og give dem fuld og permanent deltagelse i FN processer og aktiviteter. De sidstnævnte processer er grundet COVID-19 foreløbigt udsat til at foregå under den 76. samling af FN's Generalforsamling som løber fra september 2021 til september 2022.

9.5 FN's Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender

FN's Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender (UNPFII) er et af de primære fora for arbejdet med oprindelige folks rettigheder i FN-regi, og dets mandat dækker områder som økonomisk og social udvikling, kultur, miljø, sundhed, uddannelse og menneskerettigheder for oprindelige folk.

Naalakkersuisut støtter aktivt arbejdet i Forummet, som Grønland – sammen med Danmark – var med til at oprette i 2000. Forummet mødes én gang om året. Grundet COVID-19 pandemien blev den 19. session af Permanent Forum erstattet af et kort virtuelt proceduremøde udelukkende for Forummets medlemmer. Den 20. session blev afholdt den 19.-30. april 2021 som en serie korte daglige virtuelle møder under det overordnede tema om Oprindelige folk og Verdensmål 16 om Fred, Retfærdighed og Stærke Institutioner. Grønland deltog og bidrog aktivt som en del af den danske delegation og afgav indlæg. Det grønlandske/danske medlem af Forummet Tove Søvn Dahl Gant var udnævnt som rapportør for Forummet og dermed den ansvarlige for Forummets rapport til FN's Økonomiske og Social Råd, hvortil Forummet refererer.

9.6 FN's specialrapportør for oprindelige folks anliggender

I henhold til sit mandat fra Menneskerettighedsrådet fremmer specialrapportøren effektiv beskyttelse af oprindelige folks rettigheder, indsamler information om gode praksisser og udfordringer med hensyn til implementeringen af FN's Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder (UNDRIP), og fremsætter derefter konstruktive og konkrete anbefalinger i forhold til områder hvor der kan være plads til forbedringer.

FN's specialrapportør for oprindelige folks anliggender, Victoria Tauli-Corpuz skulle have besøgt Grønland den 12.-17. marts 2020 samt Danmark den 10.-12. og den 17.-19. marts. Grundet COVID-19 pandemien blev specialrapportørens besøg til Grønland udsat på ubestemt tid. Dog nåede specialrapportøren at gennemføre første del af sit program i København. Den nye specialrapportør, som afløste Victoria Tauli-Corpuz, tiltrådte posten den 1. maj 2020. Specialrapportør Francisco Cali Tzay har fremsat ønske om at overtage og genoptage besøgsprogrammet i Grønland og Danmark så snart COVID-19 situationen gør det muligt.

10 Udenrigshandelspolitik

Den vigtigste opgave for Naalakkersuisuts udenrigspolitik er at sikre, at omverdenens interesse for Grønland og Arktis skal omsættes til konkrete økonomiske muligheder for Grønland. Rammerne for handelspolitikken fastsættes af Naalakkersuisut. Inden for disse rammer er Departementet for Udenrigsanliggender ansvarlig for at varetage landets bi- og multilaterale interesser for handelspolitikken, udarbejdelse og forhandling af handelsaftaler samt varetage Grønlands interesser i WTO.

Læs her de separate afsnit om Departementet for Udenrigsanliggenders varetagelse af Grønlands bilaterale handelsinteresser til hovedeksportmarkederne i EU (afsnit 5), Storbritannien efter Brexit (afsnit 5.7), Kina (afsnit 8.3), Japan (afsnit 8.2) og Nordamerika (afsnit 6).

10.1 Multilaterale aftaler – World Trade Organisation WTO

I forbindelse med Danmarks ratificering af WTO-aftalen i december 1994 meddelte både Færøerne og Grønland de danske myndigheder, at man ønskede at være omfattet af Danmarks

ratifikation. Ved Danmarks tiltrædelse af WTO blev der derfor ikke taget forbehold for Færøerne og Grønland.

Det fremgår således af bekendtgørelse nr. 71 fra 8. juni 1995 om Danmarks ratifikation af overenskomsten af 15. april 1994 om oprettelse af WTO, at Danmarks ratifikation også omfatter Færøerne og Grønland. Ifølge beslutningen herom af det daværende landsstyre i 1995, som blev bekræftet i 2005, er det pålagt Departementet for Udenrigsanliggender at arbejde for, at dels Grønlands lovgivning bringes i overensstemmelse med WTO-reglerne og dels at notificere det grønlandske handelsregime over for WTO (ifølge dennes regler). For at oppebære retten til løbende at notificere sit handelsregime, skal et land notificere landets forbehold mht. efterlevelse af WTO-reglerne, iht. art XXVIII, 5 i GATT 1994. Det handler med andre ord om retten til at ændre 'schedules' (told og andre forpligtelser, der følger af WTO-medlemskabet). Seneste notifikation skete den 1. januar 2018. Den næste vil finde sted i 2021.

Del II:

Naalackersuisuts Internationale Ressortarbejde

11 Formandens Departement

11.1 Den årlige nytårsreception på repræsentationen i København, januar 2020

Formanden for Naalakkersuisuts årlige Nytårsreception i januar på Grønlands Selvstyres Repræsentation i København er en todelt reception, hvor den første del har international karakter.

Her inviteres særligt det internationale diplomatiske korps i København. Indledende introduktioner og uformelle samtaler med forskellige landes ambassadører og andre udenlandske aktører sker her.

Ved receptionen får Formanden for Naalakkersuisut og medlemmerne af Naalakkersuisut mulighed for at hilse på adskillige ambassadører, repræsentanter fra diverse organisationer og internationale virksomheder samt andre aktører.

11.2 Rigs møde i København, januar 2020

Formand for Naalakkersuisut Kim Kielsen, Statsminister Mette Frederiksen og Lagmand Bárður á Steig Nielsen holdte tirsdag den 7. januar 2020 møde i Statsministeriet. På mødet blev der drøftet aktuelle sager af fælles interesse på især det udenrigspolitiske område.

11.3 Markedsføring af olie i Houston, februar 2021

Forhenværende Formand for Naalakkersuisut Kim Kielsen har gennemført et

markedsføringsfremstød i Houston i uge 6 for at skabe opmærksomhed om åbningen

af nye licensområder i Grønland. Besøget blev gennemført med deltagelse af embedsmænd fra Formandens Departement og daværende Departement for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked.

11.4 Virtuel rigsmøde i Nuuk, juni 2020

Rigs mødet blev afholdt virtuelt, 24. juni 2020. Formanden for Naalakkersuisut Kim Kielsen, Statsminister Mette Frederiksen og Lagmand Bárður á Steig Nielsen deltog i mødet. På dagsordenen blev der drøftet; gensidig orientering om Covid-19 situationen, samarbejde i arktis, nye samarbejdsformer indenfor investeringer og videre arbejde med lovgivning for hvert land.

11.5 Møde med Statsminister Mette Frederiksen i København, august 2020

Formanden for Naalakkersuisut mødtes med Statsminister Mette Frederiksen i statsministeriet i august 2020. På mødet blev der drøftet den økonomiske situation i lyset af Covid -19 og lufthavnsprojekter.

11.6 Møde med Alaskas guvernør, Mike Dunleavy, August 2020

Den 28. august 2020 havde Formanden for Naalakkersuisut Kim Kielsen videokonference med Alaska's guvernør Mike Dunleavy om muligt samarbejde med Alaska på områder som

bæredygtig fiskeri, transport, turisme og investeringer.

11.7 Aftale om udbud for Pituffik, oktober 2020

På et virtuelt møde, den 28. Oktober 2020, underskrev Formanden for Naalakkersuisut Kim Kielsen, og den amerikanske ambassadør Carla Sands, en plan for det fremtidige samarbejde mellem Grønland og USA. Der blev opnået enighed om fire dokumenter som tilsammen udgør et resultat af længerevarende forhandlinger mellem USA, Danmark og Grønland. Et af dokumenterne er en underskrevet aftale om en plan for videre bilateralt samarbejde mellem Grønland og USA.

11.8 Nordisk Råd – oktober 2020

Formanden for Naalakkersuisut har deltaget til Nordisk Råd, der blev afholdt virtuelt i dagene 27.- 28. oktober 2020. Som led i Nordisk Råds session fremlægger de nordiske statsministre en fælles erklæring om mobilisering af private investeringer, for at sikre den grønne omstilling og genoprette økonomien efter COVID – 19 pandemien. Grønland har deltaget aktivt i formuleringen af erklæringen og sikret vigtige mærkesager.

11.9 Møde med statsministeren, november 2020

Den 18. November 2020 havde Formanden for Naalakkersuisut Kim Kielsen, virtuelt møde med Statsministeren Mette Frederiksen. På mødet blev der drøftet resultatet af udredningen om de 22 grønlandske børn som blev sendt til Danmark i

1951, herunder SAR aftalen, SIFI og COVID -19 pandemien.

11.10 Digitaliseringsstyrelsen

Styrket indsats inden for cyber- og informationssikkerhed

Med anordningen af Loven om Center for Cybersikkerhed er Grønlands fokus på trusler indenfor cyber og informationssikkerhed øget. Samarbejdet med Forsvarsministeriet, Center for Cybersikkerhed og PET styrkes med fokus på at beskytte væsentlig grønlandsk infrastruktur, og styrke samfundets opmærksomhed på udfordringerne med cyber- og informationssikkerhed.

Ansøgning til EU-Kommissionen om status som sikkert 3. land i forhold til udveksling af personoplysninger med Danmark og øvrige EU-lande

EU forordning 2016/679

(Databeskyttelsesforordningen) fik retsvirkning fra den 25. maj 2018 i alle EU-landene.

Databeskyttelsesforordningen har i EU-landene medført skærpede sanktioner ved databrud.

Databeskyttelsesforordningen betyder også, at kravene til et sikkert tredjeland skærpes.

En godkendelse som sikkert 3. land vil frigøre Grønland fra juridiske og økonomiske risici.

Herunder at leverandører fravælger at levere til Grønland som følge af, at de vurderer risikoen herved for høj. Med en godkendelse vil Grønland IT-juridisk blive betragtet som værende inden for Databeskyttelsesforordningens område, hvorved personoplysninger frit kan overføres til Grønland.

ISO 27001 standarder

Som led i det øget fokus på informationsikkerhed implementeres ISO standarder i det offentlige. Efterlevelse af ISO standarder letter samarbejdet myndigheder og leverandører udenfor Grønland omkring leverancer og digitale løsninger. Det sikrer også, at Grønlands ambition om øget digitalisering sker på et sikkert og standardiseret grundlag for borgere og virksomheder.

Det grønlandske grunddataregister

Grønlands Grunddataprojekt skal samle landsdækkende autoritative data om det grønlandske samfund i én registersamling; det grønlandske grunddataregister.

Grunddataregistret har flere formål:

- At standardisere data, så det bliver muligt at kombinere data fra forskellige kilder. Dette giver både borgere, virksomheder og myndigheder ny viden om Grønland, hvilket kan vise innovations- og vækstpotentiale.
- At kvalitetstjekke (datavaske) og vedligeholde data, så de til alle tider er korrekte, autoritative opdaterede. Dette betyder, at evt. skyggeregistre lukkes, og data kun findes og opdateres på ét sted.
- At distribuere dataene via PITU – Grønlands sikkerservernetværk

Sulissivik.gl – Grønlands borger og erhvervsportal

Sulissivik.gl er Grønlands portal for digitale løsninger fra offentlige myndigheder til borgere og erhvervsliv. Portalen er i konstant udvikling, da Grønlands borgere og erhvervsliv er verdensborgere og følger med den digitale udvikling i verden, og deraf stiller nye krav og efterspørger nye løsninger.

12 Departementet for Sundhed

12.1 Samarbejdet mellem sundhedsvæsenet i Island og Grønland

Siden 2014 har der været en overordnet aftale mellem det Grønlandske Sundhedsvæsen og det islandske Landspítalið. Formålet er at styrke og udbygge samarbejdet omkring behandlingen af grønlandske patienter i Island. Aftalen giver mulighed for underaftaler for specifikke patientgrupper fremadrettet.

På grund af situationen vedrørende COVID-19 har der ikke været ressourcer til dette sagsområde.

12.2 Arjeplog-aftalen

Grønland har aktivt deltaget i revidering af Arjeplog-aftalen, der bl.a. har til formål at styrke patientsikkerheden. Aftalen regulerer både gensidig anerkendelse af autoriserede sundhedspersoner i de nordiske lande og udveksling af tilsynsoplysninger mellem disse lande. Ændringen af Arjeplog-aftalen var for at sikre, at færøsk og grønlandsk uddannede sundhedspersonale kan få adgang til at arbejde i de nordiske lande på samme vilkår som EU-borgere, ligesom uddannede i de andre nordiske lande i dag kan få adgang til at arbejde i Grønland og i Færøerne. Implementering af EU's reviderede anerkendelsesdirektiv i de nordiske lande, har til formålet at gavne patientsikkerheden.

Den reviderede Arjeplog-aftale blev godkendt på MR-S mødet den 27. november 2018.

12.3 Mærkning af lægemidler i de nordiske lande

På initiativ af Grænsehindringsrådet, har de nordiske sundhedsministre drøftet, EU's initiativ om mærkning af lægemidler.

Færøerne, Island og Grønland har i fællesskab med de øvrige nordiske Sundhedsministre, arbejdet for i fremtiden at have regler, der ikke er for dyre og vanskelige at administrere.

Det islandske formandsskab for Nordisk Ministerråd, sendte i 2019 et brev til EU-kommisæren for Sundhed og Fødevarer, hvor de nordiske lande i fællesskab, foreslår at EU-Kommissionen overvejer at implementere elektroniske indstiknings sedler, som et supplement til papirsedler.

12.4 CEDAW rapportering

Fra den 22.-24 februar var Grønland og Kongeriget Danmark til eksamination ved FN's kvindekommité - CEDAW (Committee on the Elimination of Discrimination against Women) for at uddybe over for FN-komiteen, hvordan Grønland bærer sig ad med at arbejde for kvinders rettigheder.

Efter eksamen fik Grønland, sammen med Færøerne og Danmark, fremlagt anbefalingerne fra komiteen som skal danne ramme om arbejdet for kønsligestilling frem mod næste eksamination. Den næstkommende Naalakkersuisoq for ligestillingsområdet bliver forelagt anbefalingerne som allerede nu er offentligt tilgængelige. Grønland skal aflevere sin næste rapport i 2025, men skal dog allerede om to år aflevere en statusrapport til CEDAW-komiteen.

13 Landslægeembedet

13.1 Nordcan

Grønland blev i 2014 medlem af Nordcan, som er et nordisk samarbejde om overvågning og registrering af kræftsygdomme. Dette har muliggjort, at data om forekomst af kræft i Grønland kan sammenlignes med de øvrige nordiske lande. Landslægeembedet har siden, løbende, bidraget med data.

13.2 WHO

Grønland har haft et længerevarende samarbejde med World Health Organization (WHO) om tuberkulosebekæmpelse. WHO har bidraget til den aktuelle strategi til bekæmpelse af sygdommen. Samarbejdet har også medført, at Grønland nu er særskilt repræsenteret i WHO's statistikker og publikationer om tuberkulose.

13.3 Nordisk gruppe for sundhedspersonale

Nordisk Ministerråd for Social- og Helsepolitik vedtog, efter bidrag fra Landslægeembedet og Departementet for Sundhed, i 2018 en ændring af aftalen om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet (Arjeplog-aftalen). Det fremgår af aftalen, at de nordiske lande samt Grønland, Færøerne og Åland har ret til anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer i enhver af de øvrige nordiske stater. Det betyder bl.a., at sygeplejersker, der er uddannet i Grønland, forsat umiddelbart kan få autorisation i de øvrige nordiske lande.

13.4 Øvrige aktiviteter

Nordisk medicinalstatistisk Komité (NOMESCO) ligger under Nordisk Ministerråd. Opgaven er at arbejde for at sundheds- og socialstatistik i de nordiske lande er sammenlignelig mellem landene, at indsamle statistik på området, samt at præsentere denne statistik og stille den bredt til rådighed. Medicinalstatistik for Grønland er således tilgængelig via NOMESCO's hjemmeside. Landslægeembedet har også i 2020 bidraget med data og på anden vis deltaget i samarbejdet.

14 Departementet for Boliger og Infrastruktur

14.1 Nye lufthavne

Anlæggelse af den nye lufthavn i Nuuk er godt i gang, og forventes planmæssigt færdig i 2023. Anlæggelse af Ilulissat lufthavn er ligeledes påbegyndt, men på grund af COVID-19 forventes den forsinket med et år, så den står færdig i 2024.

Qaqortoq lufthavn er forsinket på grund af højere priser end forudset.

Kalaallit Airports A/S er i fuldt gang med at promovere de kommende lufthavne over for omverden, så lufthavnens potentiale kan udnyttes fuldt ud og bliver til størst muligt gavn for det grønlandske samfund.

14.2 Luftrum over Grønland

Eventuel overtagelse af administrationen af det øvre luftrum over Grønland (over 19.500 fod) består af flere trin.

Først vil statsaftalerne mellem henholdsvis Canada og Island med Danmark skulle opsiges. Dernæst vil der skulle være en overgangsfase, hvor opsigelse af statsaftalerne dog kan få konsekvenser for de såkaldte ICAO Joint Finance aftaler, som blandt andet udgør rammerne for finansiering af luftrumskontrol, kommunikation og flyvemeteorologiske tjenester.

En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Departementet for Boliger og Infrastruktur og Transport- og Boligministeriet, Forsvarsministeriet samt Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet afholdte møder med henholdsvis de Canadiske og de Islandske myndigheder i 2019. Efterfølgende har der pågået arbejde med at kortlægge omkostningerne for opsigelse af statsaftalerne og overtagelse af luftrumsstyringen, i første omgang til Danmark. I den forbindelse har man ligeledes arbejdet på at undersøge, hvilke anlægsinvesteringer og initialomkostninger i øvrigt, som ændringen potentiel vil medføre.

Kortlægningen forventes færdig i 2021. Hensigten er, at lufttrafikstyringen i videst muligt omfang kan varetages i Grønland, til gavn for det grønlandske samfund.

15 Departementet for Finanser

15.1 Opdatering på de internationale fagfællebedømmelser (peer reviews) som nævnt i UPR 2019 & 2020

Grønland er som en selvstændig skattejurisdiktion en del af det internationale skattesamarbejde, der arbejder for at bekæmpe skatteundgåelse og forebygge aggressiv skatteplanlægning. De seneste år er det internationale skattemiljø blevet enigt om at fastsætte nogle internationale standarder inden for skattelovgivning og udveksling af skatteoplysninger eller oplysninger om finansielle konti på tværs af jurisdiktioner.

Grønland har forpligtet sig til at samarbejde og undergår derfor peer-reviews indenfor 3 områder for henholdsvis 1) udveksling af skatteoplysninger efter anmodning (EOIR), 2) automatisk udveksling af finansielle informationer (AEOI) og 3) standardisering og implementering af love og procedurer, der sikrer beskyttelse af landenes skattebase og standser udhuling af skattegrundlaget (BEPS). På grund af Covid-19 situationen verden over, har man fra OECD's side valgt at udskyde den grønlandske EOIR fagfællebedømmelse (samt andre) til 1. kvartal af 2022.

I forbindelse med peer-reviewet om EOIR, har Grønland henvendt sig til Danmark i 2018, 2019 og 2020 med henblik på at få opdateret virksomheds- og erhvervslovgivningen, således at selskaber og andre juridiske personer skal registrere oplysninger om deres reelle ejere. Da selskabslovgivningen er et kæmpe område, og det for 2020 ikke har været muligt at prioritere området, er der desværre mulighed for at dette ikke når at ske inden 1. kvartal 2022.

Peer-reviewet om automatisk udveksling af finansielle informationer er påbegyndt i slutningen af 2019. OECD kom med

bemærkninger til den lovgivningsmæssige del i 2020, hvor Grønland modtog en positiv evaluering. I løbet af 2021, forventes Grønland at blive evalueret på den administrative del af implementeringen af automatisk udveksling af finansielle informationer. Departementet for Finanser er blevet opmærksom på enkelte mangler ved den nuværende administration og forsøger sammen med Skattestyrelsen at tage hånd om disse inden evalueringen gennemføres. Alternativt forventes det at OECD afgiver bemærkninger hertil.

I regi af organisationen Inclusive Framework on BEPS, der er en underorganisation til OECD, foretages årlige peer-reviews. Grønland blev bedømt i begyndelsen af 2020 for første gang. Grønland fik relative positive bemærkninger i forhold til at det var første fagfællebedømmelse, men der er stadig emner som f.eks. land for land rapportering, hvor Grønland til næste bedømmelse i 2021 bør foretage implementeringer og ændringer.

Grønland har i 2020 genforhandlet en protokol til dobbeltbeskatningsoverenskomsten med Færøerne, så den lever op til minimumsstandarderne. Grønland forventer ligeledes at andre dobbeltbeskatnings-samarbejdspartnere ønsker at starte genforhandlingen af overenskomsterne med henblik på opdatering i henhold til minimumsstandarderne.

15.2 Skat af digitale services m.v.

Departementet for Finanser har siden 2019 fulgt arbejdet i Inclusive Framework on BEPS, hvor der blandt andet foregår et arbejde med en ny beskatning af digitale services. Arbejdet er i løbet af 2020 blevet præsenteret i hhv. søjle 1 og søjle 2. Forenklet beskrevet indebærer søjle 1, at de lande, hvor varerne eller tjenesteydelserne afsættes, får ret til at foretage en beskatning af

visse nærmere bestemte multinationale selskaber. Beskatningen sker på baggrund af et nyt særligt skattegrundlag, hvor selskabet bl.a. får mulighed for at fradrage visse udgifter til markedsføring, distribution m.v. Til håndtering af de sandsynlige uenigheder, som kan opstå mellem de forskellige jurisdiktioner indbyrdes og mellem selskaberne og enkelte jurisdiktioner og lande, lægges der op til at indføre en international voldgiftslignende løsning. Både formlerne og beregningerne af beløbene er meget lange og tekniske, og ligger endnu ikke endeligt fast.

Med henblik på at imødegå de skadelige følger af skattely arbejdes der desuden med et forslag (søjle 2) til en fælles minimumsbeskatning af multinationale selskaber. Søjle 2 forslaget kan kort beskrives således, at koncernselskaber, der har en årlig global omsætning på mere end 750 mio. euro (ca. 5,6 mia. kr. – beløbsgrænsen er ikke endeligt besluttet) er inkluderet og omfattet. Der indføres en minimumsskattesats. Satsen er endnu ikke besluttet, men forhandlingerne tager ind til videre udgangspunkt i 12,5 %. Skatten beregnes på baggrund af et nyt fælles defineret skattegrundlag. Hvis selskabet i en eller flere jurisdiktioner betaler mindre end minimumsskatten, kan de andre lande selskabet opererer i, beskatte op til minimumsskatten.

Medio 2020, satte OECD arbejde på pause med en deadline til medio 2021.

15.3 Udveksling af CRS & FATCA-informationer

Global Forum bistår med udveksling af skatteoplysninger og informationer, og er derfor en vigtig samarbejdspartner for Grønland. Grønland udveksler en række af skatteoplysninger og oplysninger om finansielle konti. Oplysningerne om finansielle konti sker

automatisk en gang om året, og er opdelt i hhv. USA (FATCA) og andre lande, der har underskrevet en fælles udvekslingsaftale (CRS).

Grønland har i 2019 sendt CRS oplysninger til 26 lande om personer med konti i grønlandske finansielle institutter. Det er 6 lande mere end sidste år, mens der er modtaget oplysninger fra 39 lande, om personer med tilknytning til Grønland, men med konto i et finansielt institut uden for Grønland, hvilket er 11 lande færre end sidste år. Det er tredje år, at Grønland udveksler CRS oplysninger og de foreløbige tal viser en stigning i antallet af konti og udvekslingsjurisdiktioner, som vi sender til udlandet, men et relativt stor faldt i modtagne informationer fra andre lande. Stigningen i lande som vi sender til, kan potentielt tilskrives antallet af udlændinge der bosætter sig i Grønland og opretter konti i de nationale finansielle institutter, samt at de finansielle institutter langsomt får indhentet egen erklæringer på dets kunder og får identificerede de reelle ejere. Faldet i antallet af jurisdiktioner, der har sendt Grønland informationer, kan tilskrives at andre jurisdiktioners finansielle institutter får ryddet op i arkiverne og får indstillet systemet til kun at medtage relevante informationer. I forbindelse med gennemgang af filerne fra 2019, kunne Skattestyrelsen konstatere, at Grønland havde modtaget mange informationer om personer, der ikke var relevante for Grønland, men udelukkende medtaget fordi de f.eks. boede på "Greenland Drive xxx, i Shanghai", eller fordi deres efternavn var Greenland.

15.4 Brexit – Mulig effekt på eksporten - Aftalememorandum med UK om fiskerisamarbejde

Det Forenede Kongerige og Nordirland (United Kingdom, UK) forlod officielt EU den 31. januar 2020.

Et af de vigtigste opgaver for Grønlands Repræsentation i Bruxelles har i 2020 været at arbejde på et udkast til en handelsaftale imellem Grønland og UK, som skal gælde efter Brexit. Opgaven har foregået i tæt samarbejde med Departementet for Finanser. I 2020 gik 43% af Grønlands samlede eksportværdi af kogte og pillede rejer til UK. Ligeledes gik 13% af Grønlands samlede eksportværdi fra fiskerieksperten til UK i 2020. UK er derfor et meget vigtigt marked for grønlandske fiskeprodukter.

Status for handelsaftalearbejdet er, at man fra Grønlands side har sendt et udkast til en handelsaftale til UK's handelsministerium ultimo 2020. Denne vil blive suppleret af en komplementæraftale under dansk ansvarsområde på fødevarer- og skibsfartsområderne, som er relevante sagsområder i relation til en handelsaftale omfattende særligt handel med fiskeprodukter. Indtil aftalen er endeligt forhandlet på plads, har UK's regering vedtaget en midlertidig ordning, som skal forsøge at sikre status quo og toldfri import i UK af grønlandske fiskeriprodukter. Denne ordning har dog i første ombæring vist sig at ramme forbi en stor del af Grønlands handel med UK, og der samarbejdes i skrivende stund intensivt på at rette den midlertidige ordning til, så at den kan omfatte de fleste grønlandske produkters toldfri adgang til UK. Det er intentionen, at ordningen skal gælde indtil en endelig forhandlet permanent handelsaftale mellem UK og Grønland træder i stedet. Formelle forhandlinger af en handelsaftale mellem

landene er ikke påbegyndt endnu, men forventes igangsat senere i 2021.

Grønland og UK har i løbet af 2020 forhandlet et *Aftalememorandum om øget samarbejde på fiskeriområdet*, som lægger rammerne for et bilateralt samarbejde med UK efter dets udtræden af EU. Tidligere har UK's fiskeripolitik indgået i EU's samlede fiskeripolitik, og UK er som følge af Brexit ved at udvikle sin egen fiskeripolitik.

Forhandlingerne har været udført i samarbejde mellem Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug og Departementet for Udenrigsanliggender.

Aftalen fastlægger en årlig fiskeridialog, hvor partnerne har mulighed for at udvikle et samarbejde både omkring fiskeriforvaltning, forskning, kontrol og give mulighed for, at de respektive fiskerierhverv også kan udvikle samarbejder. Den første fiskeridialog vil finde sted i løbet af 2021, og Grønland vil være vært.

16 Departementet for Råstoffer

Den mest centrale opgave for Departementet for Råstoffer, og den underliggende myndighed Råstofstyrelsen, er at administrere og udvikle råstofpotentialet i Grønland. Opgaven består i at tiltrække udenlandske investorer til landet, og bidrage til udviklingen af en bæredygtig mineindustri. Denne opgave varetages igennem forvaltning af lovgivning, oplysningsaktiviteter, geovidenskabelige projekter og markedsføring, og derved skabes rammerne for et attraktivt investeringsmiljø for mineralselskaber. Lovgivningen på råstofområdet forvaltes i bestræbelserne på at fremme råstofrelaterede aktiviteter, men samtidig for at sikre, at vores unikke arktiske miljø ikke lider unødigt overlast.

16.1 Udviklingen på råstofområdet

Globalt set har udviklingen indenfor råstofområdet i 2020 været udfordret grundet udbredelsen af COVID-19. Smitteudbredelsen medførte skærpede rejserestriktioner i hele verden, herunder skærpede rejserestriktioner ved indrejse til Grønland. Udviklingen på råstofområdet i Grønland blev på mange måder begrænset i og med, at en række selskaber måtte aflyse deres ellers planlagte felt sæson i 2020. For at imødekomme de udfordringer COVID-19 påførte selskaberne, godkendte Naalakkersuisut en række afbødende tiltag. På trods af disse udfordringer oplevede Departementet for Råstoffer og Råstofstyrelsen en øget interesse for efterforskning, og i 2020 blev der udstedt 17 nye efterforskningstilladelser, og antallet af efterforskningstilladelser udgjorde 72.

Der er pt. tildelt 7 udnyttelsestilladelser, hvoraf to miner har opstartet deres produktion. Det drejer sig om Greenland Ruby A/S og Hudson Greenland A/S.

Greenland Ruby A/S overtog i 2016 udnyttelsestilladelsen ved Fiskeræset i Sydvestgrønland fra True North Gems Greenland A/S. Greenland Ruby er ejet af den norske koncern LNS. Tilladelsen giver selskabet ret til at udvinde rubiner og lyserøde safirer. Brydningen blev påbegyndt i 2017, og året efter påbegyndte selskabet salg af rubiner og lyserøde safirer. Selskabet etablerede i 2019 en butik i Nuuk til lokalt salg.

Hudson Greenland A/S fik i 2015 en udnyttelsestilladelse til udvinding af anorthosit nær Kangerlussuaq i Vestgrønland. Moderselskabet Hudson Resources Ltd har sit hovedkvarter i Vancouver, Canada. Den første udskibning og eksport af anorthosit blev foretaget i august 2019, og selskabet arbejder nu på at optimere deres procesanlæg samt at sikre faste aftagere af produktet.

Det australske selskab Ironbark A/S fik en udnyttelsestilladelse til udvinding af zink og bly ved Citronen Fjord i Nordøstgrønland i 2016. I 2020 har selskabet fokuseret på at gennemgå og optimere deres mineplan samt at tiltrække de nødvendige investeringer. Selskabet er baseret i Perth.

Nalunaq A/S har i de seneste år gennemført efterforskning på sin udnyttelsestilladelse til udvinding af guld i Sydvestgrønland. Nalunaq A/S ejes af det canadisk-registrerede selskab AEX Gold Inc. Den fortsatte efterforskning i 2019 førte til en udvidelse af den kendte mineralisering, og gjorde det muligt at udpege nye fokusområder for efterforskningen. Ydermere fortsatte selskabet med planlægning vedrørende anlægsfasen, som et led i dets forberedelse til at gå i udnyttelse igen. I december 2020 til januar 2021 gennemførtes en offentlig forhøring som led i selskabets ansøgning om at påbegynde udnyttelsesaktiviteten.

London Mining Greenland A/S fik i 2018 tildelt en fristforlængelse for at have opnået Naalakkersuisuts godkendelse af en udnyttelses- og nedlukningsplan for projektet. London Mining A/S har på nuværende tidspunkt ingen aktiviteter på udnyttelsestilladelse 2013/31 til udvinding af jernmalm i Vestgrønland. Aktiemajoriteten i London Mining A/S tilhører Luckford View Limited, som er registeret i Hong Kong.

Dundas Titanium A/S fik i december 2020 meddelt en udnyttelsestilladelse. Tilladelsen omfatter titaniumholdige mineraler i sand. Moderselskabet bag Dundas Titanium er Bluejay Mining Plc, som er registreret i Storbritannien. Næste skridt for projektet er godkendelse af en udnyttelses- og nedlukningsplan. Herefter skal alle anlægsaktiviteter godkendes, inden anlægsfasen kan påbegyndes.

TANBREEZ Mining Greenland A/S fik i august 2020 meddelt en udnyttelsestilladelse. Tilladelsen omfatter sjældne jordartsmetaller, som findes i eudialyt. Næste skridt for projektet er godkendelse af en udnyttelses- og nedlukningsplan. Herefter skal alle anlægsaktiviteter godkendes, inden anlægsfasen kan påbegyndes.

På småskalaområdet blev der i 2020 meddelt 11 tilladelser, og det samlede antal udgør 47. Småskala rettighedshaverne har fokus på udvinding og forarbejdning af smykkesten samt geoturisme.

16.2 Grønlands Mineralstrategi

I 2020 godkendte Naalakkersuisut Grønlands Mineralstrategi 2020-2024. Strategien indeholder fem indsatsområder, hvor hvert indsatsområde indeholder konkrete målsætninger og initiativer, som skal implementeres i strategiperioden. Målet med disse indsatsområder er at få styrket

mineralindustrien ved at forbedre forholdene for mineselskaberne samtidigt med, at Grønland får mest mulig gavn af de nye tiltag i form af blandt andet øget beskæftigelse, indtægter, vidensopbygning. De fem indsatsområder er: 1. Styrket geologisk viden, 2. Effektiv, forudsigelig og transparent myndighedsbehandling, 3. Forenklet overgang fra efterforskning til udnyttelse, 4. Bæredygtig udvikling af råstofområdet og 5. Konkurrencedygtig skatte- og royaltymodel.

16.3 Markedsføring og data

Grønland deltager hvert år i en række internationale markedsføringsevents, hvor Grønland både er repræsenteret med en informationsstand, og hvor repræsentanter for Selvstyret afholder møder med efterforsknings- og mineselskaber. I 2020 har Grønland været repræsenteret ved Roundup i Vancouver og PDAC i Toronto. Naalakkersuisoq for Råstoffer deltog ved mineralmessen PDAC i Toronto, og ved den dertilhørende 'Grønlandsdag'. I løbet af PDAC afholdt Naalakkersuisoq for Råstoffer møder med en række efterforsknings- og mineselskaber.

Afdeling for Geologi i Departementet for Råstoffer har stor fokus på databaseudvikling og optimering af datatilgængelighed. Dette med henblik på at fremme efterforskningsinvesteringer i Grønland. I 2019 blev databasesystemerne kortlagt og omstruktureret, og der blev udarbejdet en ny datastrategi. I 2020 er arbejdet med etablering af nye databaser blevet intensiveret. Ligeledes fortsætter Afdeling for Geologi med at generere nye geodata, heriblandt tre større kortlægningsprojekter.

I 2020 fortsatte Afdeling for Geologi arbejdet med geologisk kortlægning af Maniitsoq-området med det formål at udarbejde et nyt højopløseligt

geologisk kort i forholdet 1:100.000. Indtil videre er fire videnskabelige artikler blevet offentliggjort i 2020 om geologien. Arbejdet har resulteret i betydelige fremskridt i forståelsen af geologien, og dannelsen af mineralforekomster i Maniitsoq-området. Arbejdet vil være færdigt i løbet af 2021.

I samarbejde med GEUS fortsætter Afdeling for Geologi i 2020 endvidere et kortlægningsprojekt ved Clavering Ø i Nordøstgrønland. Resultatet vil være et geologisk kort i forholdet 1:100.000. Kortlægningen udvides sydpå i 2021 til at omfatte Hudson Land.

I 2020 lægges sidste hånd på et kortlægningsprojekt ved Upernavik, hvor to 1:100.000 geologiske kort bliver færdigproduceret i 2021. Projektet er et samarbejdsprojekt mellem GEUS og Afdeling for Geologi.

16.4 Deltagelse i internationale fora

Departementet for Råstoffer har deltaget i forskellige internationale forskningsmæssige sammenhænge i løbet af 2020. Departementet for Råstoffer har sammen med øvrige myndigheder udvekslet erfaringer og viden, som knytter sig til bl.a. de sociale, miljømæssige og økonomiske problemstillinger, der knytter sig til de omfattende ændringer i Arktis. Disse fora og arrangementer har bidraget til, hvordan Departementet for Råstoffer bedst muligt kan skabe rammerne for videreudviklingen af råstofindustrien i Grønland, og samtidig imødekomme de udfordringer regionen står over for.

16.5 Samarbejde med US State Department

I foråret 2019 indgik Departementet for Råstoffer og det amerikanske udenrigsministerium en samarbejdsaftale (MoU). Samarbejdsaftalen har til hensigt at fortsat styrke samarbejdet mellem Grønland og USA. Samarbejdsaftalen skal bl.a. medvirke til at styrke og bistå udviklingen af den grønlandske råstofindustri bl.a. ved at fremme investeringer og fremme udbredelsen af nye teknologier.

Med udgangspunkt i samarbejdsaftalen besluttede den amerikanske regering i 2020 at afsætte ca. 83 millioner kr. til projekter i Grønland, herunder også råstofrelaterede projekter. Departementet for Råstoffer har i 2020 igangsat otte underprojekter i samarbejde med det amerikanske udenrigsministerium, omfattende (1) datastyring, (2) organisering af en grønlandsk geologisk undersøgelse, (3) udvikling af lovgivning på mineralområdet, (4) markedsanalyse af "grønne mineraler", (5) sjældne jordartselementer, (6) geologiske feltundersøgelser, (7) opfølgende arbejde på hyperspektral undersøgelse og (8) teknisk opkvalificering.

17 Departementet For Fiskeri, Fangst og Landbrug

17.1 NAFO

NAFO er en mellemstatslig regional fiskeriforvaltningsorganisation, som består af 13 medlemmer – eller såkaldt kontraherende parter. Disse er: Canada, Cuba, Danmark på vegne af Færøerne og Grønland (DFG), EU, Frankrig på vegne af St. Pierre og Miquelon, Island, Japan, Norge, Rusland, Storbritannien, Sydkorea, Ukraine og USA.

Organisationens konventionsområde omfatter det Nordvestlige Atlanterhav, herunder havområdet mellem Grønland og Canada. NAFO's reguleringsområde omfatter farvandet uden for kyststaternes 200 sømilegrænser ved Grønlands sydvestkyst, Canadas østkyst og USA's nordøstkyst. NAFO's forvaltningskompetence omfatter alle fiske- og skaldyrarter indenfor NAFO-reguleringsområdet med enkelte undtagelser som eksempelvis laksen, der er reguleret af NASCO. NAFO skal ifølge konventionen medvirke til at sikre bevarelse og optimal udnyttelse af fiskeressourcerne. Desuden yder NAFO biologisk rådgivning til hele konventionsområdet, herunder til de grønlandske fiske- og skaldyrbestande i Vestgrønland.

Grønland har adgang til rejefiskeri i NAFO reguleringsområde 3L og NAFO område 3M ved Flemish Cap. Område 3L er lukket for fiskeri grundet bestandens tilstand, men område 3M blev i 2020 åbnet for fiskeri for første gang i 10 år på grund af en forbedring i bestanden. Således vil Grønland i 2021 have 129 fiskedage til rådighed i 3M. Dog, skal det bemærkes at på grund af bestandens fortsatte sårbarhed, så lukkes fiskeriet når den videnskabelige rådgivningen på 5.448 tons er nået.

NAFOs årsmøde blev afholdt virtuelt i dagene 21.-25. september 2020. Grønland deltog sammen med Færøerne i DFG delegationen. Det intersessionale møde om ændring af forvaltningen af fiskeriet efter rejer i 3M fra fiskedage til kvote som blev aftalt til årsmødet i 2019 blev ikke afholdt pga. covid-19 og det aftales at det skal afholdes i 2021. Hvis ikke ansigt til ansigt, så virtuelt. Der skal forelægges et forslag til næste årsmøde.

Næste årsmøde vil foregå i Halifax i dagene 20-24. september 2021.

17.2 NEAFC

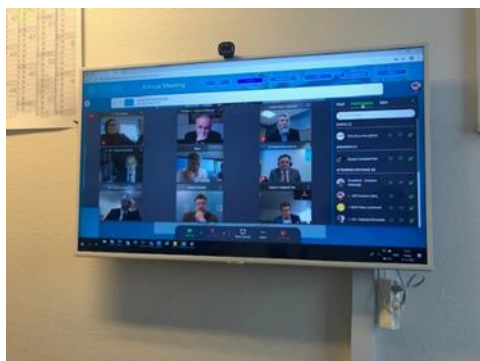
North East Atlantic Fisheries Commission (NEAFC) er en mellemstatslig regional fiskeriforvaltningsorganisation, som kan betragtes som en søsterorganisation til NAFO. Hvor NAFO dækker det nordvestlige Nordatlanten, dækker NEAFC det nordøstlige Nordatlanten. NEAFC består af 6 medlemmer – eller såkaldt kontraherende parter. Disse er: Danmark på vegne af Færøerne og Grønland (DFG), EU, Island, Norge, Rusland og Storbritannien.

Grønland har traditionelt haft størst interesse i fordeling og forvaltning af pelagisk rødfisk i Irmingerhavet. Kyststaterne Grønland, Island og Færøerne fremlagde et forslag til NEAFC om at lukke fiskeriet efter rødfisk i Irmingerhavet pga. bestandens dårlige tilstand og dette blev godkendt.

Grønland fisker også på andre fælles bestande, nemlig makrel, sild og blåhvilling, hvor Grønland har voksende interesser. Grønland opnåede status som kyststat til makrel i efteråret 2016. Dette vil sige, at Grønland på lige fod med de øvrige kyststater, EU, Norge, Færøerne og Island, vil deltage i forvaltningen af makrelbestanden.

Pga. af BREXIT, er der endnu ikke en aftale om makrelfiskeriet for 2021 og fremad.

Grønland deltager som observatør til kyststatsforhandlinger om sild og blåhvilling.

NEAFC virtuelle årsmøde, november 2020.

17.3 NASCO

NASCO er en international fiskeriorganisation med 7 medlemmer (Canada, Danmark på vegne af Færøerne og Grønland, EU, Norge, Rusland, Storbritannien og USA). Konventionen omfatter laksebestandene i det nordlige Atlanterhav. NASCO består af Rådet og herunder tre regionale kommissioner: Den Nordøstatlantiske Kommission (EU, Danmark på vegne af Færøerne, Norge, Storbritannien og Rusland), den Nordamerikanske Kommission (Canada og USA) og den Vestgrønlandske Kommission (Canada, EU, Storbritannien, USA og Danmark på vegne af Grønland).

Formålet med NASCO er at fremme bevaring, genopbygning og forøgelse af laksebestandene samt at fremme videnskabelig analyse af, og information om bestandene. Grønland arbejder i NASCO for at bevare Grønlands historiske rettigheder til laksefiskeri.

De stadigt forværrede tilstande i laksenes hjemfloder i Nordamerika og Europa har medført, at der i de senere år ikke har været noget bestandsgrundlag, der har kunnet udnyttes til et

kommercielt fiskeri i Grønland, hvor der også er eksport forbud på laks. Der har således udelukkende været tale om fiskeri efter laks til forsyning af det grønlandske hjemmemarked siden 1998.

I den videnskabelige rådgivning for 2020 lød anbefalingen fortsat, at der ikke skulle fiskes på bestandene i Vestgrønland. Der var intet, der viste tegn på forbedring i laksebestandene i Nordatlanten. Til årsmødet i 2018 opnåede Grønland imidlertid en treårig aftale, der har tilladt, og principielt legitimeret over for omverdenen, et begrænset fiskeri efter laks i Grønland på trods af en rådgivning, der anbefalede intet fiskeri. I den nye aftale, har Grønland for hvert af årene 2018, 2019 og 2020 forbeholdt sig retten til at fastsætte en kvote for både erhvervs- og fritidsfiskere.

Grønland har med aftalen dog samtidig forpligtet sig til at øge kontrollen med fiskeriet betragteligt, inklusiv tiltag som licenser til fritidsfiskere, krav om rapportering af 0-fangst, reducere af kvoten i tilfælde af overfiskeri og krav om rapportering for at få udstedt en ny licens til fiskeri efter laks. Grønland forpligtede sig igen til at orientere NASCO om laksefiskeriet og alle nye forvaltnings- og kontroltiltag.

Årsmødet i juni 2020 blev afholdt virtuelt pga. covid-19. Flere dagsordenspunkter blev af den grund udskudt. Da pandemien fortsatte blev en række intersessionelle møder afholdt virtuelt i september og december 2020.

17.4 EU-Grønland Fiskeripartnerskabsaftale og tilhørende protokol

Grønland og EU underskrev den 2. juni 2006 en Fiskeripartnerskabsaftale med tilhørende protokol. Den tilhørende tekniske protokol er blevet fornyet ad to omgange for 2013-2015 og 2016-2020.

Fiskeripartnerskabsaftalen regulerer EU's fiskeri i grønlandsk farvand samt EU's betaling herfor. Betalingen er delt op i en betaling for kvoter, en rederibetaling og sektorstøtte fra EU, mod at Grønland stiller de aftalte fiskemængder til rådighed.

Forhandlingerne om en Fiskeripartnerskabsaftale og underliggende protokol blev påbegyndt i januar 2020 og blev afsluttet i januar 2021. Forhandlingerne blev forsinket af covid-19, da man måtte mødes virtuelt, hvilket besværliggjorde forhandlingerne.

Naalakkersuisut nedsatte i 2019 en forhandlingsgruppe med repræsentanter fra Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, GFLK, Departementet for Finanser, Departementet for Udenrigsanliggender, Grønlands Naturinstitut, Udenrigsministeriet samt KNAPK og Grønlands Erhverv som forestod forhandlingerne med EU

Forhandlingsleder for Grønland, Emanuel Rosing, Repræsentant for Udenrigsministeriet, Anne-Birgitte Hansen og EU's forhandlingsleder, Celiné Idil ved 1. forhandlingsrunde i København, januar 2020.

Protokollen gælder for 2021 – 2024 med mulighed for en 2-årig forlængelse.

17.5 Fælles Islands-Grønlandsk Fiskerikommission

Grønland og Island indgik i januar 2013 en aftale, der oprettede den fælles Islands-Grønlandske fiskerikommission. Island og Grønland deler adskillige bestande, eksempelvis hellefisk, lodde og dybhavs rød fisk, og Fiskerikommissionen er oprettet for at kunne opnå et tættere samarbejde, og en mere bæredygtig forvaltning af disse bestande. Derudover drøftes andre sager af fælles interesse, såsom samarbejde i NAFO, NEAFC og andre fora, landingsmuligheder, og i øvrigt muligheder for tættere samarbejde, i begge parter interesse. I regi af den Fælles Fiskerikommission har Island og Grønland lavet fælles forvaltningsaftaler for to fælles bestande, hellefisk (2013) og rød fisk (2015).

Der blev afholdt møde i den fælles Islands-Grønlandske Fiskerikommission i Reykjavik virtuelt i november 2020, hvor man diskuterede tilstanden for de fælles bestande, fælles indsats på fiskeriforskningsområdet og landingsmuligheder.

17.6 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2021 mellem Grønland og Færøerne

Grønland og Færøerne har siden 1997 haft en fiskeriaftale om gensidig adgang til hinandens fiskerizoner samt samarbejde om fiskeri. Aftalen opererer med relativt beskedne gensidige kvoter, men anses for vigtig på baggrund af de øvrige fiskerimæssige relationer Grønland har med Færøerne, først og fremmest i de store organisationer NAFO og NEAFC. Som i alle bilaterale aftaler, er målsætningen i forbindelse med indgåelse af årlige aftaler, at der opnås det bedst mulige resultat med hensyn til fiskerimuligheder for grønlandske fartøjer. Grønland og Færøerne har gennemført virtuelle

forhandlinger i december 2020 om en fiskeriprotokol for 2021.

Aftalen vurderes som tilfredsstillende for Grønland. Ved forhandlingerne om protokollen for 2021 opnåede Grønland at forhandle sig frem til en større mængde pelagiske arter. Protokollen er tilgængelig på Departementets hjemmeside.

17.7 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2021 mellem Grønland og Rusland

Grønland og Rusland har siden 1992 haft en fiskeriaftale om gensidig adgang til hinandens fiskerizoner samt samarbejde om fiskeri og forskning. Aftalen har skabt gensidige fiskerimuligheder for de to lande. Aftalen mellem Grønland og Rusland skal desuden ses i sammenhæng med aftalen mellem Norge og Grønland.

Grønland og Rusland gennemførte virtuelle forhandlinger i dagene 3. - 4. december 2020 om en fiskeriprotokol for 2021 i overensstemmelse med Fiskeriaftalen mellem Danmark/Grønland og Rusland af den 7. marts 1992.

Pga. af det virtuelle format var der kun tale om få ændringer, men Grønland fik en større mængde torsk end i 2020. Protokollen er tilgængelig på Departementets hjemmeside.

17.8 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2021 mellem Grønland og Norge

Grønland og Norge har siden 1992 haft en fiskeriaftale om gensidig adgang til hinandens fiskerizoner samt samarbejde om fiskeri og forskning. Aftalen skal ses i sammenhæng med aftalen mellem Grønland og Rusland.

Grønland og Norge har gennemført virtuelle forhandlinger den 1. december 2020 om en fiskeriprotokol for 2021.

Grønlands forhandlingsleder, Katrine Kærsgaard, og Norges forhandlingsleder, Kristoffer Krogh Bjørklund, underskriver Protokollen ved videomøde d. 1. december 2020.

Aftalen med Norge blev en roll-over af aftalen for 2020 grundet det virtuelle format. Yderligere kan det nævnes at Grønland har ret til 450 fiskedage i Svalbard efter rejer. Protokollen er tilgængelig på Departements hjemmeside.

17.9 Aftalememorandum med det Forenede Kongerige og Nordirland

I løbet af 2020 blev en række møder afholdt mellem Grønland og Storbritannien angående udviklingen af et bilateralt samarbejde på fiskeriområdet ved Storbritanniens udtræden af EU.

Dette udmundede i en Aftalememorandum om øget samarbejde om fiskeri og relaterede emner. Aftalen sætter rammen for, at Grønland og Storbritannien kan udbygge et bilateralt samarbejde på områder såsom fiskeriforvaltning, kontrol, forskning, innovation og samarbejde mellem fiskerierhvervene.

Aftalen etablerer også en årlig fiskerialog, hvor partnerne kan mødes og udvikle samarbejdet. Det første møde forventes afholdt i løbet af sommeren 2021. Enten virtuelt eller i Grønland.

Aftalememorandum er tilgængelig på Departementets hjemmeside.

Daværende Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Jens Immanuelson underskriver Aftalememorandum sammen med UK's Minister og undersekretær for Miljø, Fiskeri og Landlige Affære, Victoria Prentis via videomøde d. 9. november 2020.

17.10 North Atlantic Fisheries Ministers Conference

Den årlige Nordatlantiske Fiskeriministerkonference (NAFMC) var oprindelig planlagt til at finde sted i Island i august 2019, men blev udsat grundet manglende ministerdeltagelse. Island inviterede derfor til NAFMC i maj 2020, men også denne gang måtte konferencen, grundet COVID-19 pandemien, udsættes.

17.11 Nordisk Ministerråd

De nordiske ministre for fiskeri, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug (MR-FJLS) afholdt deres årlige møde virtuelt d. 24. juni 2020. Grønland deltog på embedsmandsniveau. Ministrene drøftede blandt andet konsekvenserne af corona for fiskeriet og briefede hinanden om landenes forskellige tiltag for at imødegå disse konsekvenser. Derudover blev et nyt samarbejdsprogram for 2021-2024 godkendt, da det tidligere program udløb ved udgangen af 2020. Heri er der blandt andet særlig fokus på at adressere klimaændringer og behovet for bæredygtig produktion af fødevarer.

Kongeriget havde formandsskabet for Nordisk Ministerråd i 2020. Men de fleste planlagte møder og events blev aflyst pga. Covid-19. Finland har formandsskabet for Nordisk Ministerråd i 2021, hvor den centrale opgave bliver at gennemføre Vor Vision og handleplan for FJLS sektoren. Nordisk Ministerråd vil fortsat arbejde med implementering af bæredygtig udvikling. Der skal også arbejdes med at styre vores resiliens og genopbygning efter covid-19 pandemien samt sikre vand- og fødevarerforsyning.

Næste ministermøde er planlagt til at foregå virtuelt d. 23-24. Juni 2021.

17.12 NA-FIG

Den Nordatlantiske fiskerietterretningsgruppe (North Atlantic – Fisheries Intelligence Group/NA-FIG) blev oprettet i 2015 i tæt samarbejde med OECD og Nordisk Ministerråd for at medvirke til at forebygge og bekæmpe den voksende organiserede kriminalitet i fiskeribranchen. Ved at etablere NA-FIG er det muligt at få skabt den nødvendige opmærksomhed om behovet for oprettelse af netværker af efterretninger mellem myndighederne, nationalt som internationalt. Det betyder, at der for eksempel vil komme en bredere og mere systematisk krydskontroltjek af data og dokumentation, samt behov for øget fysiske kontrol langs hele fiskeriets værdikæde.

Grønland tiltrådte Protokollen til NA-FIG i februar 2020 og har samtidigt nedsat en arbejdsgruppe på tværs af myndighederne for at følge op på arbejdet i NA-FIG. Arbejdsgruppen består af Departement for Fiskeri, Fangst og Landbrug (APNN), Grønlands Fiskerilicenskontrol (GFLK), Departement for Finanser, Skattestyrelsen (AKA), inkl. Told, og Veterinær- og Fødevarermyndigheden i Grønland (VFMG). Tanken er, at man bruger hele

myndighedsapparatet til at løse det komplekse problem, som fiskerikriminalitet udgør.

Der har ikke været afholdt internationale møder angående NA-FIG pga. covid-19. Dog, afholdtes et webinar i efteråret 2020 med deltagelse af GFLK.

17.13 International fiskeriaftale i den arktiske højsø

Ti store fiskerinationer; de arktiske kyststater Canada, USA, Rusland, Norge og Kongeriget Danmark for så vidt angår Færøerne og Grønland, derudover Island, EU, Sydkorea, Japan og Kina, har skrevet under på en international aftale, der skal forhindre ureguleret fiskeri i det centrale arktiske ocean.

Aftalen blev forhandlet på plads i Washington i november 2017. Grønland var vært for underskrivelsesceremonien i oktober 2018. Aftalen regulerer fiskeri i den internationale højsø i det centrale arktiske hav, der er omgivet af kyststaternes eksklusive økonomiske zoner, herunder Grønlands eksklusive økonomiske zone. Ifølge international lov er højsøområder åben for fiskeri for alle. I mangel af en aftale ville fiskeri ikke være ulovligt, men det ville være ureguleret, med risiko for overudnyttelse og uoprettelig skade på de bestande, der måtte indfinde sig efter isens tilbagetrækning.

Aftalen er en trinvis proces hen imod oprettelse af en regional fiskeriforvaltningsorganisation, der regulerer kommercielt fiskeri i området. I aftalen forpligter parterne sig til ikke at fiske i højsøområdet, før der er enighed om oprette en regional fiskeriforvaltningsorganisation, der fastsætter videnskabsbaserede fiskekvoter og regler for fiskeriet. Aftalen gælder i mindst 16 år fra ikrafttrædelsen, hvorefter aftalen fornyes automatisk hvert 5. år, med mindre en part modsætter sig forlængelsen. Aftalen vil give

forskere tid til at forstå regionens marine økologi og potentielle virkninger af klimæændringer, inden fiskeri bliver udbredt. Aftalen indeholder således opstart af et internationalt videnskabeligt samarbejde.

Alle parterne undtagen Kina har nu ratificeret aftalen. Kongeriget har ratificeret aftalen pr. 18. februar, 2020. Aftalen kan først træde i kraft når den er ratificeret af alle parter.

Parterne er påbegyndt forberedelse til implementering af aftalen. Under aftalen skal etableres et 'Joint Program of Scientific Research and Monitorering' (JPSRM) i den arktiske højsø.

Med Sydkorea som vært var der planlagt et regeringsmøde (prepCon) i september 2020. Dette møde måtte imidlertid udsættes som følge af covid-19 pandemien og forventes tidligst gennemført i november 2021. I mellemtiden er der planlagt et online møde d. 8. og 9. juni 2021.

Grønland er forhandlingsleder for Kongeriget (DFG). Delegationer består, med variation, af repræsentanter fra Departement for Fiskeri, Fangst og Landbrug, ICC Grønland, Grønlands Naturinstitut, Det Færøske Lagting samt det danske Udenrigsministerium.

17.14 North Atlantic Marine Mammal Commission (NAMMCO)

Grønland er sammen med Norge, Island og Færøerne medlem af Den Nordatlantiske Havpattedyrskommission (NAMMCO). NAMMCO blev etableret i 1992 og arbejder for bevarelse, rationel forvaltning og studier af havpattedyr regionalt i Nordatlanten. Andre lande som Canada, Danmark, Rusland og Japan deltager som observatører i NAMMCO.

Der blev ikke afholdt et ordinært årsmøde i NAMMCO i 2020 på grund af COVID-19. Mødet blev udsat til 2021. Der blev dog afholdt et par virtuelle møder for at lave beslutning dels om regnskab 2019 samt vedtage budget for 2020. Derudover blev der afholdt flere tekniske komité-møder for at arbejdet ikke skal stoppe.

Grønland havde formandskab i NAMMCO Finans- og administrationskomite og i Komiteen om forvaltning af hvaler, som sluttede i sommeren 2020.

I NAMMCO arbejder Naalakkersuisut for en bæredygtig udnyttelse af alle havpattedyr, som Grønland enten udnytter alene eller deler med nabolandene. Derudover er det Naalakkersuisuts ønske at sikre den bedst tilgængelige biologiske rådgivning, udover brugerviden fra fangererhvervet, i forbindelse med forvaltningen af havpattedyr.

I 2020 arbejdede Naalakkersuisut på linje med de foregående år, hen imod implementering af tidligere NAMMCO-rådgivning, samt styrkelse af arbejdet for bæredygtig udnyttelse, der hvor der måtte være problemer. I den sammenhæng var der aktiv deltagelse og bidrag fra fangererhvervet således at grundlaget for samarbejdet blev øget.

Retten til fangst og udnyttelse af havpattedyr har altid været et af de bærende principper i NAMMCO. Heri indgår også at denne ret medfører en forpligtelse til, at fangsten foregår bæredygtigt og på en sådan måde, at den minimerer dyrenes lidelser, samtidig med at de anvendte metoder og udstyr ikke udsætter fangerne for fare. Fangstmetoder og mulige forbedringer af disse, har derfor også haft en central placering i NAMMCO's hidtidige arbejde. Næste årsmøde vil finde sted virtuelt i 2021.

17.15 Den Internationale Hvalfangstkommission (IWC)

IWC har ikke afholdt kommissionsmøde i 2020. Mødet blev udsat til 2021 på grund af COVID-19. Den Internationale Hvalfangstkommission (IWC) er en international organisation, der i 2020 tæller 88 medlemslande fra hele verden, som skal sørge for den rette forvaltning af verdens storhvalbestande, og herved muliggøre den fortsatte udvikling af hvalindustrien. Der har siden 1986 været et globalt moratorium, der forbyder kommerciel udnyttelse af hvalprodukter. Grønland er medlem under det danske Rige.

Det er Kongeriget Danmark, der har underskrevet den 1948 konventionsaftale, som IWC baseres på. Dermed deltager Grønland som en del af Kongerigets delegation i IWC møderne. Samarbejdet er formaliseret i Rigets IWC-gruppe, hvor også Færøernes Landsstyre er repræsenteret.

Kommissionsmøderne afholdes hvert andet år, det næste bliver formodentlig først i 2022.

17.16 Convention on International Trade in Endangered Species (CITES)

CITES liste I indeholder følgende kvoterede arter: Finhval, grønlandshval, kaskelot og sildepisker/vågehval (Østgrønlandsk). Af fuglearter kan nævnes grønlandsk havørn, vandrefalk og jagtfalk.

CITES liste II indeholder følgende kvoterede arter: Hvidhval, narhval, sildepisker/vågehval (Vestgrønlandsk) og isbjørn. Herudover marsvin, grind, spækhugger, hvidnæse og hvidskævring, der ikke er kvoteret.

CITES liste III indeholder følgende kvoterede art: Hvalros.

Hvert år afholdes der møder i Animals Committee og Plants Committee, og APNN deltager når en art der findes i Grønland er sat på dagsorden. Når en art er sat på dagsorden er det som regel for at op- eller nedliste arten. I sådanne tilfælde udarbejdes der et dokument som beskriver den biologiske og forvaltningsmæssige status som anvendes til vurdering af bestandssituationen og om arten er reguleret forsvarligt.

CITES COP18 blev afholdt i Schweiz i 2019, i stedet for Columbo i Sri Lanka på grund af uroligheder.

Grønland valgte ikke at deltage, da der ikke var relevante arter for Grønland på dagsorden og ændringer af mødested og datoer. Alle planlagte tekniske møder blev afholdt virtuelt. Det næste CITES COP møde bliver i 2022 i Costa Rica.

17.17 The International Union for Conservation of Nature (IUCN)

Det planlagte møde i 2020 er udsat til 2021 på grund af COVID-19 pandemien.

17.18 Joint Commission on Narwhal and Beluga (JCNB)

Fælleskommissionen om hvid- og narhvaler (JCNB) mellem Canada og Grønland fra 1989 hviler på en samarbejdsaftale (MoU) med Canada/ Nunavut og Grønland som medlemmer, og NAMMCO som observatør. JCNB afgiver biologisk og forvaltningsmæssig rådgivning omkring fællesbestande af hvid- og narhvaler i Baffin Bugt, medens NAMMCO kan give forvaltningsmæssig rådgivning ift. bestande i Davis Strædet samt Østgrønland, som ikke deles med Canada, samt forskning af hvid- og narhvaler i Grønlandsk farvand.

Sidste Kommissionsmøde blev afholdt i Ottawa, Canada, 28.-29. april 2019. JCNB gennemgik rapporten fra den Fælles Videnskabelige Arbejdsgruppe (JWG) fra 2017. Rapporten fra JWG rådgiver vedrørende tilstanden for de delte bestande af hvidhval og narhval i Baffin Bugten. Der blev afleveret 6 forskellige anbefalinger fra JWG til diverse biologiske undersøgelser.

Derudover har JCNB anmodet undersøgelser af 9 forhold, som anses at være hul i viden eller ønske om præcisering af viden som parterne, herunder KNAPK, er i tvivl om. F.eks. identificering af vinteropholdssteder for Inglefield Bredning og Melvillebugten, udvikle en fangst-allokeringsmodel for hvidhvaler i Vestgrønland.

Naalakkersuisut ønskede på deres møde d. 10. januar 2019 om "at Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug opfordres til en dialog med relevante canadiske politiske instanser og myndigheder om fangst af narhvaler, kvotefastsættelse mv."

APNN havde derfor i den anledning anmodet den canadiske kommissær om at redegøre for forvaltning af fangster af narhvaler i Canada/Nunavut. Department of Fisheries and Oceans (DFO) gav under kommissionsmødet en detaljeret præsentation af deres kvotesystem og hvordan narhvaler og hvidhvaler forvaltes i Canada/Nunavut. Canadas indberetning blev en del af orienteringen til Naalakkersuisut om JCNB-mødet i 2019.

Delegationsmedlemmer i Fælleskommissionen om hvid- og narhvaler mellem Grønland og Nunavut/Canada, møde i 2019, Ottawa.

Det næste JCNB møde vil tage udgangspunkt i en ny biologisk rapport fra JWG 2020 november, der havde en ny rådgivning om hvidhvaler i Qaanaaq og gentagelse af deres tidligere rådgivning om sæsonfredninger i Nordvestgrønland. Mødet bliver formodentlig afholdt virtuelt i 2021. Der var ingen ny rådgivning om narhvaler for Vestgrønland, men gentagelse af den biologiske rådgivning på narhvaler i Østgrønland om nul fangst.

17.19 Oslo-konventionen om isbjørne

Der blev afholdt et møde mellem Isbjørne kyststater i 2020.

Mødet i Svalbard, Norge var et led i "Aftalen om forvaltning af isbjørne og deres habitat" om beskyttelse af isbjørne, fra 1973, som blev underskrevet af Danmark/Grønland, Canada/Nunavut, Norge, Rusland og USA/Alaska i maj 1976, og ratificeret af alle underskrivende nationer i 1978, samt genbekræftet i 1981.

Mødet var det syvende i sin række, der afholdes cirka hvert andet år. Ved isbjørne partsmødet i Ilulissat, Grønland, i september 2015, vedtog partslandene en 10-årig Cirkumpolar handleplan for isbjørne (CAP), der bygger på internationalt samarbejde, for at sikre den langsigtede bevarelse af isbjørne i naturen, der repræsenterer den genetiske, adfærdsmæssige og økologiske mangfoldighed af arten. Siden har partslandene forpligtet sig til 2-årige handleplaner, med fokus på bevarelses-aktioner og imødegåelse af trusler mod isbjørne.

Målsætning og fremskridt

Målsætningen for partsmødet var følgende: give nationale opdateringer vedrørende isbjørne forvaltning, forskning, og bevarelsesindsatser; informationsdeling med relation til nationale og internationale projekter fra hvilke partslandene kan drage nytte; evaluere fremskridt på den 2-

årige implementeringsplan for 2018-2020, vedtaget ved sidste partsmøde i Fairbanks, USA; diskutere og godkende resultatet af midtvejsevalueringen af CAP; vedtage og implementere en ny 2-årsplan for 2020-2022 og diskutere etableringen af den nyoprettede stilling som projekt officer for isbjørnesamarbejdet, i Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF) sekretariatet.

Alle fremskridt og det hidtidigt arbejde der blev udført, blev præsenteret og evalueret, som det afsluttende led i midtvejs-evalueringen af handleplanen. Evalueringsprocessen og gennemgangen af den cirkumpolare handleplans virkning og progression havde pågået i de seneste 6 måneder op til partsmødet, 4.-6. marts, i Svalbard. Partslandene havde således løbende deltaget i evaluering og opdateringer heraf, med USA og arbejdsgruppen "CAP implementerings team" – med Grønland som et af de aktive medlemmer, i front og som ledende koordinatører.

Fremskridt skete på en række delmål i perioden fra 2015-2020, i arbejdet relateret til: interaktioner og konflikter mellem isbjørne og mennesker, populationsmonitorering, traditionel viden, retningslinjer, (Rules of Procedure), essentielt habitat, forureningsstoffer, målrettet kommunikation, Best Management Practice (BMP) – bedste forvaltningspraksis og tilpasset forvaltning.

Ny 2 års plan

Foruden evalueringen af hidtidigt arbejde og tiltag, vedtog parterne en ny 2-års plan for perioden 2020-2022. For at opnå en succesfuld implementering af Handleplanen vil det kræve et fortsat samarbejde partslandene imellem, samt deres eksterne partnere.

Grønlands fokusområder

Forvaltningsplan for isbjørne; Ved partsmødet præsenterede APNN den færdige udgave af forvaltningsplanen for isbjørne, samt bekendtgørelsen fra september 2018. Kvoter og fangsttal for de to foregående år blev introduceret, og der blev fortalt om det nuværende fokus på inddragelse af lokalviden, og brugen af fanger- og brugerviden i forvaltningen. APNN fortalte om metoder og arbejdsgange i forbindelse med tidligere borgermøder og opsamling af data i Tasiilaq og Ittoqqortoormiit, samt planer for fremtidige tiltag og borgermøder i Vestgrønland.

Videnskabelige arbejder om isbjørne
Den videnskabelige præsentation fra den Grønlandske delegation gennemgik den nyligt publicerede videnskabelige artikel, med fokus på Baffin Bugten (BB), der har afsæt i rapporten af den videnskabelige arbejdsgruppe fra 2016. Og en opdatering af de pågående undersøgelser af Østgrønlands (EG) bestand, der involverer en systematisk gennemgang af hele kystområdet, med helikopter-flyvninger og andre metoder. Der forventes endelige estimater for EG i 2022. Naturinstituttet har dog efter mødet i Svalbard meddelt, at de planlagte isbjørneundersøgelser for i år er blevet udsat til næste år pga. coronasituationen. Det betød at den manglende biologiske rådgivning forsinkes yderligere ift. Østgrønland.

Traditionel- og fangerviden

Grønlands fokus på og inddragelse af traditionel- og fangerviden, i både forvaltningen og forskningen, kan fremhæves. I møderapporten understregedes denne viden som værende en værdifuld og respekteret videnskilde, der kan bruges i beslutninger vedrørende både forvaltning og bevarelse på lokalt, nationalt og internationalt plan.

Projekt officer

I 2019 indgik partslandene en aftale (MoU) om ansættelse af en projekt officer til at tjene Partslandenes arbejde, særligt i arbejdet med den cirkumpolare aktionsplan, og implementeringen/udførelsen af denne. Baseret på denne aftale, bidrog partslandene med økonomisk fundament til oprettelse af stillingen, som besat pr. 1. maj 2020. Det betyder at en øget kapacitet, samt forbedret koordination af samarbejdet mellem partslandene blev sikret.

17.20 Joint Commission on Polar Bear (JCPB)

Der var ingen JCPB møde mellem Grønland og Canada i 2020 på grund af COVID-19.

17.21 IUCN Polar Bear Specialist Gruppe (PBSG)

PBSG planlagte møde i 2020 blev udsat til 2021 på grund af COVID-19. Imidlertid arbejdede gruppen virtuelt med servicering af isbjørne kyststater med rådgivning omkring isbjørnebiologi og implementering af Cirkumpolar Aktionsplan for bevarelse og forvaltning af isbjørne som blev vedtaget i 2015 i Ilulissat mødet.

17.22 Ny Nordisk Mad (NNM)

Styregruppen har afholdt et par virtuelle møder i 2020, der blev brugt til opfølgning af de tildelte midler på i alt 1.500.000 DKK for 2019-og 2020-midlerne. Der var også mulighed for at øge midlerne med 939.000 DKK for 2020 til Open Call.

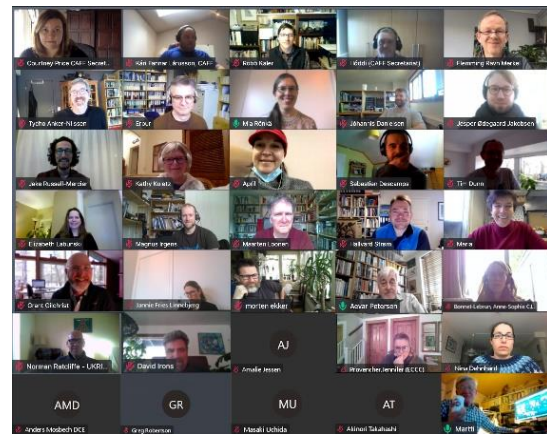
Styregruppens vurdering af ansøgningerne tog udgangspunkt støtteværdige projekter, som har en nordisk bredde og som opfylder de valgte vurderingskriterier, som skulle tælle lige meget.

Styregruppen koncentrerede sig om prioritering mellem 9 projekter der blev rangeret ganske tæt på "top 9"-projekter ud af en del ansøgninger. Styregruppen udvalgte dog 4 projekter til at modtage midler ud af top 9: Terre Madre Nordic, From Seed to Serving, Reinventing the Arctic Kitchen og Sustainable Food Tourism. Alle projekter accepterede de tilbudte dog færre midler end først udmeldt. De fleste projekter er dog påvirket af COVID-19 og nogle har fået godkendt udsættelse af deadlines.

17.23 CBird

CBird (The Circumpolar Seabird Expert Group) er et internationalt netværk af havfugleeksperter under Arktisk Råds arbejdsgrupper om biodiversitet (CAFF). Netværkets formål er at fremme, facilitere og koordinere bevarings-, forvaltnings- og forskningsaktiviteter mellem de cirkumpolare lande, samt forbedre kommunikationen mellem havfugleforskere og forvaltere i og uden for Arktis. Sidste CBird-årsmøde blev afholdt i Akureyri, Island d. 25. – 29. marts 2019. APNN bidrog hertil med et mundtligt oplæg om fugleforvaltningen i Grønland samt ændringerne i den på daværende

tidspunkt gældende fuglebekendtgørelse, Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 5. januar 2017 om beskyttelse og fangst af fugle. Derudover deltog APNN sammen med repræsentanter fra Grønlands Naturinstitut i de programlagte diskussioner og arbejdsgrupper. Til årsmødet blev kimen lagt til en cirkumpolar forvaltnings- og handleplan for rider, hvis udkast i 2020 blev sendt i høring blandt de deltagende parter. Årsmødet for 2020, som var fastlagt til afholdelse i oktober 2020 i Hobart, Australien, blev aflyst pga. COVID-19. I stedet blev der afholdt virtuelt årsmøde 2020/2021 d. 15 – 18. marts 2021.

CBird-årsmøde 2021, gruppefoto.

18 Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked

En mere forskelligartet erhvervsstruktur og økonomi kan bidrage til at gøre Grønland mindre påvirkelig over for markedsudsving. Der arbejdes derfor på at videreudvikle eksisterende erhverv og udvikle nye erhverv.

Erhverv

18.1 Forbedrede rammebetingelser

Som led heri og for fremadrettet at sikre velfærd i Grønland, blandt andet gennem nytænkning og en kontinuerlig erhvervsmæssig udvikling og vækst, arbejdes der løbende på at forbedre rammerne for et dynamisk erhvervsliv. Målet er at skabe økonomisk aktivitet, som skaber flere arbejdspladser og indtægter til samfundet. En afgørende faktor for at tiltrække udenlandske investeringer er en løbende modernisering af rammebetingelserne, hvor lovgivningen tilpasses internationale standarder.

18.2 Adgang til finansiering

Naalakkersuisut har i en årrække arbejdet på at forbedre adgangen til finansieringsmuligheder for virksomheder i Grønland. Der er en række erhvervsfremmeordninger med det formål at understøtte udviklingen af private erhvervsvirksomheder og iværksætterier. Ordningerne omfatter en række erhvervsfremmepuljer, der har til formål at understøtte den pågående erhvervsudvikling lokalt, regionalt og nationalt.

Den Europæiske Investeringsbank, Den Nordiske Investeringsbank og Vækstfonden har allerede rettet blikket mod Grønland og dermed justeret rammerne for mulige investeringer i Grønland. Senest er erhvervsamarbejdet mellem Grønland

og Danmark blevet styrket, idet Selvstyret og Staten har indskudt i alt 200 mio. kr. i Greenland Venture og Vækstfonden til fælles investeringer i Grønland. Herudover etableres en fælles erhvervspulje på 20 mio. kr. med henblik på at modne erhvervsprojekter i Grønland.

18.3 Markedsføring og handelsfremstød

I en verden præget af international konkurrence er der behov for at Grønland orienterer sig globalt. I arbejdet med at fremme Grønlands eksport og turisme og promovere Grønland i forskellige erhvervssammenhænge gennemføres der løbende markedsføring og handelsfremstød i flere lande.

Den overvejende del af markedsføringen på turismeområdet foretages af Visit Greenland. Grønlands turistpotentiale markedsføres løbende på en række internationale messer og konferencer, men siden Covid-19s indtog, har denne markedsføring primært foregået elektronisk. Turisme var et af temaerne ved et handelsfremstød i Tyskland og Frankrig i januar 2020, hvor også daværende Naalakkersuisoq for Erhverv deltog sammen med en række grønlandske virksomheder.

På is & vand-området er det Departementet for Erhverv, som står for gennemførelse af udbudsrunder og markedsføring. Daværende Naalakkersuisoq for Erhverv lancerede i starten af 2020 den 2. udbudsrunde for is- og vandkoncessioner på en række events i Danmark, Tyskland og Frankrig. Pga. Covid-19 har der i resten af 2020 og foreløbigt i 1. halvår af 2021 ikke været afholdt yderligere fremstød. Til gengæld er givet licenser til følgende selskaber:

Deltagelse af Naalakkersuisoq for Erhverv på konferencer og ved handelsfremstød er med til at skabe større interesse for grønlandske produkter og Grønland som helhed. Derudover kan den politiske deltagelse være med til at åbne døre til nye markeder og sikre dialog med vigtige nøgleinteressenter. Dertil kan den politiske deltagelse være med til at skabe rammer for drøftelse erhvervs- og handelsmæssige forhold i dialog med ministre og højtstående nøglepersoner fra andre lande.

18.4 Covid-19 Hjælpepakker

For at understøtte erhvervet og eksporten fra Grønland, har Naalakkersuisut i 2020 som konsekvens af covid-19 pandemien etableret en række hjælpepakker. Dele af erhvervet, der fortsat i 2021 er påvirket negativt af covid-19 pandemien, er der fortsat sektorspecifikke hjælpepakker til:

- Akutpakken for turisterhvervet
- Arbejdsmarkedspakken for turisterhvervet
- Aktivitetspakke til turisterhvervet

Akutpakken og aktivitetspakken administreres af Innovation Greenland.

Arbejdsmarkedspakken administreres af Skattestyrelsen.

Nærmere info kan findes på www.big.gl.

Grønlandske virksomheder kan desuden blive omfattet af følgende statslige garantiordninger til understøttelse af virksomheders likviditet:

- Statslig garantiordning for SMV'er (med virkning indtil 30. april 2021)
- Statslig garantiordning for større virksomheder (med virkning indtil 30. april 2021)

Statens garantiordninger administreres af Vækstfonden.

- Statslig eksport- og investeringspakke (gælder indtil udgangen af 2021)

Statens eksport- og investeringspakke administreres af Trade Council.

18.5 Turisme

En måde at skabe indtjening til samfundet fra turismeerhvervet og samtidig sikre en bæredygtig turismeudvikling er bl.a. ved en opgradering af modtagefaciliteterne. Turistaktørerne skal i højere grad være med til at udforme deres udvikling, i samarbejde med alle landets kommuner.

18.6 Is & Vand

I "Strategien for eksport af is og vand" er der 21 anbefalinger, som skal bidrage til vækst, og til at grønlandsk is og vand kommer på det konkurrenceprægede internationale is- og vandmarked.

Fokus fra Naalakkersuisut har de seneste år været på optimering af rammelovgivningen, mulige tilpasninger af skatter og afgifter og yderligere kortlægning af egnede vandforekomster. På baggrund heraf har Departementet for Erhverv og Arbejdsmarked i samarbejde med De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) kortlagt store dele af vandressourcerne fra indlandsisen.

I forlængelse heraf gennemførte Naalakkersuisut en udbudsrunde i 2020, hvor 5 egnede områder blev udbudt.

18.8 Uran

Danmark og Grønland underskrev i januar 2016 en aftale vedrørende de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold som gør sig gældende ved fremtidig minedrift og eksport af uran fra Grønland.

Aftalen danner grundlag for den danske lovgivning for Grønland om sikkerhedsforanstaltninger og eksportkontrol, herunder eksport af nukleart materiale fra Grønland underlagt sikkerhedskontrol. Formålet er at sikre, at anvendelsen af nukleare materialer udelukkende bruges til fredelige formål.

Lov nr. 616 om eksportkontrol for Grønland og lov nr. 621 om sikkerhedsforanstaltninger for Grønland blev vedtaget den 8. juni 2016. Detaljerede bestemmelser er fastsat i bekendtgørelse for både lov nr. 616 om eksportkontrol og lov nr. 621 om sikkerhedsforanstaltninger for at sikre at området er reguleret tilstrækkeligt. Det drejer sig om bekendtgørelse nr. 67 af 22. januar 2018 for Grønland om kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse og bekendtgørelse nr. 752 af 10. juli 2019 for Grønland om sikkerhedskontrol.

Danmark er ansvarlig for ikke-spredningsspørgsmål i Kongeriget Danmark, herunder sikkerhedskontrolforanstaltninger samt sikkerhed og eksport af produkter med dobbelt anvendelse (dual-use).

Aftalen fra 2016 etablerer en ramme for en fælles tilgang til at sikre overholdelse af Kongeriget Danmarks internationale forpligtelser til ikke-spredning.

Som en del af aftalen om de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske spørgsmål i forbindelse med den mulige fremtidige minedrift

og eksport af uran fra Grønland, er territoriale forbehold for Grønland vedrørende fem konventioner ophævet, herunder forbeholdet for fælles konventionen om sikker håndtering af brugt brændsel og om radioaktivt affaldshåndtering ("Fælles-konventionen").

Ved ophævelse af forbeholdet til konventionen er Grønland forpligtet til at afrapportere til IAEA hvordan brugt brændsel og andet radioaktivt affald håndteres i Grønland. I 2017 blev der for første gang udarbejdet en national rapport for Grønland. Den grønlandske del er udarbejdet af Grønland Selvstyres uafhængige og videnskabelige rådgiver, "DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi ved Aarhus Universitet" med blandt andet bidrag fra Miljøstyrelsen for Råstofområdet, Departementet for Sundhed, daværende Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked og Departementet for Erhverv, Energi og Forskning. Som følge af førnævnte rapportering blev der afholdt et "review-møde" i Det Internationale Atomenergisagenturs (IAEA) hovedkontor i Wien i maj 2018. Derudover udestår et fortsat dansk-grønlandske arbejde med hensyn til ophævelse af de territoriale forbehold for ILO-konvention nr. 115 om beskyttelse af arbejdstagere mod ioniserende stråling. Inatsisartut har tidligere vedtaget at tiltræde ILO-konvention nr. 115 om beskyttelse af arbejdstagere mod ioniserende stråling.

Arbejdsmarked

18.9 Departementet for Arbejdsmarked

Det grønlandske arbejdsmarked er i forandring. Landets vigtigste indtægtskilde er fortsat fiskeriet, og Naalakkersuisut arbejder på at udvikle en flerstrengt økonomi, så Grønland ikke er sårbar overfor globale konjunkturændringer.

En udfordring er mangel på arbejdskraft. Det gælder ufaglært og faglært, og samtidig er en stor del af befolkningen ledig.

Fremtidens arbejdsmarked kræver et højt uddannelsesniveau, og Naalakkersuisut arbejder på at sikre, at især unge kommer i gang med en uddannelse. Der er for mange unge, der aldrig kommer i gang og er i fare for at blive langtidsledige.

18.10 Udvikling på arbejdsmarkedsområdet

Grønland har de senere år oplevet et markant fald i antal registrerede arbejdssøgende, som i gennemsnit om måneden er faldet fra 3.456 i 2015 til 1.946 i 2020 eller 43,7%.

Ledigheden er mindre i byerne end i bygderne. Byerne har oplevet en nedgang i ledighed fra 8,8% til 4,7% i perioden 2015-2019. I samme periode har ledigheden faldet fra 11,3% til 8,1 % i bygderne.

Den positive udvikling er primært forbeholdt de større byer, hvorimod de mindre byer og bosteder ikke oplever samme positive udvikling. Det skyldes især mangel på lokale arbejdspladser.

I gennemsnit har 54% i 2015 - 2020 registreret sig som arbejdssøgende 1 - 3 måneder, hvorimod kun 10,6% er registrerede arbejdssøgende i 10 - 12 måneder. Årsagen skal ses i sammenhæng med sæsonledigheden, hvor flere har beskæftigelse i sommerperioden, men er ledige i vinterperioden.

18.11 Covid-19's effekt på arbejdsmarkedsområdet

Beskæftigelsesmæssigt har covid-19 ramt Grønland mindre hårdt end de andre nordiske lande, og Grønland har således ikke oplevet en udpræget stigning i antal registrerede

arbejdssøgende i forhold til de senere år. Dog kan en stigning i ledigheden forventes. Særligt beskæftigelse indenfor turismen og fiskerisektoren er udfordrede pga. den globale økonomiske udvikling og restriktioner.

18.12 Ny fast-track ordning

For at løse udfordringen med mangel på arbejdskraft har Naalakkersuisut indført en fast-track ordning, så certificerede virksomheder hurtigere kan få ansat arbejdskraft fra resten af verden. Sundhedsvæsenet er det første område, og ordningen trådte i kraft i februar 2021. Senere kan der blive åbnet op for andre brancher.

18.13 ILO-udvalg

Den Internationale Arbejdsorganisation ILO har til formål at fremme social retfærdighed og anstændige arbejdsvilkår. Grønland har på nuværende tidspunkt tiltrådt 18 ILO-konventioner, og i 2020 tiltrådte Grønland konvention 138, som omhandler mindstealder får adgang til beskæftigelse. I 2021 tiltræder Grønland sin sidste kernekonvention C182 om de værste former for børnearbejde.

18.14 Ministerrådet for Arbejdsliv, MR-A

Der afholdes normalt et fast MR-A møde om året, men i 2020 blev mødet aflyst pga. covid-19. I stedet blev der afholdt et uformelt videomøde mellem de nordiske landes beskæftigelsesministre, som Naalakkersuisoq for Arbejdsmarked desværre var forhindret i at deltage i.

19 Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet

19.1 FN's handicapkomité

Den danske stat (herunder Grønland) afleverede i april 2020 en kombineret 2. og 3. periodiske rapport til FN's handicapkomite. Danmark, herunder Grønland afventer at blive indkaldt til eksamination. Konkluderende observationer og anbefalinger foreligger derfor endnu ikke.

20 Departementet For Forskning Og Miljø

Departementet varetager en række forpligtelser i henhold til internationale konventioner, aftaler og samarbejdsfora om miljø- og naturforvaltning.

20.1 Tiltrædelse af konventioner

Grønland har i 2020 tiltrådt to konventioner på miljøområdet.

Et samlet Inatsisartut vedtog til Efterårssamlingen Naalakkersuisuts beslutningsforslag om, at Grønland tiltræder Minamatakonventionen. Konventionen skal hindre spredning af kviksløvforurening verden over.

Derudover vedtog et samlet Inatsisartut til Efterårssamlingen Naalakkersuisuts beslutningsforslag om, at Grønland tiltræder Ballastvandkonventionen. Med tiltrædelsen af Ballastvandkonventionen tog Grønland endnu et vigtigt skridt mod en minimering af indførslen af invasive arter.

20.2 Forskning

Der er stor interesse for at foretage forskning i Grønland. Samtidig øges erhvervsudviklingen i Grønland i disse år inden for en række nye områder som eksport af is og vand, råstofudnyttelse og anvendelse af vandkraftspotentialer til større industrier. Der er et stort potentiale for, at forskning i Grønland kan bidrage til denne erhvervsudvikling til gavn for både det grønlandske og internationale samfund.

Det tidligere Naalakkersuisut har derfor igangsat udarbejdelsen af en ny national forskningsstrategi. Udkastet til forskningsstrategien fokuserer i sin nuværende form på fire hovedpunkter: 1) Forskning skal

forankres i Grønland, 2) Forskning skal understøtte en bæredygtig samfundsudvikling, 3) Forskningsresultater skal være let tilgængelige for alle, og 4) Forskningsindsatsen skal være på internationalt niveau.

20.3 International Arktisk Hub

Der er nu etableret en International Arktisk Hub i Grønland. Det er sket i et samarbejde mellem grønlandske forskningsinteressenter- og myndigheder og de danske myndigheder. Den Internationale Arktiske Hub er en platform for grønlandske og internationale polarforskere og arktiske forskningsinteressenter. Den skal understøtte arbejde i relation til det videnskabelige miljø fra grundforskning til anvendt forskning.

Formidling, undervisning og uddannelse er vigtige elementer for den Internationale Arktiske Hub. Derudover vil borgerinddragelse og brug af lokal viden være et centralt indsatsområde. Den Internationale Arktiske Hub vil dermed forbedre formidlingen til grønlandske borgere. På den måde får borgerne større medejerskab i forskningsprojekter og kan bruge forskningsresultater til samfundsudvikling.

Den Internationale Arktiske Hub skal understøtte arktisk forskning og international dialog ved at facilitere samarbejde igennem forskningsunderstøttende initiativer. Det vil fordrer netværk, samarbejde og dialog mellem grønlandske og internationale forskningsmiljøer.

Særligt skal den Internationale Arktiske Hub bidrage med lettere adgang til og mulighed for at bedrive forskning i og omkring Grønland ved at tilvejebringe overblik og indsigt og ved at understøtte med logistik og viden. Den Internationale Arktiske Hub vil således bidrage til at skabe overblik over forskning i Grønland.

20.4 Miljø, natur og klima

Arktisk Råd

Samarbejdet i Arktisk Råd udmøntes i seks arbejdsgrupper. Departementet for Forskning og Miljø indgår i tre af arbejdsgrupperne samt i den marine Senior Arctic Official (SAO)-mekanisme under Arktisk Råd. Arbejdsgrupperne modtager fornyede mandater til konkrete arbejdsopgaver gennem arbejdsprogrammer og ministermødgers erklæringstekster.

Det islandske formandskab for Arktisk Råd (2019-2021) har blandt andet prioriteret klima og det marine miljø, og arbejdet her følges tæt af Departementet for Forskning og Miljø. Rusland overtager formandskabet fra 2021 til 2023 og vil have fokus på økonomisk, social og miljømæssig bæredygtig udvikling.

20.5 Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF) – Biodiversitetsarbejdsgruppen

Departementet for Forskning og Miljø varetager Grønlands forpligtelser og interesser i Arktisk Råds Biodiversitetsarbejdsgruppe (*Conservation of Arctic Flora and Fauna*, kaldet CAFF). Biodiversitetsarbejdsgruppen adresserer beskyttelse af biodiversitet og økosystemer og bidrager til at sikre implementering af Konventionen om Biologisk Mangfoldighed (CBD).

Departementet for Forskning og Miljø er ansvarlig koordinerende enhed i Grønlands Selvstyre og varetager derudover samlet set Kongeriget Danmarks forpligtelser og interesser som delegationsleder (Head of Delegation) i CAFF. I 2023-2025 skal Grønland (Kongeriget Danmark) varetage formandskabet i arbejdsgruppen.

En vigtig indsats for Grønland er CAFF's cirkumpolare biodiversitetsmonitoringsprogram (CBMP). CBMP er en direkte opfølgning på Arktisk

Råds rapport "Arctic Climate Impact Assessment" (ACIA) fra 2004. En af de vigtige konklusioner i rapporten er, at der er behov for at overvåge, hvad der sker med de arktiske arter og økosystemer. Programmet er således vigtigt i forhold til at opnå bedre kendskab til klimaforandringer og menneskeskabte aktiviteterets indvirkninger på arter og økosystemer. Grønland (Kongeriget Danmark) er sammen med USA fortsat formænd for CBMP. Lederskabet varetages i et tæt samarbejde mellem Departementet for Forskning og Miljø, Grønlands Naturinstitut og Aarhus Universitets (DCE) sektion for Arktisk Miljø.

Grønland / Danmark har i 2020, sammen med USA, været tovholder for udarbejdelse af en ny strategiplan for CBMP. Strategiplanen sætter rammen for monitoringsprogrammets arbejde de næste 4 år.

En anden vigtig indsats har været en stor videnskabelig rapport om status og tendenser for den arktiske terrestriske biodiversitet. I den forbindelse er programmet Greenland Ecosystem Monitoring (GEM) blevet set som en hovedmodel og førende inden for langtidsmonitoring af arktiske økosystemer. Grønlands Naturinstitut og DCE har spillet en afgørende rolle og har blandt andet bidraget med den ledende videnskabelige redaktør. Rapporten konkluderer, at klimaforandringer er den største trussel mod den højarktiske biodiversitet og økosystemer, og at flere andre stressfaktorer også har betydning.

Endelig har vigtige indsatser været udarbejdelsen af opfølgingsrapporter om havpattedyr og havfugle vedrørende status for den marine biodiversitet, igangsættelse af et projekt om invasive arter, biodiversitet samt mineaktivitet mv.

På det kommende ministermøde i Arktisk Råd i 2021 vil ovennævnte rapporter blive fremlagt.

20.6 Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) – Programmet for overvågning af grænseoverskridende forurening

Arbejdsgruppen Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) – Programmet for overvågning af grænseoverskridende forurening arbejder med overvågning og dokumentering af klimaforandringer og -tilpasninger samt andre miljømæssige problemstillinger, såsom miljøgiftens betydning for sundheden i Arktis hos både mennesker og dyr.

AMAP udarbejder også videnskabelige rapporter om udviklingen i Arktis med henblik på at støtte og udvikle en række internationale processer, samt arbejder med miljøgifte og klimaforandringer. Det er blandt andet reflekteret i Stockholm- og Minamata-konventionerne og ikke mindst FN's klimakonvention.

Departementet for Forskning og Miljø er koordinerende enhed i forhold til bidragene til Kongerigets positioner i koordinerende møder. Grønlandske eksperter varetager flere opgaver i udarbejdelse af projekterne, særligt i forbindelse med miljøgifte og sundhed for befolkningen i Grønland. I 2021 afleveres en række nye rapporter inden for bl.a. områderne sod og metan, kviksølv, sundhed, plastikmonitoring, radioaktivitet og klima.

AMAP offentliggjorde i 2021 "Climate Issues of Concern" som en opdatering til tidligere klimarapporter. Den nye rapport udbygger og understreger tidligere rapporters konklusioner om, at vejrmonstrene i Arktis som følge af klimaforandringerne er ved at ændre sig radikalt. Derudover har rapporten et særligt fokus på den store afsmeltning, som sker fra Grønlands

iskappe.

20.7 Protection of the Arctic Marine Environment (PAME) – Beskyttelse af det arktiske havmiljø

Arktisk Råds arbejdsgruppe PAME arbejder for beskyttelse af det arktiske havmiljø. PAME beskæftiger sig med land- og havbaseret forurening af det arktiske havmiljø på grundlag af langsigtede politiske målsætninger.

PAME arbejder for at styrke vidensopbygningen på havmiljøområdet i Arktis ved at etablere og varetage en række forskelligartede projekter, som kan udmunde i vejledninger og konkrete politiske anbefalinger. Projekterne omhandler særligt emner som marint beskyttede områder, invasive arter, økosystembaseret forvaltning, marint affald, HFO (tung bunkerolie) og skibstrafik.

I PAME's arbejdsprogram for 2019-2021 har der været stort fokus på marint affald. PAME har i løbet af 2020 udarbejdet en regional handlingsplan for marint affald. Handlingsplanen er blevet til i tæt samarbejde med AMAP og CAFF. Kongeriget Danmark er co-lead på projektet, hvor Grønlands Selvstyre ved Departementet for Forskning og Miljø deltager aktivt.

20.8 International biodiversitet

Trods COVID-19 har der forsat været internationalt fokus på naturindsatser. To store rapporter om naturens og klimaets tilstand, udgivet af FN i 2019, viser, at klimaet er under kraftig forandring, og at klodens dyr og planter påvirkes negativt. Denne udvikling kommer til at påvirke nuværende og fremtidige generationers levevilkår. Et centralt emne, som går igen på tværs af internationale fora, er derfor ambitionen

om udarbejdelse af en ny global ramme for beskyttelse af biodiversitet. Aftalen forhandles i regi af FN's Konvention om Biologisk Mangfoldighed. Det var forventet at aftalen skulle vedtages i slutningen af 2020, hvor den nuværende biodiversitetsstrategi udløb. Arbejdet er dog forsinket pga. COVID-19. Aftalen benævnes ofte som Naturens Parisaftale og er dermed et signal om vigtigheden af Klimakonventionens aftale.

Med henblik på at sikre Grønlands særlige interesser deltager Departementet for Forskning og Miljø aktivt i drøftelser i internationale fora i forbindelse med forhandlingerne.

20.9 Konventionen om Biologisk Mangfoldighed/Convention of Biological Diversity (CBD)

Konventionen om Biologisk Mangfoldighed (CBD) af 5. juni 1992 er en af de væsentligste internationale konventioner på naturbeskyttelsesområdet. Konventionens formål er at bevare den biologiske mangfoldighed, både på økosystem-, arts- og genetisk niveau. Kongeriget Danmark ratificerede CBD i 1993 uden geografisk forbehold. Med ratificeringen er Grønland automatisk forpligtiget over for det internationale samfund til at implementere konventionens bestemmelser.

I 2010 blev en global strategisk plan for natur og biodiversitet vedtaget. Samtidig blev der vedtaget 20 internationale mål for at standse tilbagegangen af biodiversiteten og økosystemer inden 2020 (de såkaldte Aichi-mål). Evalueringer har vist, at mange af målene desværre ikke blev nået inden udgangen af 2020, samtidig med at tab af biodiversitet er accelereret. Derfor arbejdes der i regi af CBD på en ny international rammeaftale for perioden 2021-2030. De nye mål forventes at følge og uddybe de verdensmål, som

FN allerede har sat for bæredygtig udvikling frem mod 2030. FN's verdensmål for bæredygtig udvikling har været en integreret del af tidligere Naalakkersuisuts arbejde. FN arbejder samtidig med en overordnet vision for 2050 om at "leve i harmoni med naturen".

Den 15. partskonference var planlagt til afholdelse i efteråret 2020. Den er grundet COVID-19 nu flyttet til oktober 2021 i Kina. Det forventes, at man på partskonferencen vedtager den nye store og ambitiøse aftale om bevarelse og genopretning af biodiversitet.

Overordnet har Grønland interesse i at sikre den fremtidige globale beskyttelse og bæredygtige udnyttelse af biodiversitet og økosystemer. En langsigtet indsats vil medvirke til at sikre sunde økosystemer, som er mere modstandsdygtige over for klimaforandringer og andre globale udfordringer for blandt andet havene. Grønland har herudover særlig interesse i at sikre vores erhvervs- og kultur-mæssige brug af havet.

Af særlig relevans for Grønland er drøftelser om procentvis beskyttelse af havet og landjorden, bekæmpelse af invasive arter, reducere af forurening samt oprindelige folk og lokalsamfund og deres viden.

Departementet for Forskning og Miljø har i 2020 indgået i den danske delegation på de virtuelle møder, der har været afholdt. Der pågår løbende koordinering med Miljøministeriet i Danmark, herunder tæt koordinering af forhandlingspositioner. Samtidig er der tæt og løbende dialog mellem relevante departementer i Selvstyret.

20.10 Forhandlinger under FN vedr. beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet uden for national jurisdiktion

Kongeriget Danmark tiltrådte FN's Havretskonvention i 2004. Der er på internationalt plan enighed om, at der er behov for at tilføje fælles bestemmelser vedrørende beskyttelse og udnyttelse af dyre- og planteliv i internationale farvande. Derfor har der i en årrække pågået forberedende arbejde i FN af en juridisk bindende tillægsaftale til Havretskonventionen om beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af marin biodiversitet uden for national jurisdiktion (BBNJ - Biodiversity Beyond National Jurisdiction).

Aftalens hovedelementer

Der er i de tidligere drøftelser opnået enighed om, hvilke elementer der skal indgå i en fremtidig aftale. Der er også opnået enighed om, at kommercielt fiskeri ikke vil blive omfattet af aftalen. En fremtidig tillægsaftale til Havretskonventionen vil indeholde følgende elementer:

- Områdebaserede forvaltningsredskaber, herunder beskyttede områder.
- Miljøkonsekvensvurderinger.
- Kapacitetsopbygning og overførsel af marineteknologi.
- Marine genetiske ressourcer (f.eks. enzymer, mikrober og små organismer), inklusiv spørgsmål om deling af goder herfra.
- Tværgående emner for hele aftalen.

Hovedformålet med den kommende BBNJ-aftale er således at udbedre "forvaltningshuller" i den internationale regulering af beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet i forhold til ovenstående emner.

Der har været afholdt i alt tre regeringsforhandlingsmøder, og det fjerde var planlagt til at finde sted i FN i marts/april 2020. Grundet COVID-19 er det imidlertid udskudt med

planlagt afholdelse i august 2021 afhængig af COVID-19-situationen.

I 2020 har der været uformelle virtuelle sessioner for at søge at finde fælles kompromiser mellem landene, inden de reelle forhandlinger kan genoptages i FN.

Departementet for Forskning og Miljø indgår som ressortansvarlig aktivt i forhandlingerne som en del af Kongerigets forhandlingsdelegation. Departementet for Udenrigsanliggender varetager indspil til drøftelser og forhandlinger, der vedrører oprindelige folk og lokalsamfund generelt samt emner vedrørende kyststatsrettigheder og kontinentalsokkel.

20.11 RAMSAR konventionen (beskyttelse af vådområder)

RAMSAR-konventionen fastlægger rammerne for nationale foranstaltninger og internationalt samarbejde om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af vådområder og deres ressourcer.

Af særlig relevans for Grønland er drøftelserne om beskyttelse af vådområder i polare og subpolare områder, herunder inddragelsen af allerede igangværende arbejde i Arktisk Råds arbejdsgruppe CAFF. Der er fokus på at sikre, at der ikke pålægges partslandene forpligtigelser, som er omkostningstunge og ikke realistiske. Der er internationalt øget fokus på vådområder, da de kan medvirke til, at stigningen af CO₂ i atmosfæren begrænses.

I slutningen af 2020 og starten af 2021 har Departementet for Forskning og Miljø udarbejdet den treårige nationale rapportering til Ramsar-sekretariatet. Der har i den seneste treårige periode ikke været større ændringer i forvaltningen af vores udpegede vådområder.

I 2021 er den 14. partskonference planlagt til at skulle afholdes i Kina. Departementet for Forskning og Miljø vil forestå koordineringen i samarbejde med Danmark og Færøerne.

20.12 Oslo-Paris konventionen (OSPAR)

Oslo-Paris konventionens formål er at forebygge og bekæmpe forurening af det marine miljø. OSPAR-konventionen er underskrevet og ratificeret af 15 lande, som samarbejder om at beskytte det marine miljø og den marine biodiversitet i Nordøst-Atlanten. Der arbejdes herunder med problemstillinger inden for biodiversitet, arter i Grønland, marine beskyttede områder, marint affald samt problemstillinger relateret til råstofområdet.

OSPAR består af fem geografiske regioner. Region I består af havområderne ved Grønland, Island og Norge. I takt med det øgede fokus på det arktiske område har der i OSPAR været særligt fokus på Region I. I 2020 er der i OSPAR forhandlet om en ny strategi for 2021-2030. Grønland ved Departementet for Forskning og Miljø deltog i 2019 i Rigets delegation til OSPAR's kommissionsmøde, hvor de indledende forhandlinger startede. Departementet for Forskning og Miljø er i tæt kontakt med Miljø- og Fødevarerministeriet vedrørende strategien. Strategien skal præsenteres til ministermødet i juli 2021. Ministermødet bliver grundet COVID-19 afholdt online.

20.13 Konventionen om International Handel med Udryddelsestruede Vilde Dyr og Planter (CITES)

Departementet for Forskning og Miljø er administrativ myndighed i Grønland for Konventionen om International Handel med Udryddelsestruede Vilde Dyr og Planter (CITES).

Lande, der har tilsluttet sig konventionen, tæller tæt på 200, og omkring 5.800 dyrearter og 30.000 plantearter er omfattet af CITES. Heraf forekommer ca. 35 arter relativt hyppigt i Grønland.

Hvert år skal Grønland afrapportere til CITES. Fokus er især på omfanget af vores eksport af CITES-listede arter. Navnlig eksporterer Grønland effekter af hvalros gennem salg til turister. Tilslutningen til CITES er en forudsætning for, at turister kan tage effekter af bl.a. hvalros og hvidhval med ud af landet. Den årlige afrapportering til CITES fandt sted i december 2020.

20.14 Samarbejde med Canada om Pikialasorsuaq/Nordvandet

Polyniet Pikialasorsuaq/Nordvandet ligger i den nordlige del af Baffinbugten mellem Grønland og Canadas Ellesmere Island. Pikialasorsuaq er et af de største og mest produktive polynier i Arktis, og dets økosystemer og biodiversitet er adskillige gange blevet fremhævet som værende af særlig betydning, også i internationale sammenhænge.

Departementet for Forskning og Miljø har en dialog med de canadiske myndigheder med henblik på at udarbejde anbefalinger til en forvaltningsplan for området. Dialogen foregår i samarbejde med relevante departementer og danske myndigheder. I januar 2020 blev der afholdt en workshop i Winnipeg, Canada, med deltagelse af forskere og forvaltere. Formålet hermed var at evaluere en videnskabelig rapport. Rapporten præsenterer rådgivning, der skal danne grundlag for udarbejdelsen af en forvaltningsplan. Den videnskabelige rapport vil blive udgivet i 2021. Herudover er et forståelsespapir for de administrative myndigheder i Grønland og Canada under udarbejdelse.

Der har i 2020 været dialog med en række interessenter internt i Grønland. Indsatsen har været begrænset af COVID-19.

20.15 Bidrag fra grønlandske unge til nye globale biodiversitetsmål

Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd har fokus på, at unge fra de nordiske lande skal være med til at påvirke FN's kommende aftale om biodiversitet. Der har derfor været afholdt workshops for unge i Grønland, Danmark, Finland, Færøerne, Sverige og Island.

Biodiversitetsworkshoppen for Unge i Grønland blev afholdt i september 2020. Herved 40 unge mennesker deltog, ligesom der deltog politikere fra flere politiske partier. Workshoppen mundede ud i følgende budskaber fra de unge:

- Biodiversitet skal på skoleskemaet og ind i resten af samfundet.
- Mere samarbejde om natur og miljø i hele samfundet, tak.
- Tænk langsigtet – og lyt til både biologer, fiskere og fangere.
- Strammere miljølovgivning og konsekvenser ved overtrædelse.
- Internationalt samarbejde er vigtigt – vi lever på den samme planet.

Input fra unge-workshoppen er sammenfattet i en rapport, som er offentliggjort på Naalakkersuisuts hjemmeside og indeholder forslag til indfrielse af ovenstående budskaber.

De forskellige inputs fra de nordiske unge-workshops bliver samlet i en 'fælles nordisk unge stemme'-rapport, der vil blive medtaget til de kommende forhandlinger om nye globale biodiversitetsmål under Biodiversitetskonventionen (CBD).

Der er generelt i internationale fora et voksende fokus på inddragelse af ungdommen i særligt natur- og miljørelaterede problematikker.

20.16 Samarbejde med USA om naturforvaltning

Departementet for Forskning og Miljø har i 2020 indledt et naturforvaltningssamarbejde med den amerikanske naturforvaltningsmyndighed National Park Service, der forvalter de ca. 400 amerikanske nationalparker.

Samarbejdet har fokus på naturforvaltningsemner, som både Grønland og USA kan have gensidig gavn af et tættere samarbejde om. Formålet med samarbejdet er at give grønlandske og amerikanske naturforvaltere mulighed for erfaringsudveksling, inspiration og faglig sparring.

Samarbejdet har taget udgangspunkt i en række virtuelle møder (webinarer) om centrale naturforvaltningsemner, eksempelvis turismehåndtering i naturområder, økonomiske fordele for lokalsamfundet, forvaltningsplaner, kommunikation og formidling. I disse webinarer deltager natur- og miljøfaglige repræsentanter fra kommuner og relevante departementer. Naturforvaltningssamarbejdet med USA er skrevet ind som en del af Grønland-USA-samarbejdsaftalen 'Common Plan' fra 28. oktober 2020.

20.17 Nordisk Ministerråd

I Nordisk Ministerråd for Miljø og Klima er der vedtaget fire ministererklæringer i 2020. Grønland er medunderskriver af dem alle:

- *Nordisk ministererklæring om nordiske anbefalinger til en forsvarlig håndtering af*

kemikalier og affald efter 2020 (vedtaget 30. april 2020).

- *Nordisk ministererklæring om nordisk forpligtelse til den globale klimadagsorden trods covid-19 pandemien (vedtaget 11. maj 2020).*
- *Nordisk ministererklæring om marint plastaffald og mikroplast med formål at fremme arbejdet for en global aftale om marint plastaffald og mikroplast (vedtaget 28. oktober 2020).*
- *Nordisk ministererklæring om grøn krydstogtturisme med formål at fremme landstrøm og gøre norden til én af verdens mest bæredygtige krydstogtsdestinationer (vedtaget 28. oktober 2020).*

Handlingsplanen til det Nordiske Samarbejdes vision "Vores Vision 2030" blev vedtaget i 2020. Da én af visionens hovedfokusområder er 'Et Grønt Norden' forventes det at Miljø og Klima-sektoren vil få en fremtrædende rolle i samarbejdet i de kommende år. Miljø og Klima-sektoren har vedtaget otte centrale Miljø og Klima-sektorinitiativer med start i 2021. Én af disse større initiativer omhandler marint plastikaffald, hvor Grønland, ved Departementet for Forskning og Miljø, deltager som en del af styregruppen. Det er fortsat vigtigt, at Nordisk Ministerråds aktiviteter sker på en måde, så koblingen til Arktisk Råds arbejde tydeligt fremgår.

Grønland har deltaget med daværende Naalakkersuisoq for Arbejdsmarked, Forskning og Miljø til Nordisk Ministerrådsmøde for Miljø og Klima (MR-MK) i oktober 2020. Til ministerrådsmødet i april 2020 har Grønland deltaget på embedsmandsniveau. Departementet for Forskning og Miljø har ligeledes deltaget i arbejdet i embedsmandsarbejdsgrupperne: Embedsmandskomite for Miljø og Klima, Arbejdsgruppe for Biologisk Mangfoldighed, Arbejdsgruppe for Hav og Kyst, Arbejdsgruppe for

Cirkulær Økonomi, Arbejdsgruppe for Miljø og Økonomi samt Småsamfundsgruppen.

Departementet har derudover noteret sig arbejdet i Arbejdsgruppen for Hav og Klima.

20.18 IMO

I FN's Søfartsorganisation IMO, blev der i november 2021 besluttet at forbyde tung bunkerolie (HFO) i Arktis. Departementet for Forskning og Miljø deltog aktivt i forhandlingerne i 2019 om ordlyden af forbuddet og deltog også da den endelige beslutning blev truffet.

Forbuddet mod HFO træder i kraft 1. juli 2024. For skibe, der opfylder Polarkoden, herunder grønlandske forsyningskibe der sejler til og fra Danmark, er der forhandlet en undtagelse, således at disse skibe kan sejle på HFO indtil 1. juli 2029.

20.19 Energi

Sektorplan for Energi- og Vandforsyning blev godkendt i november 2017. Sektorplanen har tre hovedlinjer for Naalakkersuisuts arbejde og prioriteringer for den offentlige forsyning af energi og vand frem til 2030:

1. Lavere priser på el og vand
2. Grøn energi over alt, hvor det er muligt
3. Modernisering af energisystemet

Reduktionen i el- og vandpriserne trådte i kraft den 1. januar 2018.

Der er i 2020 arbejdet med at beregne og undersøge mulighederne for at gennemføre store vandkraftinvesteringer, som kan øge andelen af vedvarende energi i Grønlands offentlige energiforsyning. Samtidig er der ultimo 2020 afsat en bevilling til etablering af landets første mikrovandkraftanlæg, som skal ligge i Kulusuk og

bidrage til forsyning af vedvarende energi til lufthavnen. Derudover er der opsat en række solceller med tilhørende batteribanker rundt omkring på mindre lokationer.

Grønland rummer i kraft af indlandsisen tæt ved 10 % af verdens vandressourcer. Den store vandressource fra indlandsisen kan bruges til flere formål. I en verden med et stadigt voksende behov for grønne bæredygtige energiløsninger, vil den grønlandske indlandsis som ressource derfor få en central betydning i årene frem. Det fremgår af målsætningerne i Sektorplan for Energi- og Vandforsyning, at Naalakkersuisut ønsker at kortlægge og markedsføre Grønlands store vandkraftpotentialer, hvilket skal ske over for virksomheder, som efterspørger billig og ren energi.

Der er i 2020 udstedt en forundersøgelsestilladelse til vandkraft til et stort internationalt selskab, og der har efterfølgende været løbende dialog mellem Selvstyret og ledelsen i selskabet, der også har ansøgt om en udnyttelsestilladelse.

Naalakkersuisut gennemførte i starten af 2020 et handelsfremstødet i Tyskland og Frankrig. På grund af COVID-19 har det ikke været muligt at gennemføre andre markedsføringsaktiviteter.

20.20 Nukissiorfiit

Nukissiorfiit er Grønlands forsyningselskab, som leverer el og vand i byer og bygder samt varme 16 steder i landet.

Nukissiorfiit spiller derfor en afgørende rolle for at opnå målsætningen om at anvende vedvarende energi i hele Grønland. Allerede i dag er tæt ved 70 % af den energi, som Nukissiorfiit afsætter, baseret på vedvarende energi.

På internationalt plan deltager Nukissiorfiit aktivt på energiområdet, eksempelvis i ARENA-programmet under Arktisk Råd, der indebærer

vidensdeling og gensidig kapacitetsopbygning på et teknisk niveau på tværs af lande.. Især er der opnået gode samarbejder med vores nabolande Canada, Island, Færøerne og Alaska (USA), hvor Nukissiorfiit bidrager med konstruktiv viden og modtager vigtig inspiration, som gavner indsatsen til at opnå målsætningen om vedvarende energi i hele Grønland. Dog har COVID-19 situationen betydet, at Nukissiorfiit internationale aktiviteter har været sat i bero.

COVID-19 har blandt andet betydet, at det ARENA II-program under Arktisk Råd, som Nukissiorfiit skulle have deltaget i ikke har aftalt aktiviteter i 2020. Nukissiorfiit forventer, at samarbejdet går i gang så snart der er mulighed for det igen. ARENA II-programmet figurerer under Arktisk Råds faste arbejdsgruppe "*Sustainable Development Working Group*", der har til formål at styrke de arktiske medlemsstaters initiativer til bæredygtig udvikling i det arktiske område.

21 Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke

21.1 Partnerskabsaftalen mellem Den Europæiske Union og Grønland

De halvårlige policy dialogue-møder i forbindelse med partnerskabsaftalen, blev i 2020 aflyst grundet Covid 19. I stedet blev der afholdt et forkortet virtuelt møde. I 2021 forventes disse ligeledes at afholdes virtuelt.

Partnerskabsaftalen udløb i 2020 men på grund af forsinkelser forårsaget af covid 19, forventes forhandlingerne til en ny Partnerskabsaftale for perioden 2021-2027 i løbet af 2021 og start 2022.

21.2 GUX

Departementet uddeler hvert år 3 scholarships til gymnasieelever. Normalt uddeles til United World Colleges på internationale skoler i Canada, USA og Norge. Under COVID 19 er USA udskiftet med Holland.

Joint Science Education Project (JSEP) afvikles for 11. gang i 2021. 21 danske og grønlandske elever mødes to uger i Kangerlussuaq, mens 42 amerikanske elever deltager virtuelt grundet COVID 19. Fra Grønland deltager 12 gymnasieelever samt tre studerende fra Institut for Læring i Grønland. JSEP arrangeres som et samarbejde mellem NSF/ Dartmouth University og Selvstyret og udspringer af Joint Committee-aftalen mellem Danmark, USA og Grønland.

Når der ikke er COVID 19 består JSEP af to dele. Første del udgøres af to uger med Kangerlussuaq Science Field School (KSFS) og anden del udgøres af en uge med Science Education Week (SciEd). KSFS ledes af Grønland og SciEd af USA. På KSFS besøges forskere i området omkring

Kangerlussuaq og på SciEd går turen med fly til en af forskningsstationerne på Indlandsisen. Indholdsmæssigt fokuseres der på at møde forskere i felten, at lære om grønlandsk naturvidenskabelig forskning, at øge interessen for naturvidenskab, at motivere for videregående uddannelse, at skabe et internationalt netværk og sidst, men ikke mindst, at styrke de unges engelskkundskaber.

Den Nordatlantiske Gymnasieklasse (NGK), er blevet til i et samarbejde mellem Danmark, Grønland, Island og Færøerne. Her rejser gymnasieklassen rundt, og lærer om sprog og kultur på tværs af landene. Klassen startede i 2019 i Danmark, og rejser planmæssigt i skoleåret 2020/21 til Island og Færøerne, før rejsen afsluttes med et år i Sisimiut i Grønland. NGK har et særligt fokus på tekniske og naturvidenskabelige fag.

21.3 Kultur og Kirke

De nordiske kulturministre besluttede i maj 2019, at lægge deres næste fælles nordiske kultursatsning i Canada i 2021. Et af Canadas førende tværfaglige kunst- og kulturcentre Harbourfront Centre i Toronto er gået i gang med research i de enkelte nordiske lande samt programlægning. På grund af COVID-19 blev kultursatsningen rykket til 2022.

Nuuk International Filmfestival, som er blevet til et årligt arrangement, blev i efteråret 2020 afviklet, hvor arrangementet måtte afvikles anderledes på grund af restriktioner for COVID-19. Arrangementet blev delvis støttet af Tips- og Lottomidlerne pulje C.

Det store sportslige og kulturelle arrangement, Arctic Winter Games, skulle afvikles 50. gang i Whitehorse, Yukon. Arrangementet blev dog aflyst pga. frygt for smittespredning af COVID-19

blandt deltagerne og byen. Dermed blev de grønlandske delegation på mere end 100 mennesker hjemme i landet.

